

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — udeljka izlaga celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Cek račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Denar - ali - Steenockerzeel!

Pod londonske in pariške diplomatske razgovore, ki so se jih na poti domov udeležili nekateri odličnejši pogrebniki kralja Jurija in ki so zavzeli že popolnoma obliko kakšnega velikega kongresa, bi bilo treba potegniti črto in napraviti končni račun. Na žalost tega še ne moremo, ker vemo le zelo malo o vsebini razgovorov samih, še manj seveda o doseženih zaključkih, če je do zaključkov sploh prišlo. Tako smo navezani same na ugibanja, čeravno bi našo javnost radi poučili, ko se nam zdi, da je tokrat med drugim šlo v precejšnji meri za njegovo kožo.

Radi bi povedali našemu ljudstvu, da so se v Londonu in v Parizu pečali s tem kar nas najbolj teži, z gospodarsko stvarjo, namreč, ki je postala še bolj boleča, ker nam naši politični zavezniki, čeravno bi bili mogli, niso prišli na pomoč, in drugič ker smo zvesti svojim mednarodnim obveznostim šli v ogenj, v katerem so drugi pekli kostanj. Radi bi prinesli razveseljivo vest, da so naši pridelniki zopet dobili ceno in da so se jim med našimi političnimi prijatelji zunanji po svetu odprli trgi, k. nas bodo rešili iz brezdeja in hirajočega mrtvila. Toda o tem ni bilo govora in pogreb angleškega kralja Jurija je bil v pravem pomenu besede tudi pogreb naših nad o skorajšnjem koncu stiske, iz katere ne moremo in ne moremo.

Povod za londonske in pariške razgovore, ki so se jih udeležili vladarji ministrski predsedniki in zunanji ministri dobrega števila držav v Evropi, menda niti ni prišel iz kakšnih plemenitih področij čiste mednarodne politike, kot smo spočetka verovali, češ, da gre za nove, velike pobude k vsemu dobremu in lepemu spreobrnjenih državnikov, ki jih je vest poklicala k nesebičnemu delovanju za čednostno življenje narodov in blagor vsega človeštva. Baj je na duu vsega vrvenja, ki je napolnilo vso sedmino po pogrebu kralja Jurija, samo zelo vsakdanja, rekli bi banalna ljudomušnost avstrijske vlade, ki je zadnje čase zaman iskala posojila po inozemstvu in je sedaj v svoji nevolji podražila Evropo s svojim habsburškim strašilom. Starhembergu, ki je v Parizu zelo veliko govoril in je moral potem tudi veliko popravljanje, je izpodrsnilo, ko je nekemu častnikarju povedal, da je zaščitanje Avstrije v habsburškem vprašanju odvisno od gospodarske, reci denarne pomoči, ki jo bodo velesile Avstriji nudile v zameno. Avstrija sedaj že dobro pozna nevrvalgično točko na političnem telesu Evrope, kakor prebrisan otrok pozna slabost svojih staršev. Razvajan ovek samo za- joče, pa mu je vsa hiša na uslugo. Avstrija pa zamahla s habsburško zastavo, pi je vsa Evropa na nogah, da ji postrže, samo da svoje strahilo zopet skrije med svoje »notranjepolitične probleme«, od koder ga bo ob prvem trenutku zopet potegnili na dan, da z njim strahuje svoje velike brate in sestre.

Starhembergu se je maneuver sijajno obne- sel. Ko je v Londonu tiskal angleškim državnikom pod nos vozni listek v Steenockerzeel, so se morali omehčati in Starhemberga posvariti, ker Anglija danes potrebuje pomoči Male zveze in Balkanske zveze v svoji politiki proti Italiji in se ne sme zameriti njenim članicam, posebno tistim ne, ki o Habsburžanih noče o ničesar slišati. Istočasno pa je dala tudi migljaj denarnikom v City, da naj le pomagajo Avstriji, če bi prišla kdaj s kakšnimi novimi prošnjami za posojilo. Ne homo se več čudili, če naslednje dni izvedemo, da se nahaja na poti v London kakšna finančna delegacija. Podobno je bilo zopet v Parizu, samo, da je bila igra mnogo bolj dramatična, ker se je pod vlado Lavala šepetalo, da Francija nemara vendar le rajše vidi Habsburžane na Dunaju kakor pa Hitlerja. Novi francoski ministrski predsednik in zunanji minister sta bila naravnost oblegana od raznih državnikov srednje in vzhodne Evrope, ko se je Starhemberg mogočno pripeljal v francosko prestolnico in je vse drlo na kolodvor, da vidi ta »personnage considerable« — tega odličnika s habsburškim dvoglavljen orlom v gumbnici. V Belgiji ni bil, to še ne, toda iz Pari- za v Belgijo je samo tri ure in te še vedno čas. Torej, kakor hočete.

Iz diplomatskih arhivov so začeli izkopavati razne načrte, da bi ga kot z igračami spravi- li v dobro voljo. Podonavski pakt, vzhodni pakt, vsestransko jamstvo za neodvisnost Av- strije, Starhemberg je metal vse te igračice stran. On hoče nekaj novega in več, če ne, pa Habs- buržane. Titulescu si izmisli bombe: sovjetska Rusija naj prevzame jamstvo za avstrijsko ne- odvisnost. To je vplivalo porazno in 24 ur je stal Pariz pod dojmom, da bodo rdeči vojak, ki bodo prišli skozi Romunijo na Češkoslova- ško, stražili Starhembergov Dunaj, kot so svoje dni armade Suvorova stražile cesarskega. Konč- no je Litvinov sam razgledal to moč, ko je pred svojim odhodom izjavil, da ne bo prevzemal nase obrambe mirovnih pogodb, ki jih sovjets- ska vlada niti podpisala ni pač pe da je Rusija pripravljena storiti svojo dolžnost kot članica Zveze narodov. Torej nova igrača: člen 16 pakta Zveze narodov, ki se je ravno kar v italijansko- abesinskem sporu tako sijajno obnesel, bo tre- ba malo spremeniti in ga prilagoditi avstrijs- kim razmeram, tako da bo avstrijsko neodvis- nost bolj stvarno branil, če bi jo kdo napadel, kot pa je ščitil Abesinijo. Tudi to Starhemberga ni pomirilo. In res, nekega lepega jutra je pri- drdral na pariški kolodvor vlak z nadvojvodo Otonom iz Belgije. Sedaj je postala stvar že bolj resna in države Male zveze so morale po- novno povedati, da Habsburžanov po nobenimi pogoji ne bodo pustile v Avstrijo, ki naj se osloni na svoje sosede, če ji je mar njena ne- odvisnost in naj nikar ne izživa in ne sili po poti naprej, kjer bo srečala kupe mrtlicev. Fran- coska vlada je morala na ljubo svojim zavezni- kom Male zveze, ki jih zopet hoče upoštevati, tudi od svoje strani pritisniti na neporednega Avstrijca, ki pa je istočasno dobil tudi kon- kretne obljube za nujno gospodarsko, reci de- narčno pomoč. Starhemberg je nato razčlil ne- kaj pomirjevalnih izjav, ki jih je pa na kolo-

Politični razgovori v Parizu:

„Vse samo okrog Avstrije“

Nemški list o prvenstveni vlogi kneza-namestnika

Pariz, 7. febr. AA. V okusno urejenem no- vem jugoslovanskem poslanstvu sta včeraj prire- dila gospa in g. Purič kosilo na čast kneza na- mestnika Pavla Dejanjsko je bilo danes otvorjeno novo jugoslovansko poslanstvo. Razen kneza na- mestnika, gospoda in gospe Purič, so bili na kosilu predsednik francoske vlade g. Albert Sarraut, zu- nanji minister Flandin, minister Paul Boncour, ge- neralni tajnik francoskega zunanjega ministrstva Alexis Leger, maršal in vojvoda jugoslovanske voj- ske Franchet d'Espèray, general Gamelin in nje- gov prvi pomočnik general Georges, minister dvo- ra Milan Antič in prvi adjutant kralja Petra II. ge- neral Vojin Čolak Antič, ki spremljata kneza na- mestnika Pavla na tem potovanju. S tem kosilom je bila, kot pravi »Paris Soir«, zaključena prva doba pariških diplomatskih razgovorov.

Pogoji Jugoslavije za sodelovanje pri obrambi neodvisnosti Avstrije

Berlin, 7. febr. b. »Frankfurter Zeitung« ob- javlja zelo zanimive informacije o trenutnih poli- tičnih dogodkih v Parizu in pravi, da so se vsi di- plomatični razgovori dejansko sukali edino le okrog Avstrije. Nemški list podčrtava prvenstveno vlogo, ki jo je igral jugoslovanski knez namestnik Pavle, ki je s svojo bistroumnostjo in odkritosre- nostjo prinesel v razgovore ono jasnost, ki je bila potrebna pri obravnavanju tako težavnega vpraša- nja, kot je jamstvo za avstrijsko neodvisnost.

»Frankfurter Zeitung« pripoveduje, da se je zunanji minister Flandin najbolj trudil, da bi kne- za Starhemberga pripravil do tega, da opusti habs- burško vprašanje in da neka zagotovi, da bo av- strijska vlada to vprašanje odložila, če dobi v za- menno obljubo, da bodo drugi, predvsem Mala zveza, za njeno neodvisnost jamčili. Flandin je z »veliko zadovoljnostjo« nesel sporočilo o tem jugoslovan- skemu knezu namestniku, kajti med državami Male zveze je Jugoslavija najbolj odločna, da brezpo- gojno odbije vsako misel na povratek Habsbur- žanov v katerikoli obliki. Flandin je prinesel knezu namestniku še neko drugo ugodno novico, da se namreč sovjetska Rusija ne bo vmešavala v jamstvo za avstrijsko neodvisnost. Toda, tako piše nemški list, za Jugoslavijo obstojajo še nekatere ovire, ki jih bo treba prej odstraniti, preden bo mogoče računati na to, da bi se Jugoslavija ude- ležila kakšnih jamstev za obrambo avstrijske ne- odvisnosti. Jugoslavija je namreč tudi članica Bal- kanske zveze in se za njo samo ob sebi razume, da bo za svoje sodelovanje pri jamstvih za neod- visnost Avstrije hotela imeti jasno sliko o vlogi, ki jo hoče v Podonavju igrati Italija. Sodelo- vanje z Italijo v Podonavju pa je v veliki meri odvisno od italijanske balkanske politike. Težko si je namreč predstavljati, da bi Jugoslavija in Italija sodelovali v Podonavju in skupno jamčili za neodvisnost Avstrije, med tem ko bi na Balka- nu vladalo nasprotstvo v njenih političnih strem- ljenjih. Avstrijska neodvisnost se za Jugoslavijo važna v toliko, v kolikor brani italijan- skemu vplivu, da bi se raztegnil v Po-

donavje in tam zavladal. To so zelo jasni pojmi in gre jugoslovanskemu knezu namestniku zasluga, da jih je postavil na čisto.

Delo francoske vlade, ki želi tesnega sodelo- vanja vseh držav v Podonavju in dejanskih jam- stev za obrambo avstrijske neodvisnosti, torej še ni končano s tem, da je habsburško vprašanje ne- kako odstranil z dnevnega reda in od Avstrije dobil obljubo, da bo skušala biti gospodarsko in politično prijazna s svojimi sosedomi Male zveze. Treba bo še mnogo naporov. Samo to je dobro, da vlada povsod dobra volja in hrepenenje po raz- merah, ki bodo mir zagotovile.

Hodža poln upanja

Pariz, 7. febr. Današnji »Petit Parisien« ob- javlja izjavo, ki jo je dal češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža praškemu dopisniku tega li- sta Jeanu Pasquieru. Hodža govori v svoji izjavi o svojem bližnjem potovanju v Pariz in pravi, da je prepričan, da je sporazum med podonavskimi državami mogoč. Hodža pravi, da se mora doseči sporazum na gospodarskem in političnem polju. Po Hodžovem mnenju moramo iskati predvsem gospo- darski sporazum med državami Male zveze in drža- vami, ki so podpisale rimski pakt. Istočasno mo- ramo težiti za političnimi sporazumi, ki bodo ure- dili odnose med posameznimi političnimi državami.

Hodža je rekel, da bo češkoslovaška vlada storila vse po dogovoru in sporazumu s svojimi prijatelji. Hodža meni, da so odstavljene z dnevnega reda težnje nekaterih legitimističnih krogov za restavra- cijo. Nadalje je Hodža rekel, da bo vrnil obisk av- strijskemu kanclerju dr. Schuschniggu in obiskal Dunaj.

Angleži hudi na Otona

London, 7. februarja. b. Nenaden obisk Otona Habsburškega v Parizu, ki je imel na- men, da pospeši vzpostavitev Habsburžanov v Avstriji, je v londonskih krogih povzročil pre- cejšnje nerazpoloženje. Današnji britanski tisk je mnenja, da je bil mladi nadvojvoda zelo slabo obveščen, ko se je napotil v Pariz. Listi pa v svojih dolgih člankih ne prizanašajo niti Starhembergu ter pravijo, da je prekoračil da- na mu pooblastila dunajske vlade, ker je da- jal za časa svojega obiska v Parizu čudne izjave. Iz raznih člankov pa se vidi, da pariška diplo- matska pogajanja niso prav nič pospešila kakšne restavracije Habsburžanov, ker je to vprašanje najmanj važno v sedanjem času in je odloženo na poznejši čas. Tukajšnji politični krogi so tudi mnenja, da stori Avstrija najboljšo, če se čimprej približa državam Male zveze tako na političnem, kakor tudi na gospodarskem polju.

„Torgsin“ ukinjen Temno poglavje iz boljševiškega gospodarstva

Moskva, 3. febr. S 1. febr. 1936 se je položaj mnogih inozemcev, ki žive v sovjetski Rusiji, znatno poslabšal. Kajti tega dne je stopila v veljavo na- redba od 14. nov. 1935, ki razpušča Torgsin pro- dajalne in ustavi njihovo delovanje. Dosedaj so namreč inozemci v Torgsin prodajalnah, ki so bile ustanovljene leta 1930, lahko kupovali vse življenj- ske potrebščine z inozemsko valuto, in sicer po ce- nah, ki so prenešene v zlati rubelj, nekako odgo- varjale cenam blaga na svetovnem trgu. Poslej pa bodo morali kupovati izključno v državnih proda- jalnah, in sicer po cenah papirnatega rublja. Ino- zemci morajo torej, če hočejo priti do živil, naprav- izmenjati svoj denar v državnih bankah in kupiti papirnati rubelj, ki stane 3 francoske franke, torej po kurzu, ki dejanski kupni moči sovjetskega pa- pirnatega rublja na domačem trgu nikaor ne od- govarja. Njegova kupna moč je namreč tako majhna, da bodo morali inozemci poslej za svoje življenje trošiti 3—5kratno več kakor pa zadnja leta, ko so kupovali v Torgsin-prodajalnah. Inozemci, ki žive v Rusiji in ki nimajo dohodka v sovjetski vred- nosti, bodo od 1. febr. dalje imeli v Rusiji dražje življenje, kakor kjerkoli drugod na svetu.

Torgsin-prodajalne so bile ustanovljene zaradi tega, ker je sovjetska Rusija potrebovala tujih valut.

Zato ni bilo mogoče v njih kupovati le v Rusiji ži- večim inozemcem, ampak so tudi svoji iz drugih držav lahko svojim ljudem, ki so živeli v Rusiji, lahko nakazovali denar kar na Torgsin-prodajalne. Še več! Tudi domačini so mogli kupovati v Torgsin- prodajalnah, ako so blago plačevali v tujih valutah, v zlatu, ali pa z dragocenostmi. Ker v ostalih pro- dajalnah ni bilo mogoče dobiti živil drugače kakor na nakaznice, ki jih pa sovjetska vlada nekdanjim meščanskim krogom sploh ni dajala, ali pa v tako malem številu, da bi od njih ne mogli živeti, je ra- zumljivo, da so znosili v Torgsin-prodajalne v teku zadnjih 5 let prav vse, svoje dragocenosti, ki so jih kljub razlastitvam imeli še skrite, da niso pomrli od lakote.

Po uradnih podatkih predsednika Torgsin-trgo- vin Gersteina(!) so v teh trgovinah, ki jih je bilo 1. jan. 1934 1470, vnovčili v 5 in pol leta njihovega obstoja zlata, srebra, dragih kamnov, zlatih in sre- brnih predmetov ter tujih valut v vrednosti 250 milj. dolarjev, ali 287 milj. zlatih rubljev. Od tega od- pade 69% vrednosti na dragocene predmete, ki so jih stare ruske družine dale za živila, 16,3% na na- kazila iz inozemstva in 14,7% na tuje valute, ki so jih vplačali v Rusiji živeči inozemci. To predstavlja vsoto, ki tvori 15% vseh tujih valut, ki jih je Rusija v omenjenih 5 letih dobila z inozemsko trgovino. Značilno je, da so zadnje mesece, ko je bil dekret objavljen, imele Torgsin-trgovine posebno veliko prometa. Ljudje so pohiteli, da kupijo, kar se še kupiti da. Zadnjih 50 dni je bilo obrata za 17 milj. zlatih rubljev.

Torgsin-trgovine so sedaj spremenili v navadne državne prodajalne za življenjske in industrijske potrebščine, ki so vse v upravi komisarija za no- tranjo trgovino. Nove prodajalne so tudi prevzele blago, kolikor ga je še ostalo Torgsin-trgovinam.

Sovjeti iščejo posojilo

London, 7. februarja. b. Vprašanje dolgo- ročnega angleškega posojila sovjetski Rusiji je zopet naletelo na težave, ki jih dela predvsem minister za trgovino in industrijo, ki je v na- čelu proti velikim kreditom sovjetski Rusiji, nič pa nima proti kratkoročnemu kreditu za dobo največ 5 let.

Po vsej Italiji grade podzemeljske rove

Rim, 7. februarja. b. V vseh važnejših ita- lijanskih mestih, predvsem pa v Rimu gradijo podzemne tunele. Vlada trdi, da se ti tuneli gradijo zato, da bi razbremenili železniški pro- met. Poučeni krogi pa pravijo, da se ti tuneli gradijo zato, da se zavaruje v slučaju vojne civilno prebivalstvo od letalskih napadov.

Rim, 7. februarja. c. Danes je bilo objavlje- no, da se izvede v Italiji rekvizicija žitnih za- log. Posebne komisije bodo izvedle popis vseh zalog. Izjavlja se, da je to bilo potrebno zaradi tega, da bi mogla vlada zmeraj uplavati na cene žita.

Predsednik vlade med kmeti iz Vučitrna

= Z abesinskih bojišč =

Reuter poroča iz Addis Abebe, da so Itali- jani včeraj bombardirali Magalo. Po uradnih abe- sinskih poročilih je bila pri tej priliki ubita ena oseba in zažganih 16 hiš. Italijani so koncentri- rali bombardiranje na tiste hiše, v katerih je včasih bival italijanski trgovinski ataše. To so Italijani storili najbrž zaradi tega, ker mislijo, da je v teh hišah spravljeno mnogo orožja.

Ko so meseca januarja čete generala Grazia- nija krenile iz Dola proti Negellji, se je v Addis Abebi trdilo, da so se mnogostevilni vojska- ri Deste skrili v ogromnih votlinah in pečinah na severu in severovzhodu od Dola, potem ko so se oskrbeli z velikimi količinami živeža. Ti vo- jaki napadajo sedaj ponoči italijanske tovarne avtomobile in italijanske manjše oddelke. Iz Addis Abebe so poslali nekaj tisoč vojakov na južno fronto. Neki abesinski visoki vojaški pred- stavnik je izjavil, da bodo Abesinci za vsakega italijanskega vojaka, ki se bo vkrcal za Vzhodno Afriko, poslali po dva svoja vojaka na fronto. Ojačenja so v glavnem sestavljena iz vojakov ple- mena Valamos. — Včeraj je nekaj tisoč vojakov defiliralo mimo prestolonaslednika. V njegovem spremstvu je bil tudi Tekle Havarjate, bivši po- slanik v Parizu, ki bo prevzel novo dolžnost po- veljnika na južni fronti.

Reuter poroča iz Desija, da je irski zdravnik dr. Bropil, ki je z dvema drugima zdravnikoma bil v ambulanti na fronti 5 km daleč od Makale, prišel tja, da bi bil operiran. Iz ambulante sem lahko videl Italijane v Makali, pravi zdravnik.

dvoru deloma vse preklical, vtaknil habsburško strašilo v žep in se odpeljal domov, da poroča o svojih uspehih zveznemu kanclerju in fi- nančnemu ministru. Dobro si delal, knez Rü- diger!

Takšen je torej vsaj na prvi pogled rezultat londonskih in pariških konferenc, ki pa bodo poleg tega, da so Avstriji gospodarsko koristile, imele tudi to dobro — sicer samo politično — posledico, da nas bodo še za nekaj časa varo- vale pred vdorom boljševiške Rusije v Srednjo Evropo in da so se bolj utrdile fronte Male zveze v Podonavju, ker so prisilne Avrijo in Francijo da sta stojišči bolj odločni na našo črto. Češkoslovaški ministrski predsednik Milan Hodža bo imel sedaj lažje, bilo pa bo manjševca- nju svojih žepih in koristnih načrtov.

V Aix-en-Provence

Ganljiva izpoved gen. Georgesa

Zadnji trenutki kralja Aleksandra - Počastitev velikega kralja in hobre srbske vojske

Trdovratni Pospišil

Dočim je obtoženi Rajić na vprašanja predsednika Loysona poslušno odgovarjal, se je Pospišil trdovratno branil, da bi na katerikoli vprašanje predsednika odgovoril. Potem ko so zagovorniki Pospišila na poziv predsednika svetovali, naj odgovarja, se je razprava nadaljevala ob 2.20 urah.

Pospišil ni odgovoril niti na vprašanje, kdaj je bil, niti, ali je oženjen, ali je mehanik, ali je bil udeležen pri umoru Tonija Slegla, ali je živel v Janki Pusti pod imenom Džerdž, ali je tam poznal Milo Kralja in Rajića, ali se je tam vdal v eksplozijo in mehanizmo bomb, ali je bil šef, ki je stradal pri eksploziji in jih fabriciral, ali sta prihajala v Janki Perčević in Pavelić in jim nosila denar in orožje. Pospišil tudi ni odgovoril na ostala vprašanja. Pospišil je ves čas tega zasliševanja zahteval, da se mu dovoli, da poda neko izjavo, ker da najprej ne bo odgovoril na nobeno vprašanje. Ko mu je predsednik to dovolil, Pospišil je pripovedoval, kako je bil 11. oktobra 1934 z Rajićem aretiran v Lionnu, odkoder so ga privedli istega dne v Annemasse. Trdil je, da so mu tam predložili celo kopo zapisnikov o njegovem zasliševanju in da so bili napisani, še preden je on postal kakšne izjave. Pospišil je sodebni tamkajšnjem policijskem komisariatu in je skušal izkazati ugodno razpoloženje zase pri potnikih ter spravi predsednika iz potrpljenja. Pospišil je svojo zgodbo pripovedoval četiri ure, kako da je v Annemasse odredel podpis pod zapisnik in kako da tolnač ni razumel hrvatskega jezika.

Predsednik mu je nato dejal, da se je preveč oddaljil od zločinov v Marseillu. Tudi če bi bilo vse to res, kar pripoveduje, je dejal predsednik Pospišilu, ostane dejstvo, da so obtoženci prišli v Pariz z orožjem iz razloga, katerega ne morejo pojasniti, in da med Marseillom in Versaillesom obstoja zveza.

Pospišil je odgovoril, da je večkrat zahteval francoskih tolnačev, ki znajo hrvatski.

Predsednik je nadaljeval napram porotnikom, da on ne razume Pospišilovega molka o potovanju iz Nagy Kanizs do Pariza. To vprašanje porotniki najbolj zanimajo. »Prosim obtožence, da se vrne k stvari, ki nas zanima. Dne 9. oktobra, ko so vse osebe, kojih spominja se klanjamo, bile že žrte strahovitih in nepričakovanih smrti, ostavljajo svoje matere in soproge v hudi žalosti, je Pospišil s svojimi drugimi bil na Francoskem. Imel je doslej popolno svobodo, da zadevo pojasni. Vsem je bilo dovoljeno, da si vzamejo zagovornike, katere žele. Dobili so tudi zaščitne tolnače, sedaj pa izjavljajo, da niso zadovoljni.«

Pospišil: »Jaz sem si bil izbral za zagovornika gospoda Desbousa.«

Predsednik: »Ta zadeva je sedaj končana.« Pospišil: »Jaz sem to navedel samo zato, ker smo gosp. Desbousu dali vse svoje podatke in elemente za naš zagovor.«

Predsednik: »To je prvič v sodnih analih, da obtoženec, ki trdi, da je ravnal iz čistega idealizma, počenja vse, kar more, samo da odloži čas, ko bi mogel povzdigniti glave reči: »Evo me, sodite me!« Izvolite objasniti mi razloge vaše trdovratne upornosti.«

Pospišil je nato zopet začel svojo zgodbo, kako da je postal član teroristične organizacije. Nato je govoril o prisegi, katero da je položil na nož in revolver in s katero se je obvezal, da bo poskušal vse naredbe in varoval vse tajnosti. Nato je predsednik porotnikom prebral prisego. Pospišil je dejal, da je prisega točna, nakar so začeli brati

statut teroristične organizacije. Pospišil je dejal, da manjkata člena 6 in 7. Nato so govorili o tem, da so vsi nosili uniforme, nakar izjavi Pospišil, da so imeli samo posebne čepice.

Državni tožilec: »No, sedaj je Pospišil priznal vsaj to.«

Pospišil že bolj zgovoren

Na poziv predsednika, naj vendar sedaj pojasni tudi razloge potovanja obeh zarotniških skupin v Pariz, je Pospišil začel obširno pripovedovati, kako je z Madjarskega potoval v Nemčijo oziroma v München dne 25. septembra. Potem opisuje obširno svoj sestanek z Rajićem. Pravi, da mu je bilo naročeno, da se stavi na razpoloženje Kvaterniku. Kategorično pa je tajil, da je količkar vedel o cilju potovanja. Posebno važno je, da je trdil, da ni dobil povelja, da potuje v Versailles, ampak da je šel v Versailles samo zato, ker ni vedel, kaj bi delal v Parizu, kjer naj bi bil ostal nekaj dni.

Predsednik: »To bi se reklo, da je bilo potovanje v Versailles samo estetičnega značaja.«

Pospišil posebno vztraja na tem, da je kupil karto za povratek samo zaradi tega, ker ni vedel, kako se karta kupuje. Na vprašanja predsednika, zakaj so odpotovali tako hitro iz Pariza, ni vedel Pospišil nič pravega povedati. Izjavlja, da je o atentatu doznal v Parizu od nekega človeka, ki mu je v nemškem jeziku povedal, kako da je bil kralj Aleksander ubit v nekem francoskem mestu.

Predsednik: »Ko je Pospišil izvedel za kraljevo smrt, je smatral, da je njegova mislija končana.«

Pospišil: »Jaz sem imel namen, da odpotujem iz Pariza in Francije še prej, nego sem izvedel za atentat.«

Zasliševanje končano

Predsednik: »Sodbo o tem prepuščam gg. porotnikom. V tej žalostni in tragični stvari ni mesta za nobene fantazije. Čim je Pospišil doznal za umor kralja Aleksandra, je pobegnil s tovariši iz Francije v svojo drago Madjarsko. Zaslišanje je torej zaključeno. Pospišil se je zagovarjal z vso potrebno svobodo. On se je sam zagovarjal in izjavljaj, kar in kakor je hotel. Niti jaz niti gosp. državni tožilec ga nista prekinjala. Za sedaj vam hočem, gg. porotniki, povedati, kdo je Kvaternik. Vam je znano iz obtožnice, kakšno vlogo so igrali Ante Pavelić, Perčević in Kvaternik. Dr. Ante Pavelić je bivši advokat iz Zagreba. Star je 45 let in je narodni poslanec. V odsotnosti je bil obsojen na smrt od državnega sodišča za zaščito države 15. julija 1929. Od tega časa živi v inozemstvu. On je organiziral teroriste. Razine teroristične organizacije so imele svoj sedež v bližini jugoslovanske meje. Druge skupine so bile organizirane v drugih državah, na primer v Južni Ameriki. Ante Pavelić je kontroliral razne teroristične tabore in zdil se, da je posebno pogosto prihajal na Janko Pusto, kjer se je pojavljaj vsak mesec enkrat. Perčević jim je donosal denar. Perčević je star 34 let. Bil je polkovnik avstro-ogrskih armade in je komandiral taborišče od odhoda Perčevca, to je od marca 1933. Tudi Ante Pavelić je posejal tabor v Janki Pusti v spremstvu Kelemena. Kelemen ni več. On je, ako se ne varam, bil bolgarske narodnosti. Ta kombinacija je zelo čudna. Jaz opozarjam samo na ta dejstva, ki kažejo, da gospodje, ki so prejemali denar, niso bili idealisti, ker nam bodo, gospodje porotniki, branili predstavljati teroriste kot idealiste, za katere denar ne obstoja.«

S tem je bila končana razprava 6. februarja popoldne in napovedana nadaljnja razprava 7. februarja dopoldne.

Zasliševanje prič

Aix-en-Provence, 7. febr. Na današnji razpravi so zaslišali generala Georgesa. General Georges navaja uvodoma, da ga je francoski minister vojske maršal Petain določil, naj spremlja blagopokojnega kralja Aleksandra I. na njegovem potovanju po Franciji.

Razen tega, pravi general Georges, sem se kot generalstabični oficir na soluskem bojišču seznanil s tedanjim princem regentom, ki mi je tedaj blagovolil pokloniti svojo naklonjenost in prijateljstvo.

Nato opisuje general Georges, kako je potoval iz Pariza v Marseilles s pokojnim predsednikom vlade Barthoujem.

Priča preide takoj na prihod kralja Aleksandra v Marseilles, kjer so pokojnega vladarja pozdravile čete po vseh ulicah, po katerih so bile razvrščene. Opisuje, kako se je v Marseillu zbrala ogromna množica navdušenih in ganjenih ljudi, ki so suverena pri njegovem prihodu pozdravili z viharjimi aklamacijami. Zatem general Georges opisuje podrobno avtomobil, v katerem se je nahajal ob strani kralja Aleksandra. Nato pride na opis samega atentata in pravi:

»Na pločnikih ulice Canebiere se je nahajala ogromna množica ljudi. Ovacije so se neprestano ponavljale. Množica je viharno pozdravljala blagopokojnega kralja Aleksandra. Zaradi tega je bil pokojni vladar zelo ganjen in židane volje. Pokojnemu Barthouju in meni je izrazil svoje globoko veselje, da se lahko zopet nahajam med francoskim narodom, s katerim ga družijo globoka ljubezen, ker se je z njim seznanil na soluskem bojišču, kjer je mogel pravilno ceniti njegovo hrabrost in njegovo energijo. Te besede ljubezni do Francije in spoštovanja do francoskega naroda, so bile po vsej priliki zadnje besede, ki jih je blagopokojni kralj Aleksander spregovoril.«

General Georges opisuje nato neposredne trenutke pred atentatom. Pravi, da je bil v začetku atentata obrnjen z glavo na levo. »Naglo sem se okrenil,« pravi general Georges dalje, »storil sem to kakor bi trenil z očesom. Opazil sem, da je kralj Aleksander že padel na desno stran avtomobila. Barthou je padel na levo in strel z izrazom strahovitega trpljenja v očeh. Na stopalu avtomobila, držeč se zanj, se je nahajal teman človek stegnjanih rok, ki ni nehal streljati iz avtomatičnega revolverja. Skočil sem, da bi ga odrinil, tedaj pa se je obrnil in pričel streljati name.«

Nato opisuje general Georges, kako je čutil, da so ga kroglice zadele v želodec in v prsa in kako je nato padel v nezavest. Dalje pripoveduje, kako je par minut kasneje kralj Aleksander že padel v agonijo na prefekturi, kjer je izdihnil.

»Gospodje, naj mi bo dovoljeno,« pravi dalje general Georges, »da izkažem kralju Aleksandru kot svojemu vojnemu tovarišu čast. Pokloniti se moram kralju, ki je bil vojak, velik vodja in velik prijatelj Francije. Ta junaški vojak, princ Aleksander, je že za svoje rane mladosti kazal

vrline odličnega človeka. V svojem 24. letu je postal vrhovni poveljnik svoje vojske v prvih balkanskih vojnah leta 1912 in 1913, ko je zaslovel kot zmagovalec na Bregalnici, pri Bitolju in Kumanovem. Težko in visoko poslanstvo vrhovnega poveljnika ga je doletelo nato leta 1914, ko mu je v začetku svetovne vojne blagopokojni kralj Peter zaradi svoje starosti in izčrpanosti izročil vrhovno poveljstvo srbske vojske. Leta 1914 in v začetku 1915 je bil vrhovni poveljnik armade, ki je z uspehom odbila avstro-ogrsko armade pod poveljstvom generala Potioreka. Komaj 26-letnemu se mu je posrečilo, da je avstro-ogrsko vojsko poginjal s svojega ozemlja. Toda proti koncu 1916, ko so pritiskale še nemške armade, in ko je Avstro-ogrski priskočila na pomoč še bolgarska vojska, je postal položaj tako težak in se je je kleni obroč stisnil tako tesno, ni preostalo drugega, kakor kapitulacija ali pa umik z narodnega ozemlja.

Kralj Peter in princ Aleksander nista niti trenutno omahovala. Ostali sta hotela Franciji in njenim zaveznikom zvesta. Hotela sta ohraniti nedotaknjenost srbske vojske. Zato sta sklenila, umakniti se čez strahovite albanske planine brez vsakih prevoznih sredstev, brez prehrane in mimo sovražno razpoloženega ljudstva.

Srbska vojska se je pozimi 1915 umikala v strahovitih okoliščinah med nadčloveškimi napori in ob izgubi dobrih delov dela svojega vojnega materijala je šla skozi Albanijo. Po neskončnem trpljenju pa se ji je vendarle posrečilo prispeti do jadranske obale in na Kr. Tam je naletela na bratski sprejem Francije. Kmalu nato so s francosko pomočjo prepejli ob boleznih in trpljenju izmučene srbske vojske v Tunis in na obalo Južne Francije.«

Nato opisuje general Georges na kratko, kako se je srbske vojske preuredila in kako se je vrnila na solusko bojišče. General Georges pravi dalje:

»Naša dobra dela niso bila za Francijo izgubljena. In res, že koncem leta 1916 je prenovljena srbska vojska, za kar se je treba zahvaliti aktivni reorganizaciji, ki jo je izvedel princ Aleksander, njen junaški vodja, potisnila Bolgare in osvojila majhen del svojega narodnega ozemlja v okolici Bitolja in na Kajmakčalanu. Leta 1917 je bilo izpolnjeno z borbami in pričakovanjem. 18. septembra 1918 so zavezniške vojske napadle nemško-bolgarsko fronto. V sredini se je nahajala srbska vojska, sestavljena iz šestih divizij pod poveljstvom princa-regenta. Srbska vojska je bila določena za naskok. S pomočjo dveh francoskih divizij so srbske čete popolnoma razbile bolgarsko vojsko in prodrle v Srbijo. V nadaljnjem svojem prodiranju in s pomočjo francoske konjenice so srbske čete nato osvojile Prilep in Skoplje ter razbile bolgarsko vojsko v dva dela, tako da so morali Bolgari kapitulirati. Bolgarski kralj Ferdinand je odstopil. Novi vojaški uspehi so se vrstili drug za drugim.«

Princ Aleksander se je načel svoje zmagovalne vojske vrnil v osvobodjeni Beograd in utri zavzuikom pot po Podunavju.

To je sijajna zmagaja, ki je kronala srbsko delo in ki je tvorila uvod v končno zmago zaveznikov v svetovni vojni. Glavna zasluga za vse to gre sijajni srbski vojski in njenemu vrhovnemu poveljniku tedanjemu princu Aleksandru. — Ta vzvišeni in velikodušni princ ni nikoli pozabil pomoči srbske vojske. Pozabil jo ni ne med nesročnim umikom čez Albanijo, ne med hudimi

V Ga-Pa

Norvežani zmagujejo

Praček se je sijajno odrezal - šestnajsti

Damski smuk

Ga-Pa, 7. januarja.

Ves sportni svet je bil danes uprt na Kreuzjoch, to je planino nad Ga-Pa. S tega vrha je namreč vodila v dolino proga, po kateri je bila izvedena tekma v smuku za gospode. Proga je bila dolga 3800 m z višinsko razliko 960 m. Ta proga velja za najtežjo progo v Evropi. Zaradi tega je tudi vodstvo tekem še neposredno pred začetkom tekmovanja zahtevalo, naj se proga ublaži, to tudi zaradi tega, ker je zapadel med tem nov sneg. Tehnično vodstvo je tej zahtevi ugodilo v toliko, da je progo strasiralo tako, da se na največji strmini ni moglo voziti s polno brzino. Čez hude previse so zasidli vrata tako, da so se vila v serpentinah in so morali torej tekmovalci na teh mestih malce zavirati.

Proga za dame se je začela nekoliko nižje, je bila dolga 3300 m ter je bila višinska razlika 800 m.

Damski smuk

Točno ob 11 je začel start damskega tekmovanja. Kot prva je startala Angležinja Evelyn Pinching, 30 sek. za njo Anny Rüegg (Švica), sledila je Avstrijka Weikert in Italijanka Wiesinger. Vsega je tekmovalo 37 žensk. Vse je pričakovalo, da bo zmagala evropska prvakinja v smuku Christl Kranz, ki je imela startno številko 11. Ko je ona odrinila s starta, so zlasti Nemci, ki so bili ob vsej prog, z največjo napetostjo pričakovali rezultata, ki ga bo dosegla, vendar pa je to najslavnejšo evropsko tekmovalko v smuku spremljala topot velika smola. V drugi polovici proge je namreč zavozila v visok sneg in jo je vrglo. Parkrat se je zavalila po snegu, izgubila je nad pol minute, preden je vstala in dosegla zopet ono brzo, s katero je privzila do mesta, kjer je padla. Kaj pomeni izgubiti v mednarodni konkurenci pol minute, se vidi iz ravno naravnega primera, ko je Nemka Kranz zdrsla iz prvega na šesto mesto, dosegla je namreč čas 5.23.3, dočim znaša najboljši čas dneva 5.04.4. Razumljivo je veliko razočaranje, rekli bi naravnost žalosti, ki je zavaljala med tisočimi oboževalci Nemke Christl Kranz. Tudi ta tekma je namreč dokazala, kako nemški narod ceni svoje zmagovalce in kako podvojeno ceni svoje olimpijske zmagovalce.

Damska tekma v smuku je prinesla največjo senzacijo. Nikdo namreč ni pričakoval, da bo zmagala Norvežanka Laila Schou-Nielsen. Startala je s številko 10, pa je že v prvi polovici proge v elegantnih likih prehitela svojo prednico iz Kanade ter številko 14 (Madjarka) in se približala številki 13 (Nemka Pfeifer). Z Nemko je skoraj istočasno prispela v cilj, eno ali dve sekundi za njima pa Avstrijska Letner. Tekmovalke so prihajale v cilj deloma posamič, deloma v družbah, električni aparat pa je sproti zaznamoval dosežene čase. Zvočnik je sproti objavljal rezultate, s tribuna pa so radionapovedovalci pošiljali potek tekem vsemu svetu.

Rezultati damskega tekmovanja so sledeči:

1. Norvežanka Laila Schou-Nielsen 5.04.4
2. Nemka Liza Resch (startna št. 9) 5.08.4
3. Nemka Käthe Grassecker (startna št. 6) 5.10.6
4. Švicarka Erna Steuri (startna št. 31) 5.20
5. Nemka Hadi Pfeifer (startna št. 13) 5.21.6
6. Nemka Christl Kranz (startna št. 11) 5.23.3
7. Angležinja Evelyn Pinching (startna št. 1) 6.27.1
8. Norvežanka Johanne Bydwad (str. št. 26) 5.31.9
9. Italijanka Paula Wiesinger (startna št. 4) 5.35
10. Norvežanka Nora Strömstadt (str. št. 40) 5.57.4

Smuk gospodov

Med moškimi je nastopilo v smuku 66 moških raznih narodnosti. Tudi moški smuk se ocenjuje za kombinacijo, katere drugi del (slalom) se vrši v nedeljo. Od vsake narodnosti so nastopili 4 tekmovalci. Kakor znano, so v tej disciplini zastopali tudi Slovenci, saj nas zastopajo znani naši tekmovalci Praček, Heim, Znidar in Cop.

Start se je začel pol ure po zaključku damskega tekmovanja. Kot prvi je zdrčal s starta Guzi Lantschner (Nemčija), za njim Emile Allais (Francija), tretji Birger Ruud (Norveška), četrti James Riddell (Angleška). Naši so imeli startne številke Hubert Heim 10, Ciril Praček 24, Emil Znidar 36 in France Cop 54.

Že na startu je bilo opaziti, da je z večjo sigurnostjo, kakor ostali zdrčal s starta postavni Norvežan Birger Ruud. V naravnost drznih likih je švignil skozi vrata ter izginil za obronkom. Prehitelval je tekmovalce drugega za drugim. Nikdo se še ni prav zavedel, ko je številka 3 švignila skozi cilj. Oba tekmovalca, ki ju je prehitel (Francoski Allais in Nemec Guzi Lantschner) sta takoj za njim zdrčala v cilj, pa je že bilo jasno, da ima Ruud veliko boljši čas kakor ostali, ki so se prihajali v cilj. V tej disciplini je veljal za favorita srednje-evropski prvak Nemec Guzi Lantschner. Vendar pa je na progi imel smolo; v drugi polovici je padel ter izgubil znatno število sekund, tako da je zasedel v končni kvalifikaciji šele tretje mesto, ki je vsekakor še vedno dovolj častno.

Rezultati so sledeči:

1. Birger Ruud (Norveška) 4.47.4
2. Franz Pfür (Nemčija) 4.51.8
3. Guzi Lantschner (Nemčija) 4.58.2
4. Emile Allais (Francija) 4.58.8
5. Alf Koning (Norveška) 5.00.4
6. Roman Wörndle (Nemčija) 5.01.2
7. Per Fossum (Norveška) 5.03.2
8. Rudolf Kranz (Nemčija) 5.04
9. Sertorelli Giazito (Italija) 5.05
10. Sigmund Ruud (Norveška) 5.11.8

Dejstvo, da si je zmago priložil Norvežan Birger Ruud, in obenem dejstvo, da si je tudi v ženskem smuku prilepila prvenstvo Norvežanka, se je Norvežanom posrečilo ovrčiti trditve, da Srednje-evrope prekašajo v alpskih disciplinah severnjake. Uspeh Norvežanov tudi ne zmanjša obolnost, da niso startali v Garnisch-Partenkirchenu znani svi-

junaškimi bitkami. Vse do svoje smrti je bil naš zvesti in neomajni prijatelj.

Francijo je s tragičnim udarcem usode doletela nesreča, da je morala gledati njegov padee na svojem lastnem ozemlju. Francija mora ohraniti pobožno njegov spomin in slaviti moža, ki je bil zanj najdražji, junaški in neomajni prijatelj.

Predsednik Loison odredi, naj izpoved generala Georgesa prevedejo obtožencem od odstavka do odstavka.

Po doslovnem prevodu izjave generala Georgesa, je ta nadaljeval:

»Predsednik Barthou je sprejel obisk kralja Aleksandra, da bi zapečatila sporazum med pokojnim kraljem in francosko vlado, sporazum, ki je veljal bratstvu narodov in obranitvi miru.

Med obema državama so vladala popolnoma identična nazoranja.

Pripomniti hočem samo se to, da je morilec streljal name hotoma, ker se je moral obrniti na desno, da bi me zadel.

carski in avstrijski prvaki (Seeloo, Zingerle itd.), ki jim radi osporavljamo amaterizma ni bil dovoljen start v Ga-Pa.

Praček šestnajsti

Nekaj neverjetnega je dosegel naš Praček, ki je imel startno številko 24. Pred njim je vozil Norvežan Sigmund Ruud, za njima pa nek Belgijec. Ko so se tekmovalci zbirali na startu in ko so se imenovala sama prominentna, svetovna imena, je bilo drzno misliti, da bi naš skromni Jeseničan mogel v taki konkurenci doseči resen rezultat. To pa ni vplivalo na pogumnega Pračka, ki je zbral vse sile ter ne same divje, marveč tudi zelo premissivno zdrvel v dolino. Ko je električna ura pokazala čas 5 minut 39 sekund in 4 desetinke, smo že vedeli, da je dosegel Praček nekaj izbornega. Saj niti ni vozil celo minuto več kakor zmagovalec Birger Ruud.

Franci Cop trideseti

Zelo dobro je iznenadil tudi Franci Cop s startno številko 54 (pred njim Poljak Weinschenk, za njim Čeh Kna). Čim je zdrsel s cilja, je že prehitel Poljaka, na ovinku pa tudi nekega drugega tekmovalca, ki se je baš skotalil s proge. Cop bi dosegel znatno boljši čas, če bi ga ne spremljala smola. Kakih 50 metrov pred ciljem je padel ter se z glavo močno zaril v sneg. Rabil je najmanj 20 sekund, da se je izmotal iz snega in pridobil zopet ono brzo, ki jo je imel prej. Njegov čas 6 minut 13 sekund in 6 desetink in njegovo trideseto mesto ga še vedno uvršča v srednjeevropske klase.

Znidar ima smolo

Smola se je začela, kakor rečeno, že pri Copu. Da pa je bila smola popolna, se ni izognila niti Znidarju. Sredi proge se mu je odpejala vez in mu odletela smuča. Razumljivo je, da je izgubil mnogo dragocene časa, kar je seveda neizogibno vplivalo tudi na njegov placement. S tako smolo doseči se 48. mesto v času 8 minut 2 sekundi in 4 desetinke (najslabši čas je nad 22 minut), pomeni še vedno velik uspeh. Znidar je vozil izredno lepo ter je zlasti v cilj pridrvel s tako eleganco, da so ga vsi občudovali. Ker je dosegel 48. mesto, si je s tem zasigural možnost, da v nedeljo tekmuje še v drugem delu kombinacije, to je v slalomu.

Hein odstopil

Največja smola je spremljala Huberta Heina, ki je veljal za najboljšega našega reprezentanta. V najhujšem diru je zadel v neko prtljago, ki je bila približno proge. Zaradi hudega padea in zaradi izredno velike zamude, ki mu jo je ta zapreka povzročila, je Hein odstopil, ker nadaljnje tekmovalce ni imelo smisla. Zelo pa je s tem prizadet cel naša alpska reprezentanca, ker je Hein s tem, da je odstopil v prvem delu tekmovanja, izgubil pravico nastopiti v drugem delu, to je na slalomu, ki bo v nedeljo. Ko tudi do namestnika nimamo pravice, pomeni za nas to izgubo znatnega števila točk v končni kvalifikaciji alpske kombinacije.

Kakšen je uspeh?

Kakšen je uspeh naših tekmovalcev, nam pove že sama okolnost, da se je Praček plasiral kot najboljši Sloven, kot najboljši Bolkanec in kot najboljši tekmovalce držav Male zveze in Balkanskega spozumava.

Hockey tekme

Glavno zanimanje današnjega dne je bilo osredotočeno na tekme v smuku, ki so se vršile na Kreuzjochu. Točno ob 11 so startale dame, pol minute po zaključku damskega tekmovanja pa so se začele tekme moških. O obeh teh tekmah poročamo na drugem mestu. Ostali program današnjega dne pa so izpolnile hockey tekme, s katerimi se je nadaljevalo včerajšnje kolo. Današnje hockey tekme so končale s sledečimi rezultati:

CSR : BELGIJA

Moštvu sta ob začetku igre prikazali precej enako vredne sposobnosti. Ploščica je drsela sedaj z enega polja na drugo in zopet nazaj ter obratno. Že v prvi tretjini se je opazalo, da prehajajo Čehi v premoč. Neprestano so oblegali belgijska vrata, a se je Belgijecem posrečilo zdržati v prvi tretjini igre neodločen rezultat. V prvi tretjini ni padel torej niti en gol. V drugi tretjini so začeli Čehi napadati z vidno premočjo. Niso se že Belgijci dobro znašli, že je prodril srednji češki napadalec belgijske branilce in v naslednjem trenutku je že zdrčala ploščica skozi belgijska vrata. Že itak zmedene Belgijce je to popolnoma desorientiralo. Belgiji so po ledišču kakor brez glave ter je sploh redkokdaj kateri Belgijec dosegel z loparjem desico. Ni torej čudno, če so v takem položaju postali Čehi absolutni gospodari na igrišču ter so po vrsti zabili v kratkih presledkih še nadaljnje tri gole. Druga tretjina se je torej končala s rezultatom 4:0. V tretjem polčasu so se Belgijci vsaj sploščka malo znašli. Dasi se je igra tudi v tretjem polčasu nadaljevala v pretežnem delu na njihovi strani polja, so še dokaj posrečeno odbijali neprestane napade Čehov. Vztrajali so vse pred konec, v zadnji minuti pa se je Čehom posrečilo zabiti še en gol. S tem je bil postavljen končni rezultat 5:0 za Čeha.

Rezultati v hockey tekmah so sledeči:
Kanada—Latvija 11:0
Amerika—Švica 3:0
Češkoslovaška—Belgija 5:0
Madjarska—Francija 3:0
Anglija—Švedska 1:0
Poljska—Avstrija 2:1

(Podrobnejša poročila v drugi izdaji.)

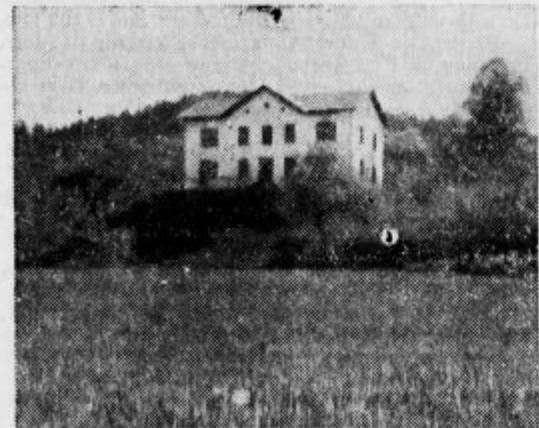
Razdejanje po viharju

Gorenjske vasi Zirovnica, Seto, Moste in Zabreznica so ob zadnjem viharju 4. 5. in tudi še 6. februarja trpele veliko škodo. Prizadete so bile še tudi nekatere druge vasi. Škodo cenijo na 300.000 dinarjev. Največjo škodo pač trpi posestnik Jože Zajc v Selu, ki mu je vihar odnesel streho s hiše, kakor nam kaže naša zgornja slika. Ogromno škodo ima tudi Zofija Baloh, posestnica v Zabreznici, kateri je vihar odnesel streho, krito z eternitom in porušil zidovje. (Glej spodnjo sliko.)

Gornjesavinjska kmetska šola

Lansko leto, tam v mesecu maju, je bila začeta v Gornjesavinjski dolini akcija za ustanovitev gospodinske šole. Takrat so bile zainteresirane za to stvar vse občine gornjegrajskega okraja, ki so v glavnem akcijo odobraval, so pa imele pomisleke glede rešitve materialnih dajatev. Tudi banovina, na katero je bila poslana tozadevna prošnja, je pokazala polno razumevanje za to ustanovo, le da takrat ni bilo mogoče misliti na uresničenje te zamisli, ker je pretekel že precejšen del proračunskega leta.

Brdce pri Mozirju.

Te dni pa je prišla med nas vesela vest, da je banska uprava na ponovne prošnje dovolila, da se vrše na Brdcah pri Mozirju stalni gospodinski tečaj. Obljubila je tudi, da bo dala na razpolago učne moči.

Veselo je v nas, kajti vidimo, da se uresničujejo naše želje. Če bo šlo vse po sreči, bo nastala

Pismo iz Lombardije

Milan, 4. februarja.

Nemara bodo slovenski javnosti zanimivi vtisi, ki jih človek dobi v tej zemlji v tem času, ko je beseda Abesinija kakor električna iskra, ki zbada in užiga.

Ob 10 zvečer 3. februarja je brzec odhitel iz Trsta. Kar grenko mi je bilo ob misli, da s čarobnolepim nočnim Trstom, ki je kakor bežal od mene proč, beži tudi domovina vse dalje in dalje; da vsak čas nove vode in nove poti padajo vmes med sina in mater. Vse jasneje mi je zdelo, da ni in ne sme biti res: daleč od oči, daleč od srca.

Pa kaj bi človek sanjaril. Treba je hoditi po svetu z bistrimi očmi.

V Tržiču (Monfalcone) je nastal na postaji velik hrup. »Abesinci« je bilo iz splošnega razburjenja slišati. Pogledal sem in videl štiri fante v posebnem kroju. Na vprašanje sem dobil pojasnilo, da so to prostovoljci za Afriko. Navdušeno mi je začel pripovedovati mlad fant iz Brescie, tržaški finančar, ki je potoval na enomesečni dopust, o slavnih zmagah v Abesiniji: »Še par mesecev, da še ta prva deževna doba mine, in afriška vojska bo končana, deset milijonov naših brezposelnih pri dobrem kruhu, Abesinija pa nam bo z zlato in srebrnom, svincom in petrolejem bogato plačala žrtve, katere sedaj doprinašamo. Nocoj se vrši veliki fašistični svet. Naš Mussolini bo vrgl kocko. Z Nemčijo in Japonci se bomo zvezali

tu institucija, ki bo v doglednem času, ob primer-nem razvoju, usposabljala za poklice ne samo dekleta iz ožje okolice, ampak tudi one iz predelov proti Celju, Šošanju in Slovenjgradcu.

Na prijaznem gričku Brdce, blizu Mozirja, stoji veliko stanovanjsko in poleg njega gospodarsko poslopje, last ljubljanske škofije. Prostori teh stavb so nad vse primerni za takšno šolo. Z majhnimi stroški je mogoče doseči prav ugodno stanje. Poleg poslopij je lep vrt. To vse bi bilo zaenkrat vzeto le v najem, proti malenkostni odškodnini. Ščasnoma pa, ko bi se denarne prilike zboljšale, bi bilo možno misliti tudi na odkup in to s polji, sadonosnikom in z gozdom vred.

Lani, ko je vladalo velikansko navdušenje nad dvema zelo uspešima gospodinskima tečajema v Mozirju, je bila sprožena misel, naj bi se potovalni tečaj prenesli na eno torišče in izpremenili v stalne tečaje na enem mestu, kamor bi prihajala dekleta iz zainteresiranih krajev. Takrat so se potegovali za tečaj v Lučah, Ljubnem, Gornjem gradu, na Rečici, v Nazarjih itd.

Kako hudo je hoditi v tečaj dan za dnem po uro daleč in še več, to ve samo oni, ki opazuje vse to od blizu. Tudi ni prijetno, potikati se za časa trajanja tečaja po tujih stanovanjih, pa čeprav so ta zlahkita. In še to: stalno nadzorstvo je silno otežkočeno in s tem tudi smotreno delo, ki mora biti radi pičlo odmerjenega časa močno skoncentrirano.

Vse to je videla gđc. Beningarjeva, ob banske uprave nameščena voditeljica potovalnih tečajev in je takole domislila: Najboljše bo zagrabiti priliko in zasedli Brdce, ki imajo najprimitivnejšo lego, tako z ozirom na področje, s katerega je pričakovati dotok deklet (saj ležijo v njegovi sredini), kakor tudi z ozirom na prometne prilike (po glavni cesti). Tečaj bi bili kakor dosedaj trimesečni. Dekleta bi pripeljala (mesto, da bi nosila vsak dan, kakor delajo to sedaj!) s seboj živil za delj časa in

in bomo pokazali Angležem in Francozom in vsem, kdo siao mi.

Zanimalo ga je, kako učinkujejo zunaj protisankcije. On je bil uverjen, da bodo sankcionistične države že jutri, če ne pa vsaj drugi teden morale kapitulirati, če ne bodo pa kup razvalin pod tisoči italijanskih letal.

Nisem mu hotel njegovih iluzij izpodbiti. Slo mi je le za to, da vidim, kakšno je razpoloženje, in videl sem, da Mussolini res čudovito razume, kako je treba narod ohraniti pri dobri volji. Malo trdo je sicer šla italijanska beseda iz mojih ust, a bila je vendar v veliko veselje sopotniku, ki mi je razkrival upanje, v katerem narod živi.

Ob 1 smo bili v Benetkah. Spraznil se je kupe in prav po potrebi sem se zleknil po sedežu. Čez čas me je iz spanja zbudila ostrba beseda. Padova in z njo sv. Antoi je zbežala mimo. Zame to ni bila neprimlika, pač pa za sopotnika, od katerega je sprevodnik tirjal do plačilo. Potoval je v Bolonjo, a ni pravi čas izstopil. V Padovi bi moral to storiti.

Spet sem se spustil v pogovor s fantom, mladim uradnikom. Ko sem mu ra radovedna vprašanja odgovoril, da sem iz »nemških dežel«, je bil spet vse odkrit v svojem navdušenju, kako bosta Hitler in Mussolini ustrahovala ves svet. Enkrat smo jih že, pa jih bomo še, tako je menil. Takrat je še samo 10 minut manj-kalo do svetovne vojne. Mussolini je dal ultimatum Angležem, da bo, če ne umakrejo svojega brodovja izpred Benetk in Aleksandrije, pila-nilo 3000 njegovih letal z bombami in bodo po-

Danes premiera ob 16, 19.15 in 21.15 uri

ČRNE ROŽE

Matineja danes ob 14.15 po enotni ceni 4.50 Din
Vlasta Burian v novi kopiji ne-pozabne filmske komedije

Lažni feldmaršal

več kot dovolj možnosti je, da jim jih spravljajo z doma še večkrat med tečajem. Tudi bi morala žrtvovati dekleta majhen denarni prispevek, ki pa ne bi bil mnogo večji od dosedanjega. Vprašanje preskrbe živil (dotlej, dokler ne bi začela šola sama pridelovati), bi bilo torej rešljivo. Težje je odmotati vprašanje nakupa inventarja in plačevanja najemnine. Pri prvem bi brzokone zamogla pri-skočiti banovina z izdatnejšo pomočjo, drugo pa naj bi uredile med seboj občine. Najemnina, kakor je rečeno, ne bi bila prevelika in tako tudi oni delež ne, ki bi odpadel na posamezne občine, ka-tere so dosedaj itak že prispevale za vzdrževanje potujočih tečajev. Treba je samo skupnega do-govora za skupno stvar.

Prevažna je pridobitev takšne ustanove, ki bi se naj počasi razvila v popolno gospodinsko šolo, saj so dani vsi pogoji. Dekleta vedno bolj zahte-vajo temeljitejšo izobrazbo o gospodinskih vprašanjih, pa je pri nas ne morejo dobiti, ker nam primanjkuje šol. Zato silijo v inozemstvo. Absol-ventinja jesenskega gospodinskega tečaja je sedaj na šolanju v St. Paulu v Avstriji. Zakaj morajo ho-diti dekleta iskati znanja na tuje, ki bi bilo mogoče nuditi isto tudi pri nas? In denar? Ta rajza ven!

Splošno gospodarskega pomena je takšna iz-obrazovalnica gospodinji. Posebno naši kraji, ki so v pridelovanju poljskih dobrin dokaj na slabem, potrebujejo dobrih gospodaric! Zato je treba za-staviti lopato z vso silo, da bo rodila akcija za ustvaritev gospodinske šole na Brdcah pri Mozirju skorajšnji uspeh! Velik delež odpade tu na bansko upravo, ki naj se čim glasneje odzove in pri-pomore s svoje strani!

D. S.

Čudna reč ...

Za šolsko nalogo juristom

Okrajno načelstvo v Novem mestu je poslalo z dne 29. jan. 1936, št. IV, No. 240-1., vsem župnim uradom in krajevnim šolskim odborom izjavo Drž. pravobranilstva v Ljubljani z dne 31. okt. 1935, III-1581-1:

»Okolnost, da je Kraj. šolski odbor dal v pro-račun tudi postavko za nagrado veroučitelju in če je tudi tak proračun banska uprava odobrila, ne ustvarja za veroučitelja še nikakih pravic, odnosno dolžnosti za občino. Cl. 31. zakona o drž. računovodstvu namreč določa, da se z budgetom ne pridobi-va niti zgubijo pravice. Vsak proračun, državni in samoupravni, je samo gospodarski načrt, ki ne ustvarja nikakih pravic tretjih oseb.

Za vprašanje plačila katehetske nagrade pridejo v poštev določila § 43 zakona o narodnih šolah v zvezi s pravilnikom za izvrševanje odredb o ver-skem pouku od 14. marca 1930, Uradni list 114-30, zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o na-rodni šolah od 4. jul. 1930. Službeni list 85-30 in končno zakon o verskem pouku od 23. sept. 1933. Uradni list 584-33. Iz teh zakonskih določil sledi, da je obveznost plačila katehetske nagrade dispozitiv-na pravica občine, torej občina plača nagrado, če hoče ali pa tudi ne, § 4 citiranega pravilnika namreč izredno določa, da sme veroučiteljem dovoliti do-tična občina primerno nagrado, torej določa obla-stvo enostransko nagrado katehetom za njihovo delo.

Končno pripominja državno pravobranilstvo, da na opisanem stališču stoji tudi judikatura.

Iz povedanega bi torej sledilo: če cestni odbor pobere davke od davkoplačevalcev za vzdrževanje ceste in zgradi večjo mostu, sme porabiti ta denar za bencin cestnemu mostru in za banket ... Če občinska uprava pobere davke za občinskega tajnika, sme namesto za tajnika, ta denar porabiti za nagrado raznim prijateljem ... Če občinska uprava pobere davke za veroučitelja, sme ta denar porabiti za avto volilecem za režimskega župana ... Če občinska uprava pobere davke za občinske siromake, sme te

Lillian Harvey in Willy Fritsch

Zopet združena v
krasnem filmu, ki bo o arni vse gledalce:
Danes nov zvočni tednik! Rezervirajte si vstopnice!
Kot dopolnilo odjemek iz one e. CARMEN I.
pole baritonist DON GRAF FAEHBANDER
Tel. 22-21 KINO UNION Tel. 22-21

pustiti poginiti, denar pa porabiti za dirko konj ... itd. itd. ...

Da so vsled takega pojmovanja mozne najgrše zlorabe, kakršne so se tudi godile — glej revizijska dognanja banovinskih revizorjev po občinah, — je jasno. Le zakaj take občinske uprave razpuščajo, odstavljajo in ne povzdignejo v slavo najpravičnejših ljudi?

Naravno pravo določa: če si denar vzel ali iz-terjal od ljudi za tistega, ki ga ljudje rabijo in že-lijjo vzdrževati in za njegovo delo plačati, mu ga tudi moraš dati. Sicer ne terjaj od ljudi v ta namen denarja.

»Delavec je vreden svojega plačila.«

Kako bi razsodilo o tej zadevi upravno so-dišče?

Sleparije zavarovalnega agenta

Ljubljana, 7. februarja.

V 5 ur trajajoči obravnavi so danes pred ma-lim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval g. Ivan Kralj, prišle na dan velike sleparije zava-rovalnega agenta, 34-letnega Karola Zupanca iz Kranja, ki je v 1 letu opeharil zavarovance pri življenjskih polisah za okoli 41.000 Din. Izbral si je v prvi vrsti boljše žrtve, pozneje pa je osleparil tudi hotelirje in privatnike. Vseh žrtve je 13.

Praktično je povsod izvajal poseben trik z za-varovalnimi policami. Zavarovancem je prigovar-jal, da so mu stare življenjske police izročali z namenom, da jih prenese od enega na drugi zava-rovalni zavod. Zagotavljal jih je, da bo pri novem zavodu zavarovanje krajše in cenejše. Stranke so mu hkrati podpisovale kar bianco-pobčastila za te transakcije. Pooblastila pa je tako izpopolnil, da je potem lahko pri prvotnem zavodu najemal na polico posojila. Pa tudi pri odkupih je sleparil. Mnoge zavarovance je na ta način oškodoval za 3000 do 7000 Din, nekateri so pa bili celo ob po-lice, čeprav so jih dolga leta plačevali. Obtoženec je prav potratno živel in denar zapravljaj. Po iz-povedi ravnatelja »Feniksa« je obtoženec v 1 letu na provizijah zaslužil nad 49.000 Din. Pa je še sleparil!

Obtoženec se je prav cinčno zagovarjal: »Ka-zensko nisem kriv. Kot zastopnik zavarovalne družbe sem imel pravico sklepati vse mogoče po-godbe.« Ko mu je predsednik predočil, da je bilo njegovo poslovanje goljufivo, je dejal: »Tako de-laio vsi zavarovalni agentje. To so navadne tran-sakcije, ne pa goljufije. Posojilo ali odkup je za nas vseseno.«

Ko so bile zaslišane mnoge oškodovane priče, je mali senat Zupanca obsodil zaradi goljufije na 1 leto in 10 mesecev robije in v denarno kazen 360 Din ter v izrubo častnih državljskih pravic. Obtoženec je sodbo sprejel.

Primorske vesti

Tržaška ladjedelnica je po novem letu od-pustila okrog 100 delavcev; vzrok ni pomanjka-nje naročil, ampak pomanjkanje materiala, kar je spet posledica sankcij in z njimi združenih plačilnih težav.

15. januarja so v Trstu aretirali znanega slovenskega zdravnika dr. Sosiča, pri kateremu so tudi napravili hišno preiskavo. Dne 30. ja-nuarja so aretirali zobozdravnika dr. Sardoča v Trstu. Med ostalimi aretiranci se doznava za trgovca Gregoriča od Sv. Jakoba v Trstu. Are-tiranih je bilo več mladih fantičev s Proseka in okolice, ker so baje spet vsele po drevu neke zastave.

Na tržaški glavni pošti so jeli odpirati in pregledovati tudi pošto, ki prihaja za jugoslo-vanski konzulat.

Ljubljanska klavnica v l. 1935

Ljubljana, 7. februarja

Ko smo lani poročali o letnem pregledu mestne klavnice za l. 1934, smo naglasili, da predstavlja vsakoletna bilanca tega važnega zavo-da obremenitvi oz. ogledalo za stanje blagostanja mestnega prebivalstva, včasih pa tudi njegove revščine. Bilanca za l. 1934 je bila sorazmerno najbolj neugodna v zadnjih letih, kljub temu, da so bile prav to leto tudi cene mesu najnižje, da je najnižja točka ljudske prehrane bila v l. 1934 ter da se je že lani stanje nekoliko popravilo. Vprašanje pa je seveda, ako nas te številke ne motijo, zakaj v l. 1935 je bil evharističen kongres, ogromne množice ljudi pa so seveda pričele imeti mnogo hrane, dalje pa se je že lani pričel uvoz svinjine v Nemčijo, kar je vse dvignilo promet na mestni klavnici.

V l. 1935 je bilo na klavnici zaklanih 341 bi-

kov (l. 1934: 338), 5224 volov (5191), 232 junceve (148), 2620 krav (2721, 15.922 telet (13.728), 147 telic (188), 62 konj (61), 51 kobil (34), 472 ovac in kostrunov (645), 940 jagnjet (1355), 6 koz (6), 545 kozličev (780), 26.088 prešičev (22.845), 699 oddojkov (396). V zaklanem stanju pa je bilo uvoženo 12 goved (6), 663 prešičev (676), 3322 telet (3262), 1156 drobnice (733) in en konj (0). Dalje je bilo uvožega 13.135 kg raznega mesa, dalje okoli 80.000 kg raznih mesnin in 92.000 kg masti, kar je vse pregledala mestna klavnica.

Te številke so prav poučne. Iz njih je raz-vidno, da se okus Ljubljancev čimdalje bolj razvija od govejega mesa in drobnice k svin-skemu mesu, ter celo k oddojkom, ki jih Ljub-ljančani včasih niso poznali. Ljubljancev je vča-sih cenil kostrunčino in jagnjetino, dobro gove-dino in teletino, zadnja leta pa vedno bolj cenijo svinjino. Je to vzrok, da se v okusu vedno bolj približujemo Hrvatom in Srbom, drugim pa tudi v tem, da so razlike v cenah kvalitetno tako pol-nim mesom ali mesom drobnice, manjše, kakor kdaj poprej. Meso je pri nas v resnici poceni, kar seveda čuti najbolj kmet, ki dobi le malo za svojo živino.

Med prešiči, ki so bili lani zaklani na mestni klavnici, je bilo 1988 namenjenih za izvoz v Nem-čijo. Sedaj je ta izvoz ponehal, ker je kontingent izžrpan, izvozniki pa upajo, da bo izvoz kmalu zopet omogočen. Kmetje redijo v zadnjem času mnogo več prešičev, zlasti ker upajo, da bo tudi letos večji izvoz prpešičev v Nemčijo ter da bo tako tudi cena ugodna, vsaj kolikor toliko. Ostala živina, ki je bila na mestni klavnici zaklana, je bila skoraj vsa namenjena ljubljanskemu kon-zumu, ker je izvoz v Avstrijo in Italijo zaradi valutarnih razmer in sankcij toliko kot onemo-gočen.

Živina, ki jo dobivamo v Ljubljano, je bila povprečno zdrava ter je bilo zaplenjenih le malo bolnih živali (57 goved zaradi jetike, 10 prašičev, 6680 kg govejega in 710 prešičkega mesa v ko-sih). Vse živali so bile strokovno pregledane po treh živinozdravniških mestnih klavnici, ki sploh nadzorujejo vsa živila animalnega izvora za Ljub-ljanski trg. Zanimivo je, da Ljubljancev je vedno manj konjskega mesa in sicer zaradi tega, ker je tudi goveje meso poceni. Bila pa so včasih leta, ko je bilo v Ljubljani zaklanih tudi po 600 konj na leto.

Za izvoz v Anglijo so dali hrvaški trgovci lani v hladilnici zamrzniti 9 vagonov puranov, vsak vagon pa je obsegal po 1800 do 2000 pu-ranov.

KINO SLOGA

Telef. 27-30

Danes premiera ob 16, 19, 15 in 21.15 uri. - Veseloligra pristnega humorja! Zadnji film pokojne **HANSI NIESE!** Poleg nje igrajo še Gretl Theimer, Leo Slezak, Georg Aleksander, Nusi Lanner in Lilli Holtschuh

LJUBEZEN NA DVORU

Lepi in srečni Kot dopolnilo **V carstvu mravelj** in nov zvočni tednik

MATINEJA ob 14.15 uri **OČI ČJORNJAJA**. Film ugaia ljudem, ki sovražijo kije

Drobne novice

Kaj pravite?

Trije smo se zadajle menili, kako sedanjí režim preganja ko jagnje nedolžne ljudi ter nad njimi, kristalno čistimi jugoslovanskimi znatjati, izenja črni teror. Pa smo kor na lepem ugotovili to-le:

Mož in družinski oče, ki leta 1931 ni hotel iti voliti, je srečal iz mestnega podjetja na cesto in mu se danes ni popravljena krivica. Takih mož je sededa precej.

Profesorji, ki so zaradi političnega prepričanja bili na cesti vrženi, nekateri celo brez penzije, so po veliki očini še vedno na cesti. Se dostoj se nobenemu denuncijantu, ki je neposredno zakrivil njihovo bedo, ni skregil las.

Celo lakole se kaže ta črni teror. Mladi inteligent, ki je l. 1932 bil ob krhu zaradi denunciacije, vsak dan lahko srečuje po ljubljanskih ulicah tisto dva človeka, ki sta mu z denunciacijo odžrla krhu. Zrtev denunciacije se vedno strahuje, denuncijanta pa sta bila porokana na boljše mesto.

Takle je črni teror! Vseh nas je lahko sram, da je tako. Mislim, da bi bilo za vse naše jagnje žrtje bolje, ko bi tega terorja res kaj bilo. Pa kaj prida naj bi ga bilo? Žal, da ga ni; saj izgubimo bi dobro epical na tiste, ki se danes nečesto vedeti, da palica, s katero so se lani mladiči po drugih, ima dva konca. Samo nekdo jo mora v roke vzeti — ne zaradi osebne močvečenja, ampak zaradi javne morale in pravice ter iz ljubezni do mira in ljubi domovini!

Eden, ki ga je sram takega terorja.

Koledar

Sobota, 8. februarja: Janez Matajski, spoznavalec: Juvencij, škof.

VERMOUTH

boljši od vsake inozemske znamke

dobite pri trvdki

PERO KOČIČ - DUBROVNIK

veletrgovina z vinom

VZOREC NA ZAHTEVO 2 orig. steklenici po 1 liter franko poština in pakovanje Din 80/-

Tajništvo JRZ v Ljubljani sporoča, da se vsi v nedeljo, 9. t. m. ob 10 dopoldne v Celju seja banovinskega odbora JRZ, na kar s tem opozarjamo vse člane banovinskega odbora JRZ. Dnevni red je isti, ki je bil naznanjen že zadnjič. Seja bo v prostorih ljudske posojilnice v Celju.

Zahvala. K svoji devdesetletnici sem prejel obilico čestitk in voščil. Ker se zaradi slabih oči in visokih let ne morem vsakemu posebej zahvaliti za blagohotno pozornost, se tem potim najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so se me na kakoršenkoli način spomnili ob devdesetletnem jubileju. Bog plačaj! Senčur pri Kranju, dne 6. februarja 1936. Grča Blazij.

Na Voglu je zapadlo toliko novega snega, da so vse kotline izravnane. Z nastopom lepšega vremena so se odprli tudi pogledi na nasproti ležeče Julijske Alpe. Skalaški dom pa nudi obiskovalcem ugodno zatočišče, zato tudi smučarji prav radi obiskujejo ta najlepši predel naših Alp.

Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

Občinski odbor v Ihanu razrešen. Z banovnim odlokom so bili radi ugovovne nerodnosti razreseni funkciji predsednika občine Ihan in člani občinske uprave, kakor tudi vsi ostali odborniki. Ker se nihče ni pritožil, je okrajni načelnik v Kamniku imenoval začasno občinsko upravo.

Nasim odrom — opozorilo! Opozarjamo naše odre, naj vsakršni opomin ali terjatev glede avtorskih taničev za uprizarjene igre, ki sta jih založili Jugoslovanska knjigarna ali Založba ljudskih iger, takoj pošljejo Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, ki bo lahko ugotovila, ali je terjatev upravičena ali ne. Za igre, ki jih je izdala Jugoslovanska knjigarna, založnica ne terja nikakršne taničje igre, ki so izšle v »Ljudskih igrah« Založbe ljudskih iger, pa so prosie sploh vsake (tako založniške kakor avtorske) taničje igre. — Naj naši odrji na to pazijo!

Pri korpuientnih liudeh

se izkaže naravna

Franz-Josefova

grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne diete. Franz-Josefova grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ogl. reg. S. br. 3074/33

Reja malih živali v najbližji ljubljanski okolici tudi razveseljuje napreduje, čenur dokazuje dejstvo, da se na dan 9. febr. ob pol 3. uri dopoldne vsi večje rejko zborovacije v Tacnu pod Smarno goro v prostorih restavracije pri Koširju. Uvodoma bo daljše predavanje o koristnosti umne rej malih živali s posebnim ozirom na današnje čase. Ob tej priliki bo tudi ustanovljeno društvo Rejec malih živali Tacen za zgornji del ljubljanske okolice, to je Gameljne, Smartno, Pirnice, Medvode, Brod, Vižmarje in St. Vid. V skupni organizaciji žele rejci malih živali iz omenjenih krajev delovati za napredek v umni rej malih živali in si opomoči s skromnimi dohodki reje, ki nudi takorekoče samopomoč k izboljšanju težkih razmer v našem malem gospodarstvu.

Pregledna karta smuških terenov v Sloveniji. Zveza za tujski promet za Slovenijo v Ljubljani je izdala pregledno karto smuških terenov v Sloveniji. Namen karte je predvsem pokazati interesom glavne kraje, kjer se lahko smučajo in kjer lahko računajo na primerno potrežbo. Seveda karta ne more služiti za detajle, za kar so potrebne specialne karte. Vsekakor pa bo dobro služila vsem onim interesantom, ki iščejo smučarske terene pri nas in jim bo dala dobre

informacije o možnosti izbire za smuške izlete. Na karti so zaznamovane tudi vse koče, ki so oskrbovane, planinski domovi itd. Zlasti je to važno v sedanjí sezoni, ko ni povsod dobili primernih smučarskih terenov. Karta ima torej svojo informativni in propagandni pomen, ker ima na drugi strani tudi številne slike in popis naših najvažnejših smuških terenov. Karto je izdelala zelo lepo Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Za 2180 Din na karneval v Nici s posebnim vlakom »Putnik«. V ceni je vključena vožnja III. razreda tja in nazaj, prehrana in prenočišče za 5 dni v Nici, izleti v okolico in vstopnice za karnevalski sprevod. Za II. razred doplačilo 440 Din. Prijave sprejemajo vse biljetarice »Putnika« do 10. t. m. Potni list ni potreben. Odhod iz Ljubljane 19. februarja ob 9.57. povratek v Ljubljano 27. februarja ob 4.19.

Za gospode in dame
NAS CAJ naj vzame
gospodinja za goste
visoke in preproste.

Posebni vlak na Dunaj priredi »Putnik« za ceno 290 Din v III. razredu, za 390 Din v II. razredu tja in nazaj. Izlet se bo vršil o priliki »Dunajskega velesejma« Odhod iz Ljubljane 7. marca, povratek v Ljubljano 12. marca. Prijave sprejemajo vse »Putnikove« biljetarice do najpozneje 25. februarja. Nadalje pripravljajo »Putnik« za velikončne praznike izlet v Palestino in Egipt. Odhod 30. marca iz Ljubljane, povratek 22. aprila. »Putnikovi« specialni izlet na Grško se bo vršil od 8. do 15. aprila. Za vse te izlete dobite podrobnejše informacije v biljetarnici »Putnika«. Gajeva ulica (poleg nebotičnika).

Kdor izsledi tatu, ki mu je ukradel kolo znamke Diirkopi št. 99948 popolnomo novo, črno pleskano, posamezni deli pokromani, dobi nagrado 500 Din. Mihelič Jože, Tyrševa cesta 41, Ljubljana.

O strinjenem pouku bo predaval v soboto 8. in 15. t. m. v ljubljanskem radiu vsakokrat ob 18. 40 min. učitelj E. Bratko Rudolf iz Radeč pri Zidanem mostu.

Ljubljana

Masa za turiste, izletnike in smučarje bo jutri jutraj v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

Slovo železniškega direktorja g. Cugnusa. Slovenski železničarji pripravljajo svojemu odhajajočemu direktorju g. Cugnusu odhodnico, ki bo v soboto, dne 15. t. m. v dvorani na Taboru.

Restavracija

grand hotela „Union“

priredi danes zvečer za svoje cenj. goste

KONCERT brez

vstopnine

Igra salonski orkester od saveza muzičara

Za obilen obisk se priporočata

Pero in Kati Šterk

»Kurentova nevesta«, veseloligra s petjem in godbo v 3 dejanjih se vprizori v nedeljo, dne 9. t. m. ob pol 8 zvečer kot krstna predstava na Rokodelskem odru. V slikovitih prizorih, ki se v živahnem tempu odigravajo skozi tri dejanja, nastopajo trije nesrečni ženin in njena visokost županova hči, vmes pa se smuka žegavi Kurent, ki zagode svojo predpustno burko v taki obliki, da tudi še tako razvajeni gledalci ne bodo mogli vzdržati brez smeha.

Kino Kodeljevo igra danes in jutri »Princezo Turandot« (Willy Fritsch, Paul Kemp) in senzacionalni film »Doktor X«.

Oder prosvet. društva Trnovo bo ponovil veseloligro »Moč uniforme« v nedeljo, 9. februarja ob 8 zvečer.

Mnogokratnik za odmero prirastkarine v okolnih mestnih občine ljubljanske se je določil za mesec oktober, november in december 1935 na 7 (sedem).

Hisi posestniki in upravitelji his, na katere smo se obrnili pretekli teden s prošnjo, naj začetkom meseca februarja poberejo od svojih strank prostovoljni davek na sobe po 1 Din na mesec, so našo prošnjo pravilno razumeli in upoštevali in jih je veliko število te dni vplačalo pri mestnem socialno-političnem uradu pobrane prispevke. Vse one hišne posestnike in upravitelje, ki do sedaj tega davka še niso pobrali od svojih strank, pa prav vljudno in nujno prosimo, da ta davek čimprej poberejo in nabrani denar oddajo v mestnem socialno-političnem uradu v Mestnem domu, II. nadstr., soba št. 42.

Pogreb Emila Klobčaverja bo danes ob 5 popoldne izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

Večer jadranske straže s sodelovanjem narodnih noš. ki bo drevi ob pol 9 v dvorani na Taboru, bo gotovo najiskovitejša letošnja družabna prireditve. Na sporedu so naši čarobni slovanski narodni plesi, ki bodo povzdignili celotno prireditev. Sodeluje prizana godba Sloge. Za domač prigrizek in pristno vino iz kleti Radonice Pia je preskrbljeno. Vstopnina: Dijaške vstopnice proti izkaznici Din 8; za osebo Din 15; družinske za tri osebe Din 35.

Lepo zborovanje namesčencev. V sredo zvečer je imela ljubljanska podružnica društva združenih zasebnih in trgovskih namesčencev Slovenije svoj redni članski sestanek, ki je zopet dokazal, da naše namesčencestvo resno stremi po duhovni in strokovni izpopolnitvi. Prvo predavanje je imel dr. Jože Pogačnik, ki je v lepem govoru pokazal na pomen tiskane besede in na pomen časopisa in knjige. Drugo predavanje je imel podpredsednik centralnega društva g. Smersu Rudolf, ki je govoril o pomeni borz dela za namesčence. Po razgovoru o društvenih zadevah, zlasti o glasilu, je bilo lepo zborovanje zaključeno. Moramo reči, da vrši agilno Društvo združenih namesčencev pravo kulturno delo med našimi zasebnimi in trgovskimi namesčenci in da imajo sestanki tega društva značaj prave ljudske visoke šole.

O učiteljskih premestitvah

Pred kratkim smo v dveh partijah objavili skupno 274 učiteljskih premestitev, o katerih se je govorilo po Sloveniji že nekaj mesecev in ki so vzbudile ob javni pri nas precej prahu. Mi o tem vprašanju nismo nameravali podrobneje razpravljati, ker je pa dala vsa zadeva prizadetim in njih prijateljem ter zaščitnikom povod za nečuvno demagogijo in ker nekateri svetoholniki zavijajo oči, češ da se vrše preganjanja, smo — čeprav neradi — prisiljeni izpregovoriti o tem par prav odkritih besed.

Kakor rečeno, storimo to le prisiljeni, zato naj nam oni, ki bi se čutili prizadeti, pač oprostijo. Nadaljevati s tem ne nameravamo, kajti vkljub vsemu smo prepričani, da imajo prizadeti še toliko razsodnosti, da bodo lepo umolkli — v svojem lastnem interesu. Sicer ga ni pri nas stanu, ki bi znal potom svoje organizacije izražati toliko samohvale in domišljavosti, kakor je takozvano »napredno« učiteljstvo in ki bi hotel v vsakem svojem članu predstaviti javnosti nad vse idealnega in požrtvovalnega »pionirja kulture in prosvete«, toda javnost ima o vsem tem že davno precej drugačno mnenje, nego bi si prizadeti želeli.

Učiteljsko vprašanje obstoja pri nas že skoro pol stoletja. Kogar zanima, kako je bilo z njim pred vojno, naj vzame v roke Erjavčev »Zgodovino katoliškega gibanja«, prebere dotične strani in — dovoli bo imel. A po vojni? Vsi smo se pričla tozadnih dogodkov. Celih 18 let se »napredno« učiteljstvo nemoteno in neovirano udeležuje tam in tako, kakor mu pač velevala srce. Velik del je pasiven v vsakem pogledu, a prav znaten del je pa prepričan, da se mora čim najaktivneje »javno udeležovati«. Vsa čast izjemam, naše ljudstvo jih vidi, ceni in spoštuje, toda le preveč je žal tistih, ki istovetijo javno delo z vprav nečuvnim početjem. V stalnih in izzivalnih bojih ter prepirih so vsiljevali ljudstvu svojega okoliša nazore, metode in institucije, ki jih naše ljudstvo brezpogojno odklanja. Pač so imeli v oblasteh vsa povojna leta zaščito, je to vsiljevanje že tako prestopalo moralno dovoljenje neje, da so znali taki elementi vzgojiti med našim ljudstvom pravo sovraštvo napram sebi. Svojo pravo barvo so pa pokazali zlasti zadnjih 6 let, ko so ti elementi bili najglasnejši kričarji, izzivalci in hlapci JNS-režima, ki ga naše ljudstvo še dolgo, dolgo ne bo pozabilo. Ogabno denuncijantstvo je v nepozabni dobi JNS-terorja pri nas vprav strahotno preplavilo vso mirno slovensko zemljo in vsem naprej na čelu je korakalo takozvano »napredno« učiteljstvo. Zanje občinske in skupščinske »volitve« je tedaj režim povelil ravno temu učiteljska in vsi vemo, kako so se vršile. Bivša SLS je bila v povojnih letih ponovno ob vladnem krmlju, a vselej je z velikim »amozatajevanjem« pogrnila preko »učiteljskega vprašanja« plaše krščanskega usmiljenja in pozabljivosti. Toda to dobrohotnost so prizadeti kvitirali vedno s tem, da so v svojem »nationalnem delu« postajali le še izzivalnejši in nemoralnejši.

Vsaka mera je pa enkrat polna in kdor ima le nekoliko vpogleda v naše šolstvo in v tisto »napredno« učiteljstvo, kakor smo ga »goraj označili, je moral uvideti, da tako za nobeno ceno ne more iti več dalje, če nečemo trpeti, da bi naše šolstvo in naša mladina utrpela nepopravljivo škodo. Kot eden najbolj perečih problemov negospod. skega značaja, ki stoji danes v ospredju interesov naših širokih ljudskih plasti, je, da naredimo v šolstvu in med učiteljem zopet red, da pokažemo v učiteljskem pedagogom pot nazaj v šolo in da učiteljskemu stanu samemu vrnemo ugled in dostojanstvo.

In s tega vidika so bile izvršene tudi zadnje premestitve. Skupno je bilo premeščenih 274 učiteljev in učiteljic. Od tega je bilo premeščenih 166 po lastni prošnji in 106 po zloglasni »potrebi službe«.

Seveda naj pa nihče ne misli, da so med temi 106 same nedolžne mučeniske žrtve »klerikalnega terorja«. Oglejmo si jih! Med temi so na primer: Učitelj, ki je bil za časa vsemogočnosti velikolaska Matije Gubca poslan »po službeni potrebi« prav na bolgarsko mejo in se sedaj vrača v domovino;

mlad fant z 9 meseci službe, ki se umika omoženi tovarišici z 10 leti službe, da se po dolgih letih ločitve in doslej brezuspešnih prošnjah mati in žena vrne k možu;

gospodična s 6 meseci službe, da naredi prostor ženi s 23 leti službe, ki prihaja k bolnemu možu-učitelju;

gospodična s 5 leti službe, ki se umika materi z 21 leti službe;

fant s 6 meseci službe, ki je bil na sedanjem mestu nadšteviljen,

fant z 1 letom službe, da more priti bliže svoji rodbini, žena in mati s 17 leti službe;

fant z 1 letom službe, da naredi prostor težko bolnemu tovarišu z 12 leti službe, ki si je nakopal bolezen v izgnanstvu, v katerega so ga pogнали prejšnji »nationalni ljudje«;

gospodična, ki po § 101 šol. zakona še dolgo ne bo imela zakonite pravice na dotično službeno mesto;

prileten učitelj, ki pride iz periferije današnje velike Ljubljane prav v središče iste Ljubljane;

učitelj s poltretjim letom službe, da naredi prostor tovarišu s 16 leti službe in se vrača na mesto, od koder je bil izgnan v junaški dobi velikolaska Matije Gubca. Ta učitelj po § 101 navedenega zakona prav tako ne sme ostati na svojem sedanjem službenem mestu in jako žal nam je, če je ta učitelj slučajno zet — g. senatorja in ministra v p. Janeza Pučija. Ker pa ne gre, da bi se žena ločila od moža, je šla 5 km daleč s svojim možem še ga. hčerka g. Pučija s 5 leti službe, a na njeno mesto je prišla nazaj k svojemu možu učiteljica s 13 leti službe.

In tako dalje! Dolga vrsta je še takih »žrtv krivoločnega klerikalnega terorja«. Seveda, je pa

Zensko zborovanje zaradi bolnišnice. Jugoslovanska ženska zveza je sklicala v četrtak ob pol 7 zborovanje v mestno dvorano zaradi razmer v naši Splošni bolnišnici. Zborovanje se je udeležilo zelo veliko občinstva, zlasti žena, pa tudi predstavniki raznih zdravstvenih, socialnih in drugih javnih ustanov. Zborovanje je vodila ga. Minka Govekarejva, govorili pa so: predsednik SZD dr. Matko, predsednik Zdravniške zbornice dr. V. Meršol, ki je podal obsežno poročilo o naših bolniških razmerah, katere je podprl z izjavami tudi zdravnik dr. B. Magajna, nato razne ženske govorice, zastopnik akademikov in zastopnik delavstva. Sprejeta je bila resolucija, ki ugotavlja obupno stanje v bolnišnici in apelira na vse gospodarske, kulturne in politične zastopnike, naj se zavzamejo za čim prejšnjo zgraditev nove moderne bolnišnice v Ljubljani.

Predprodaja vstopnic za prireditev JS danes zvečer na Taboru se vrši v znani športni trgovini Gorec v poslopu ljubljanske kreditne banke.

Zrtev karambola. Na Dunajski cesti v bližini topničarske vojašnice sta večeraj dopoldne okoli 10 urila dva kolesarja. Eden od njih je bil 35 letni strgarski mojster Viktor Lovrenčič iz Novih Jarš 47. Padel je tako nesrečno, da je nezavesten obliž. Dobil je hude poškodbe na glavi in levi nogi. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

tudi nekaj primerov, ki so čisto drugačnega značaja. Neradi, a prisiljeni po demagogiji, ki se vrši zaradi tega med nepoučeno javnostjo, smo žal prisiljeni povedati, da so bili n. pr. premeščeni po službeni potrebi na primer: Eden, ki je bil od sodišča etično diskvalificiran; ena učiteljica, ki je živel v Konkubinatu; eden, ki je denunciral svojega tovariša in je trpel ta zaradi tega nenadomestljivo gmotno škodo ter si nakopal v preganjanju težko bolezen; eden, ki je zagrešil spolen zločin, moralno uničil in spravil ob krhu drugo svojo žrtev, iz tretje pa izvalil na goljufiv način 30.000 dinarjev; ena, ki je izzivoče in namerno uničila družinsko srečo odlične in poštene rodbine; eden, ki je zgolj iz političnega fanatizma nakopal več našim ljudem dolgomesečne zapore, ki so zdravstveno prizadeli več mladim fantom nepopravljivo škodo; eden, ki je denunciral pol fare, da so njegove žrtve plačale več deset tisoč Din globe; med ostalimi so taki, ki so denuncirali svoje lastne tovariše po krivem, da so bili prestavljeni, taki, ki so se zagrešili nad svojimi učenkami itd. itd.

Ne, dovolj je tega, gabi se nam prati perilo takih »pedagogov« in »pionirjev kulture ter prosvete«. Segli smo v to umazano mlakušo le prisiljeni, toda če »nationalni ljudje« ne bodo takoj nehali s svojo lažnivo demagogijo, bomo prisiljeni spregovoriti še konkretnije in izčrpnije. Sicer svetoholnsko zavijajo oči ter demagoško zahtevajo, da se smejo izvršiti take premestitve samo po disciplinski preiskavi. Prav in v redu, toda kaj, če merodajni činitelji prejemajo obupna pisma prizadetih, ki za božjo voljo prosijo, naj se jih takoj premesti kamorkoli, samo v disciplinsko preiskavo naj se jih ne nažene, ker bi prišli ob krhu! Kako naj se mož, ki je sam zelo mnogo pretrpel zaradi denunciacij in preganjanj »nationalnih ljudi« ter ima danes opraviti s temi posli, odloči za disciplinarno preiskavo, ko je pa na dlani, da prizadeti ne bo le premeščen na državne stroške in čeprav v drugo banovino, temveč da bo odpuščen iz službe in predan sodišču v nadaljnje postopanje, če se začne njegova zadeva obravnavati po črkah zakona. Kako — vprašamo — naj se za to odloči, ko ima pa prizadeti — ženo in nedolžne otroke?...

Računi s takim učiteljsvom še niso zaključeni, danes pa naj samo poudarjamo, da je edino, kar morejo in morajo oni, ki so odgovorni za to, kako se vlada, od učiteljsva zahtevati, to, da se politično korektno obnaša ter z ljudstvom živi v skladu in da za svoj poglavitni poklic smatra vzgojo mladine. Mi si nismo dali vzeti svojih nazorov od nezaslišane terora JNS in zato tudi od učiteljev, ki o veri in politiki ne mislijo čisto tako, kakor mi, ne zahtevamo, da bi svoje tozadevno prepričanje žrtvovali, toda tega, kar so v zadnjih letih nekateri počeli, ne moremo trpeti in tudi ne bomo. Pri tem pa nikakor ne bomo sledili metodam JNS! Nobene krivice ne bomo storili, če bi bila katera nehotno izvršena, jo bomo čimprej popravili, toda take pregrehe, kakor smo jih zgoraj nekaj navedli, morajo biti na ta ali oni način kaznovane. Mislimo, da nam ne bo treba več o tej stvari debatirati.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Postne pridige:

Buchelt, Denket um. Gedanken des Heiles zu fünf unheiligen Wunden unserer Zeit. 119 str., nevezano 17 Din. — Drinck, Der Gott unsrer Not. Predigten entstanden in der Not der Zeit und zum Trost in aller Not. 90 str., nevez. 21 Din. — Hartz, Christi Kreuzesworte. Sieben kurze Fastenpredigten. 54 str., nevez. 17 Din. — Hass, Wacht und betet! Sieben Fastenpredigten und zwei Osterpredigten. 79 str., nevez. 30 Din. — Hülmeier, Christus unser Friede. 164 str., nevez. 31 Din. — Kinscher, Religiöser Schein und echte Religiosität im Lichte des Leidens Christi. Sieben Fasten- und eine Osterpredigt. 102 str., nevez. 26 Din. — Krämer, Auf den heiligen Höhen des alten Bundes. Unregungen zu Fastenpredigten über Religion und Frömmigkeit. 93 str., nevez. 36 Din. — Restle, Das grosse Geheimnis. Fastenpredigten über die Ehe. 80 str., nevez. 24 Din. — Restle, Die Sünde. 75 str., nevez. 21 Din. — Storr, Erlösung. 6 Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt. 78 str., nevez. 23 Din. — Wiesner, Geht hin ihr seid Gesender. 112 str., nevez. 28 Din. +

Dom banovinskih uslužbenec v

Ljubljana, 6. februarja.

Med raznimi socialnimi akcijami, ki jih živimo sedaj, je posebnega uvaževanja in upoštevanja vredna resna akcija banovinskih uradnikov, da pridejo do cenejših stanovanj, v kar so prav za prav prisiljeni, ker je zaradi redukcije njihovih prejemkov obutno padel njihov življenjski položaj. Banovinski uradniki v Ljubljani (to se pravi nastavljeni banovine kot samoupravnega telesa) imajo skupno z upokojenci banovine že dalj časa svoje lastno društvo. To društvo namerava zgraditi v Ljubljani večjo stanovanjsko hišo, kjer bi uslužbenici dobili poceni moderna stanovanja. Stanovanja ne bi bila večja kakor enosobna s kabinetom, dvosobna, kvečjemu dvosobna s kabinetom. Ta stanovanja bi prišla predvsem v poštev za nižje banovinske uslužbenice, ki so bili pri redukciji najbolj prizadeti.

Taka stanovanjska hiša bi veljala okoli 2 milijona 500 tisoč Din ter bi imela 32 povprečno dvosobnih stanovanj. Najemnina za stanovanja bi znašala od 300 do 500 Din. Hiša bi se amortizirala na ta način v 20 letih. Banovinski uslužbenici imajo za zidavo te hiše že poseben pokojninski fond, poleg njega pa še podporni fond. Oba fonda sta naložena pri Hranilnici dravske banovine v Ljubljani in Mariboru ter sta do sedaj dosegla že 760.000 Din. Čeprav obve hranilnici trenotno ne razpolagata z velikimi gotovinami, vendar bi banovinski uslužbenici s to osnovo in zanesljivo amortizacijo zmogli zidavo lastne hiše. V splošni stavbeni stagnaciji bi tudi vsa javnost odobraval, ako bi banovinski uslužbenici pričeli z gradnjo svojega doma, kar bi dokazovalo, da tudi sami razumejo važnost javnih del v Sloveniji.

Banovinski uslužbenici so se te dni obrnili na g. bana dr. Nallačena s prošnjo, naj s svojo naklonjenostjo pospeši gradnjo take stanovanjske hiše, to je, da jim omogoči poceni stanovišče v Ljubljani ali najbližji okolici, obenem pa naj bi nalogo izdelave stavbnih načrtov naložil tehničnemu oddelku banske uprave. Ker je dobra volja na obeh straneh tako pri g. banu, kakor tudi pri banovinskih uslužbenih, moremo torej pričakovati, da bo že letos zrasla v Ljubljani nova ponosna stavba, ki bo last banovinskih uslužbenecv.

Naše dijaštvo

Akademska zveza. V ponedeljek, dne 10. februarja predava v bel dvorani hotela Union dr. Andrej Gosar o temi: *Stavarska misel v našem družabnem rodu*. Vabimo predvsem slov. kat. akademsko študentstvo in tovariše akademike.

Novi trgovski zakonik — odgovor gospodarskih zbornic

Z ozirom na izjavo pravosodnega ministra, so objavile trgovske zbornice iz vse države odgovor, v katerem pravijo, da zato kar smatrajo zbornice, da gre za zakonski predlog, ki ima ogromen in osnovni pomen za vso gospodarsko delavnost v naši državi in ker zbornice smatrajo, da je razprava o tem predlogu še vedno odprta in ne more prenehati prej, dokler predlog ne postane zakon, še vedno mislijo, da je potrebno, da se povedo naslednje pripombe:

Od časa, ko so bile zbornicam dostavljene posamezne partije novega trgovskega zakonika pa do danes so se gospodarske razmere znatno izpremenile. Gospodarska depresija se je pretvorila v težko gospodarsko krizo. Nedvomno je, da je že s samimi tem izpremenilo gledanje gospodarskih zbornic na kodifikacijo našega trgovskega prava. Poleg tega so dajali predlog v izjavo po posameznih partijah. Druga slika se dobi pri oceni posameznih partij, druga pa zopet pri oceni zakonskega predloga kot celote. Nadalje je treba posebno poudariti dejstvo, da so bile gotove odredbe predhodnega predloga po konzultaciji zbornic bistveno izpremenjene (n. pr. odredbe o sestavi bilanc) in da konzultiranje zbornic ni nobeno procesualno delo, ki se more in mora izvršiti v gotovem roku in zaradi tega pristoji zbornicam pravica, da i naknadno revizirajo ali dopolnjujejo svoja mnenja.

2. Uvodni zakon za novi trgovski zakonik je bil dostavljen zbornicam v izjavo šele leta 1935, njegove odredbe, posebno one, ki govorijo o uveljavljanju posameznih predpisov trgovskega zakonika (čl. 43 in 44) so v najožji zvezi z oceno samih odnosnih predpisov novega zakona. Ker so bila prvotna mnenja zbornic podana v času, ko projekt uvodnega zakona še ni bil izdelan, smatrajo zbornice že to za zadosten razlog, da se ponovno razpravlja o gotovih predpisih projekta.

3. Resnica je, da vse gospodarske zbornice niso podale izjave o predlogu v njegovi prvotni redakciji, resnica pa je tudi, da posamezne zbornice v svojih izjavah niso obdelale vse materije. To je razumljivo, ko se ve, da so gospodarske zbornice posebno v letih 1931 in 1932 bile v ne navadni meri zaposlene z aplikacijo novega zakona o obratih od 5. novembra 1931, čigar uveljavljanje je pretežno delo naše države iz-

zvalo za zbornice izredno povečanje administrativnega dela. Poleg tega je treba poudariti, da je pravosodno ministrstvo v letih 1931 in 1933 zahtevalo od zbornic izjave o predlogu novega trgovskega zakona, obenem sestavilo vprašalne pole z gotovim številom principiellnih vprašanj. Naravno je, da so se zbornice v svojih izjavah najbolj bavile z vprašanji v teh polih ter da so mnogo manj pozornosti posvetile onim predmetom, ki niso bili na teh polih.

4. Zbornice ne morejo nikakor sprejeti trditve, da je vse ono, kar je bilo v predlogu sprejeto iz inozemske zakonodaje, dobro. Po tej tezi bi bila vsaka kritika res odveč in nepotrebna. Zbornice so proučile podrobno posamezne predpise, našle, da na zelo mnogih mestih prevzete odredbe iz inozemske zakonodaje ne odgovarjajo našim razmeram, obenem pa so v mnogih primerih ugotovile, da prevzete odredbe po smislu ne odgovarjajo originalu.

5. Načela, po katerih je izdelana partija predloga o tujih podjetjih, so preveč liberalna. Kot primer navajajo, da je v čl. 500 odst. 2 in 4 predvidena možnost delne aplikacije tujih zakonov v naši državi. Enako ni bilo v predlogu predvideno plasiranje premijskih rezerv tujih zavarovalnic v naši državi in je v tej smeri šele skupščinski odbor vnesel v predlog potrebno odredbo. Izkušnja je dostoj pokazala, da princip recipročnosti prinaša izključno le korist inozemskim podjetjem. Sedanje stanje gre na škodo našega gospodarstva. Zato je potrebno, da se z novim zakonom stori nova zakonska podlaga za delo inozemskih gospodarskih podjetij v naši državi, ki bo merodajna tudi pri zaključevanju mednarodnih pogodb v tem vprašanju.

6. Konzorciji in slične ustanove so stvarno regulirani v posameznih zakonih. Zato se ne more trditi, da ta materija ne spada v trgovsko pravo. Glede kartelov je treba vpoštevati, da se karteli zelo pogosto pojavljajo v obliki delniških družb. Izven debate je, da taka delniška družba ni istega pomena kot ostale delniške družbe. Še manj pa smatrajo, da se more opravičiti stališče, da se karteli kot tipična ustanova v borbi za vzdrževanje ali doseganje gotovih gospodarskih interesov imajo formirati izključno po predpisih zakona o zborovanjih, združenjih in dogovorih.

nezadostna in krije le manjši del potrebe. Sedanji forsirani izvoz teh surovih kož pa ima to posledico, da se domače tovarne ne morejo kriti niti po manjšem delu. Drug važen moment je ta, da dovoljuje Nemčija svojim izvoznikom prodajo blaga proti cenam in markam, tako zvanim scrips-markam, kar v zvezi z jugoslovansko valutno premijo praktično pomeni, da dobivajo nemški izvozniki izvozno premijo v višini skoro 50%. Tako je razumljivo, da ponujajo Nemci izdelano blago, zlasti gorjive usnje (boks) po ceni, ki je skoro 20% izpod naših proizvodnih stroškov.

Pod navedenimi okolnostmi prinaša izvoz surovih kož našim trgovcem-izvoznikom visoke dobičke. Da naši poljedelci niso deležni niti malega dela tega dobička, izhaja iz sledečih, na žalost povsem resničnih podatkov. Pred enim letom so se plačali voli, v teži 500 kg, po 3 Din za kg žive teže in je znašala cena sirove kože 8 Din. Koža takega vola tehta približno 40 kg, tedaj je bil izkupiček za kožo 320 Din ali približno 22% cene vola. Danes se plačuje voli po 2 Din za kg žive teže, koža pa po 11 Din, tako da znaša izkupiček za kožo 44% od cene vola. Vzporedne številke za krave izkazuje, da je znašal lanski izkupiček za kožo približno 30% od cene krave, dočim znaša danes celih 52%!

Tovarna Knaflič v Smartnem pri Litiji in tovarna Verbič na Vrhniki sta že pred tedni ustavili delo. Sedaj je naša največja tovarna usnja, Franc Woschnag in sinovi d. d. Soštanj, primorana, da odpove službo vsem svojim delavcem. Položaj je v resnici nevzdržen. Mi smo danes edina država v Evropi, ki se še drži načela svobodne trgovine. Ako se ne storijo nujni in smotni ukrepi, bomo utrpeli tako gospodarsko in socialno škodo, da bo težko popraviti jo.

★

Ali ne bo nič z gradbo ceste St. Vid—Kranj? Dne 7. t. m. se je imela vršiti licitacija za gradnjo sodobnega cestnega na drž. cesti št. 2 od km 825.500 do 838.950 (St. Vid—Jepečna). Proračunska vsota je bila za cestniše od cementnega betona 7.186.550 Din, za cestniše iz asfaltnega betona 7.443.850 Din. Na licitaciji pa ni bilo nobenega ponudnika, verjetno iz razloga, ker je proračunska vsota preizkušna. Na vsak način pomeni to novo zavlačenje javnih del, katero bi vendar enkrat moralo prenehati, saj komaj čaka našo delavstvo na vsako najmanjšo možnost zaslužka.

Znižanje diskonta v Franciji. Francoska banka je zaradi dotoka zlata iz Amerike znižala diskontno mero od 4 na 3,5%. Dosedanji diskont je bil v veljavi od 9. januarja letos.

sama sebi, svoji dosedanji liniji. V reklamnem listu sem bral, da najnovejša knjiga »S naših njiv« predstavljala novo fazo v pripovedniškem delu Košutičeve, ki je tukaj odločno stopila na realna tla, dočim se je v svojih prejšnjih delih umikala v svet duše (kot da bi to ne bilo še bolj realno!).

»S naših njiv« hoče biti kmečki roman, podoba hrvaške zagorske vasi in vaščanov. Hrvatsko Zagorje ni nikakšna divje romantična pokrajina, ampak njegova lepota so tihe ravnine in smehljajoči se grički, izza katerih mežikajo prijazne vasice. In v to okolje, ki je pisateljici prav dobro znano (saj je njen rojstni kraj), je postavila dejanje svojega romana. Napravila je zelo lep načrt, ki bi v rokah močnejšega oblikovalca dozorel lahko v pomembno epsko delo; izbrala si je dve, tri različne družine, ki naj bi tvorile središče, okoli katerega je nanizala usodo še nekaterih drugih. Torej res lepa zamisel, ki pa se je izprejgala v medlo podobo, kot bi imel pred seboj sladkoben in obledel akvarel. Zdi se, da je širina zadušila globino in da je pri nastanku romana bilo opusovanje življenja odločilnejši faktor kot pa ustvarjanje.

Nosilec dejanja so: Beta Borekova in njena mati, kajzarica, premožen kmet Gušić s sinom Jankom, Eva Krušnjakova in še stari Milček s svojim hudobnim sinom Markom. Gušićev Janko se po mnogih doživljajih, ki jih je imel z raznimi dekletki, tudi z Evo Krušnjakovo, poroči z Betko Borekovo. Temu se seveda najbolj protivi objestna in razvratna Eva, ki pa se mora nazadnje zadovoljiti z rogovilastim Markom.

To bi bila ob kratkem vsebina in glavne osebe tega kmečkega romana, ki je v etičnem oziru naravnost vzoren in bi dosegel svoj na-

Za boljše cene živine

Na konferenci dne 5. febr. o povečanju izvoza živine so bile sprejete te resolucije:

1. Forsira naj se radi izgube italijanskega trga izvoz goveje živine v Levanto.

2. V okviru deviznih predpisov naj se forsira izvoz perutnine in jajc v Nemčijo, da se nadoknadi izguba italijanskega trga.

3. Zaključiti naj se nov kontingent za zaklane svinje in za govedo v Nemčijo. Pri tem naj se rezervira za dravsko banovino največji del kontingenta za lažje, mesnate svinje.

4. Omogočiti naj se v večji meri izvoz govedi v Nemčijo.

5. Izvozneške tvrdke iz dravske banovine naj kupujejo živino za izvoz samo na področju dravske banovine.

6. Iščajo in pridobijo naj se nova tržišča za vse vrste živine.

7. Poizkuša naj se doseči odpravo kliringov z državami uvoznicami in naj se uredi boljši plačilni način. Narodna banka naj jamči eksportu, da ostane tečaj deviz, ki je veljal pri izvozu, do izplačila devizne protivrednosti v domači valuti.

8. Uvedejo naj se pri izvozu živine v vse države izvozne premije.

9. Doseže naj se znižanje raznih stroškov pri uvozu v države uvoznice (prevelike uvozne carine, transportni stroški).

10. Doseže naj se večji izvoz naše živine v Nemčijo na podlagi števila prebivalstva Nemčije in Jugoslavije (60 milijonov : 14 milijonov preb.).

11. Kjer dobijo naši izvozniki živine nova tržišča, naj zavod za pospeševanje zunanje trgovine namesti ali poišče svoje zastopnike, ki bodo našim izvoznikom dajali potrebne informacije ter navodila in bodo za izvozne posredovalci.

Obdavečenje ambulantnih mlatilnic. Včeraj smo navedli, da je stališče, ki ga je zavzela davčna uprava glede obdavečenja ambulantnih mlatilnic, stališče finančnega ravateljstva. To je pa faktično stališče, ki ga je zavzelo finančno ministrstvo, oddelek za javne posredne davke že leta 1934 z razpisom št. 104.075 z dne 27. marca 1934, pa je to bilo potrjeno tudi z aktom št. 1405 z dne 16. januarja 1936.

La Dalmatienne objavlja svojo bilanco za 1934-1935, iz katere je posneti da je bruto prebritek v primeri s prejšnjim poslovnim letom narasel od 5,54 na 6,04 milj. franc. frankov, od tega je bilo dotiranih 1,75 milj. za rezervni fond za razne eventualnosti. Čisti dobiček znaša 27,93 (55.729) frankov. Ostane pa še za amortizacijo izguba prejšnjih let v znesku 8,44 milj. franc. frankov. Bilanca izkazuje dvig akti, ki se dajo realizirati od 20,1 na 28,1 milj., zlasti zaradi povečanja posesti efektov od 5,0 na 11,43 milj. in zalog od 8,37 na 9,2 milj. Neuplačena glavnica znaša 9,02 (13,5) milj. frankov. Med obveznostmi znaša obilnejši dolg 49,22 milj., razni upniki pa 6,86 milj., kar se je povečalo v primeri s prejšnjim letom za 0,45 milj. frankov.

Borza

Dne 7. februarja.

Denar

Neizpremenjena sta ostala tečaja Bruslja in Curiha, dočim so vsi drugi tečaji popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šilling narasel na ljubljanski borzi na 9,30—9,40, na zagrebški borzi celo na 9,33—9,43, dočim je na belgrajski borzi ostal neizpremenjen na 9,25—9,35. Grški boni so notirali v Zagrebu 32,27—32,97, v Belgradu 32,75 den. Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 256,20—257,80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6,50—6,60, v Belgradu 6,65—6,75.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 14,20 do 14,40, v Zagrebu 14,16—14,36, za sredo februarja 14,1750—14,3750, v Belgradu pa 14,1695—14,3695.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam, 100 hol. gold.	2960,30—2974,20
Berlin, 100 mark	1752,05—1765,93
Bruselj, 100 belg.	733,82—738,88
Curih, 100 frankov	1424,22—1431,29
London, 1 funt	215,41—217,47
New York, 100 dolarjev	4268,97—4275,28
Pariz, 100 frankov	288,10—289,54
Praga, 100 kron	180,76—181,96

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 473.011 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 26,23, London 15,155, New York 302,25, Bruselj 51,575, Milan 24,30, Madrid 41,925, Amsterdam 207,875, Berlin 123,25, Dunaj 57,25, Stockholm 78,15, Oslo 76,15, Kopenhagen 67,65, Praga 12,70, Varšava 57,80, Atene 2,30, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,635, Buenos Aires 0,84.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila deloma fversta, deloma neizpremenjena. Promet je bil srednji.

Ljubljana. 7% inv. pos. 76—78, agrarji 45—47, vojna škoda promptna 353—356, begl. obv. 60—62, 8% Bler. pos. 81—83, 7% Bler. pos. 71—73, 7% pos. Drž. hip. banke 79—80.

12. Pri pogajanjih z Nemčijo naj se doseže, da bo dodelitvi kontingenta istočasno in v isti višini sledila tudi dodelitev deviznega dovoljenja.

13. V izogib reklamacij radi izvoza pokvarjenega ali manjvrednega mesa v Nemčijo naj se poskrbi, da bodo izvozni kontingenti dodeljeni le koncesioniranim izvoznim firmam, ki imajo dovolj izkustva v izvozu mesa na daljše proge, tako da bo izvoženo blago vedno prišlo v sveži in neoporečni kakovosti na cilj. — Za postopek pri nakladanju in okrog nakladanja naj se napravijo odgovorni državni veterinarji, ki jim je poverjena kontrola.

14. Zadrage naj razvijejo svoje delovanje v tem, da pomagajo predvsem malemu živinorejcu.

15. Banska uprava naj uredi razmerje med ceno živine in ceno mesa na domačem trgu. Uredi naj pa banka uprava tudi razmere pri prodaji živine na domačih trgih.

16. Doseže naj se znižanje cen umetnih gnojilom in močnim krmilom, da bodo te cene v pravičnem razmerju do cen živine.

17. S primernimi ukrepi naj centralna vlada in banska uprava dvigneta kupno moč prebivalstva.

18. Davčna stopnja osnovnega davka naj se zniža za davčno leto 1936 na 10%. Katastralni čisti dohodek naj se za navedeno davčno leto zmanjša za tretjino, toda ne samo za njive (orabice) in vinograde na krševitih tleh, temveč za vsa zemljišča podvržena zemljišču, najs bodo njive (orabice), vinogradi, vrtovi, travniki, pašniki ali gozdovi. Ta odredba naj se vnesne kot amandman v finančni zakon za leto 1936/37.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 75—77, agrarji 45—46 (45,46), vojna škoda promptna 356 do 357, 2, 3, in 4, 355—358, begl. obv. 60,50—61,50, daim. agrarji 60,25—61,8%, Bler. pos. 80,50 bl., 7% Bler. pos. 75 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 79 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 241—245, Trboveljska 122 den. — Os. sladk. tov. 125—135, Isia 30 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 79 bl., agrarji 46 bl., vojna škoda promptna 356—356,75 (356,75—356,50), 4, 355,50—356,50 (357,50—356), begl. obv. 64,50—64,75; 62,50—63,8% Bler. pos. 83 bl., 7% Bler. pos. 72—72,25 (72,50—72,25), 7% posojilo Drž. hip. banke 80,75 den., 7% stab. pos. 79,50—80, — Delnice: Narodna banka 6500—6550, Priv. agrar. banka 240,50—242,50 (242,50).

Žitni trg

Sombor. Pšenica: be. okol. Sombor 170—172, gor. be. 171—173, srem. 172—174, slav. 173—175, južna ban. 170—172, gor. ban. 173—175, be. ladja Begej 175—177, be. in ban. potiska šlep in be. ladja kanal 176—178. Oves: neizpr. Rž: ne notira. Ječmen: be. in srem. 63—64 kg 135—140, be. in srem. spoml. 67—68 kg 145—150, bar. spoml. 67—68 kg 155—160. Koruza: be. in srem. za marec 120 do 122, be. in srem. gar. kvalitete 116—118. Moka: be. Og. in Ogg 250—270, št. 2 230—250, št. 5 210 do 230, št. 6 190—210, št. 7 165—175, št. 8 112,50 do 117,50. Otrubi in fižol: neizpr. Tendence neizpr. Promet slab.

Živina

Plujski živinski sejmi. Konjski in goveji sejem, ki je bil v torek, 4. t. m., je bil zaradi silno slabega vremena slabo založen, kakor le redko kdaj. Kupčija pa je bila razmeroma dobra. Prignali so 40 volov, 77 krav, 7 bikov, 25 juncev, 26 telic in 53 konj, skupaj 225 glav živine. Od teh so prodali 79 komadov. Cene goveji živini, ki so v zadnjem času zelo padle, so od zadnjega sejma ostale nespremenjene, in sicer so bile naslednje: Voli 2,50—3 Din, krave 1,50—2,70 Din, bikli 2 Din, junci 2 Din, telice 2,50—3,50 Din za 1 kg žive teže. Konje so prodajali po kakovosti od 400—2700 Din komad. Na sejnu je bilo tokrat zelo malo konj, kar je zakrivilo slabo vreme, ker iz daljših krajev, posebno iz sosedne Hrvatske ni bilo konj. Prihodnji konjski in goveji sejem bo v torek, 18. t. m.

Hmelj

Savinjska dolina. Razpoloženje v hmeljski kupčiji je nadalje mirno, vključ temu pa je stalno nekaj zanimanja in povpraševanja za hmeljski pridelek ter se plačuje po 12—20 Din za kilogram; za neko večjo partijo privoženega blaga se je nudilo tudi 27 Din za kilogram, vendar do zaključka ni prišlo.

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg hmelja raznih provenienc, so bile naslednje: Nemčija (Haltertau) 81 Din Češkoslovaška (Zatec) 54 Din Anglija (Golding) 38 Din Francija (alsaski) 32 Din Jugoslavija (savinjski) 22 Din Poljska (wolinjski) 18 Din Belgija (Alost) 16 Din Amerika (Oregon) 15 Din

(Slov. hmeljars.)

Bolnim ženam

se izprazni čreva po vporabi naravne

Franz-Josefove

grenke vode neovirano in lahko.

Reg. po nalo. nos. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Kulturni obzornik

S. Košutič: S naših njiv

Roman iz seljačkov života. Suvremena knjižnica »Matice Hrvatske«. Kolo L, knjiga 2. Zagreb 1936.

Po res lepi Majerjevi zgodbi o »Pepicu u vremenu i prostoru« (glej »Slovenec« 11. decembra 1935) smo z veseljem zalitali tudi v roman »S naših njiv« (Plodovi zemlje), ki ga je napisala mlada pisateljica S. Košutičeva. Toda takoj moram reči, da to delo ni izpolnilo našega pričakovanja.

Sido Košutičev je dalo Hrvatsko Zagorje (Radoboj), kjer se je rodila 20. marca 1902. Dovedila je učiteljice, a ker se zaradi slabega zdravja ni mogla posvetiti svojemu poklicu, je iskala izživljanje v literarnem delu. Začela je (l. 1925.) s pesmimi v prozi (ciklus »Osmjesi«) in črticami, l. 1927. pa je kar sama založila tridejanko »K svitanju«, ki je njeno prvo večje delo. Leto pozneje ji je Matice Hrv. izdala roman »Portret«, l. 1930. je izšel življenjski srednjeveški mistika bl. Henrika Suzo-a »Sluga vječne mudrosti«, l. 1933. pa roman »Jaslice« (»Knjižnica Dobrih Romanov«). Poleg teh večjih del je napisala še več novel iz otroškega življenja »Mimoza sa smetlišča«, »Njegova lastica« itd.), s katerimi je dosegla lepe uspehe.

Priznam, da so mi pravkar našeta literarna dela Košutičeve — žal — premalo znana (podatke sem posnel po beležki v knjigi); zato tudi ne morem reči, ali je v pričujočem romanu kaj napredovala ali ne in ali je ostala zvesta

menu edino kot ljudsko berilo, če bi šel med narod kakor gredo na primer naše Mohorjeve Večernice. Če pa malo bolj od blizu pogledamo posamezne osebe, bomo takoj videli, zakaj nas delo kljub temu ne zadovolji. Za realistično povest zahtevamo, da so osebe vse drugače žive in resničnosti kakor pa tukaj. Kjer so dobre in slabe lastnosti kar eksemplarčno razdeljene po oni formuli svetlobe in sence, Beta je dobra in lepo vzgojena, pridna in tiha delavka, čisto podobna svoji prav tako vzorni materi. In ta lepa in zdrava Beta je skoraj do ženitve brez bojev, brez vsake strasti; ne veš, ali imaš pred seboj kmečko bunte ali punčko iz voska. Tiho prenaša zanimanje in roganje kakor njena mati, ki je prav tako idealizirana čez mero in ki ne spregovori niti ene nepremišljene besede. Takih žensk na svetu ni in ne spada jo v realistično delo. Mnogo resnejša je Eva, katero je pisateljica obložila z vsemi strastmi in slabostmi. Eva je kajpada imela zanikarno mater in zato slabo vzgojo (njen brat Joža je slaboumen vaški norček) in potemtakem ne more postati nič poštenega iz nje. Moški značaji sicer niso tako podrobno izdelani kakor ženski, a kolikor so, so prejšnjim podobni. Marko je pohlepnež in surovež, ki ubije brata in očeta zapre v svinjak (tudi Eva strašno grdo ravna s svojo materjo). Verjetnejši sta podobi starega Gušića, ki pretepa ženo in jo do vratu zakopan v zemljo, in njegovega sina Janka, ki razodeva mnogo očetovih črt in ga zato Beta z velikim strahom jemlje.

Poleg tega nesodobnega romantičnega idealizma, ki se kaže v značaju oseb, je delo polno trdot in nedovršenosti. Preskrupulozna vestnost opisovanja je zakrivila, da se pisateljica izgublja v nepotrebnih podrobnostih, kar celotno podobo samó drobi in bralca dolgočasi. De-

janje tece mnogo bolj monotono od življenja v zagorski vasi in samo tu pa tam začuti kak močnejši utrip življenja (n. pr. oris ženitovanja, likanje koruze in morda še romanje v Bistrico, kar so obenem najlepši prizori v knjigi in dajo slutiti, da bi Košutičeva najbrž bolj uspela v krajših stvareh, kjer bi se laže koncentrirala). Tudi dialog je dostikrat okoren in nenaraven kot v kakšni šolski nalogi.

Odlikuje pa Košutičeva velika ljubezen do rodne zemlje in domačega človeka. Ko bi znala tudi pokazati ves pomen, ki ga ima harmonična povezanost z zemljo za narodno ras, bi dosegla močnejše učinke kakor pa z hotelim vpletanjem folklorne, kar približuje njene opise Tomerlinovim slikam. Katere je tudi ne prepričajo in ne prevzamejo. Saj bi se človek tako rad pridružil idealističnemu nazoru avtorice, ki daje v svojem delu zmago zdravju in poštenju, če bi svoj nazor znala pokazati bolj živo in verjetno, če bi nam znala pričarati zagorsko zemljo in človeka tako prepričevalno kot sta to storila, na svoj način seveda, Galski in Leskovar. Končno pa, če pomislimo kakšno je doživljanje nekaterih žensk in kaj vse so pod firmo literature že spravile na svet, bomo tudi na Košutičevu drugače gledali in jo mileje so dili.

Gregorič Jože.

Iz vsebine Kraljevstva božjega na zemlji, št. 2 (1936) opozarjamo na članek prof. S. Noja: »Prinesli so ga v Jeruzalem, da bi ga postavili pred Gospoda« (Lk 2, 22), ki iz Jeruzalema opisuje zgodovino in sedanje stanje mesta, zlasti se templja, ki se ga spominjamo na Svečnico. Prof. L. Lukman pa opisuje »Evhariistično bogoslužje v stari cerkvi«. K bogati vsebini so prispevali še dr. Mirt (uvodni članek o Apostolstvu sv. Cirila in Metoda), dr. Cepen, Ciril R., P. Modest i. dr.

Nov naskok na najvišjo goro sveta

Te dni se po večmesečnih pripravah odpravlja angleška ekspedicija na Himalajo. Vnovič hočejo Angleži naskočiti 8840 m visoki vrh Mount Everest. Na čelu te ekspedicije stoji sloveči raziskovalec Himalaje Rutledge. Angleži so se tako rekoč zakleli, da hočejo angleškemu narodu priboriti slavo, da so njegovi sinovi prvi premagali najvišjo goro sveta. Kakor rečeno, priprave se delajo že več mesecev. Prtljaga se že vozi po morju v Indijo. Rutledge je opremil svojo ekspedicijo na podlagikušen prejšnjih ekspedicijskih. Tudi svoje tovariše si je skrbno odbral. Ni bilo dovolj, da je bil kdo dober turist. Dosedanje ekspedicije na Mount Everest se namreč niso ponesrečile zaradi strmih sten in ledenikov ter snežnih viharjev. Uspeh dosedanjih ekspedicijskih je preprečil tanki zrak, ki je največja ovira. Celo s pomočjo kisikovih aparatov doslej niso mogli na vrh. Zato je Rutledge svojo izbiro postavil na znanstveno podlago.

Najprvo je svoje tovariše preizkusil v najtežjih gorskih partijah, nakar jih je dal strogo zdravniško preiskati. Utaknili so jih v celice, katere so bile hermetično zaprte in iz katerih so poljubno lahko sesali zrak s posebno sesalko. Tako so zdravniki opazovali vpliv manjšega zračnega pritiska na organizem kandidatov. Tisti, ki so se izkazali posebno odporne, so bili sprejeti. Toda še ti izvoljenci so morali lansko leto potovati na Himalajo ter se pod vrhom Mount Everest več mesecev trenirati. Sedaj so s krajevnimi razmerami že znani, vsled česar jim ne bo težko nadaljevati, kjer so lani prenehali.

Vodja ekspedicije Rutledge je s svojo izbiro zelo zadovoljen ter pravi, da bo s svojimi tovariši lahko dovršil, česar prejšnje ekspedicije niso zmogle. Pristavlja pa tole: »Odločilen pa bo za nas boj za zadnjih 400 m do vrha. Da bomo ta boj lažje izvajali, bomo namesto šestih taborišč napravili še sedmo 8840 m visoko. To bo sicer neizmerno težko, vendar pa upam, da bodo moji nosači to nalogo dobro opravili. Čeprav bomo na zadnji turi morali premagati samo 400 m, vendar z golovostjo računam, da naši hribolazci teh 400 m ne bodo opravili prej, kakor v 15 urah tja in nazaj. Ob 6 zjutraj bodo zapustili taborišče. Ker se bodo pa morali vračati najbrže

že v mraku, bomo pri taborišču prižgali 7 močnih luči, da bodo našli pot nazaj. Na vrhu bodo ostali kvečjemu pol ure. Rutledge sam pa se tega zadnjega pota ne bo udeležil. Pravi, da je že 51 let star in za tak napor prestar. Pač pa bo nasledoval pot svojih junakov iz taborišča z daljnogledom ter pazil, ali jim ne bo potrebna takojšnja pomoč. Skrbno je pripravljena tudi brezžična oddajna postaja. Glavna oddajna postaja bo na vznožju Mount Everest. Zvezo z naskakovaleci bo dajal aparat na kratke valove, ki bo nastanjen v petem taborišču. To bo najvišja brezžična postaja na svetu.

Kako težavna je ta naloga, se zaveda Rutledge sam. Pravi, da bodo težave silno velike: plezati bo treba po rokah, nogah in kolenih. Pri dež 10, 12 korakov naprej, pa se moraš ustaviti, ker se hočejo pljuča razpočiti. Na vsakih 30 m je treba sesati ter se odpočiti. Človeka muči strašna osušenost v grlu in tudi kašlja neprestano. Če ti kaj na lla pade, je treba velikega napora, da se obrneš in pobereš. Če hočeš pobrati kepo snega, si skuhati zajtrk, ali si obleči kako obleko, potrebuješ za to skoraj toliko napora, kakor ga potrebuješ, če ležeš na kak visok alpski vrh. Najhujše je pomanjkanje kisika. Zato tako težko hodiš. Da je vsaka ovira za tako oslabljeno telo podesetorjena nevarnost, je jasno. Zato so se tudi dosedanje trije naskoki na Mount Everest končali z 11 človeškimi žrtvami.

Sedanji načrt je vse točno naprej izračunal. Rutledge je odbral 150 zanesljivih nosačev, ki bodo nosili 500 stotov živeža do najvišjih krajev. Sposobni zdravniki so sestavili jedilni list za člane ekspedicije. Zlasti so poskrbeli, da hribolazcem ne bo zmanjkalo vitaminov. Izdelali so nove vrste lonce na parni pritisk, ker poprej ni bilo mogoče zaradi šibkega zračnega tlaka v taki višini kuhati čaj. Tudi šotori bodo sedaj močnejši, da bodo kljubovali strašnim viharjem na Himalaji. Sicer pa Rutledge pravi, da se mu ne mudi. Tistih 500 km od Darjeelinga do ledenika Rongbak, odkoder se bo prav za prav tura šele začela, misli Rutledge prehoditi do konca aprila. Ker bo tako počasi napredoval, bodo s tem ljudje manj trpeli ter se obenem lažje navadili na klimatično razmere teh višin.

Garmisch-Partenkirchen z okolico.

Tovariš na motorju

Iz Tilburga na nemško-francoski meji poročajo tole zanimivo zgodbo: Sredi ceste pri carinski pregraji se je nekega dne ustavil motorni kolesar, prijazen pozdravil in pokazal svoje papirje. Na zadnjem sedelu motornega kolesa pa je obsedel še drugi moški, ki je bil močno zavito okrog vratu in ki mu je glavo pokrival širok klobuk. Tudi obraz moža na tovariškem sedelu je bil zaradi hudega vetra ves ovit. Carinik je vprašal kolesarja, kdo je ta gospod.

Oh, je čudovito prijazen zatrijeval kolesar, to je moj prijatelj. Reče se je bil strašno prehladil in neprenehoma kihla. Zaradi tega se je takole zavil. Toda zaviti tovariš se je cariniku zdel vendarle sumljiv, vsled česar je povabil oba, naj stopita v carinarnico. V svoje veliko začudenje pa ni nobeden izmed obeh kazal veselja priiti v carinarnico. Končno je carinik z vso odločnostjo zarežal na moža na zadnjem sedelu, naj takoj stopi s sedela in mu sledi. Toda mož tam zadaj se ni gnil. Carinik je zdijaval, pograbil možev klobuk in ruto ter vse strgal z njega. Pred njim je sedelo na motorju mlado tele, ki se je brez carine hotelo prepeljati v Belgijo.

Ta zgodba se je kmalu razvedela, vsled česar sedaj na nemški meji noben popotnik, ki se vozi na drugem sedelu motornega kolesa, ni več varen pred cariniki.

Dva romunska cigana

Dva cigana v malem mestecu Besarabije sta romunskim oblastem delala velike preglavice. Vedno znova so jih morali zapirati zaradi raznih tatvin. Ko so ju zadnjič zopet nekoč zaprli, sta prosila sodnika, naj ju rajši pomilosti, ker nočeta izkoristiti svojega znanja in se sama osvoboditi iz ječe. Sodnik je bil spet ogorčen zaradi take drznosti. Naposled jima je pa le obljubil, da ju pomilosti, če bosta svojo baharijo res dokazala. V spremstvu sodnega sluga in ječarja je sodnik z obema ciganom stopil v klet, kjer je bila ječa. To ječa je imela le dve celici. Odprli so celico štev. 1 in cigana potisnili vanjo. Nato so vrata dobro zapahnili in odšli. Zavedajoč se, da so izvršili važno delo, so vsi trije prišli v vežo, odkoder vodijo stopnice na cesto. Tam v veži pa sta jih že sprejela oba cigana, ki sta bila pripravljena svojo umetnost pokazati tudi v celici štev. 2. Sedaj pa je bil sodnik previdnejši, ter jima je velel, naj počakata zgoraj v veži, da bo sam poprej temeljito preiskal celico štev. 2, preden ju bo vanjo zaprl. Zopet so vsi trije stopili dol v klet, odprli vrata celice štev. 2 in stopili vanjo. Tu pa so videli, da v celici že sedita onadva cigana. Nato ju je sodnik res izpustil.

»SLOVENE«

pred 60 leti:

V torek 8. februarja 1876.

Spoznavalec Ledohovski.

Dve leti je že, kar je zadel Poznansko in Gnezdensko grozna nesreča; 3. svečana 1874. ob treh zjutraj... so pridri bili Bismarkovi v nadškofstvo palačo v Poznani, in trenotek potem so odvedli hrabrega... nadškofa Ledohovskega v vojaškem spremstvu v ječo ostrovske... Sedaj pa se veseli zopet zemlja poznanskega, ker zidine ostrovske so izdale svojo žrtve, veseli se in raduj, zakaj tvoj škof pride k tebi... Bismark, od nekdanj zvit buča, je najprej pomeril na Ledohovskega, češ, njega dobdem, potem ne bo sile... opirajoč se na to je trdno upal koncler, da se nadškof prav z veseljem poprime »modus-a vivendi«, boje se zameriti vladi, ter zatise eno oko, naj bi nastal sv. cerkvi počasi iz tega tudi kak »modus moriendi«. Posebno pa se je zanašal Bismark na to, da je Ledohovski Slovan, Poljak. O Slovanih pa se je tu in tam čulo pri Nemcih, da je njihovo katoličanstvo sumljivo, ne tako »čisto«, kakor katoličanstvo Nemcev samih... Toda tu in tam se je prav lepo uštel Bismark in vsi, kateri koli so zidali svoje nade na Ledohovskega in njegovo nestalnost in popustljivost. Ledohovski se ni izogibal boju, sprejel je boj in dobojeval ga je, radovoljno trpel v ječi. Lahko bi bil pobegnul iz dijeceze, toda tega ni hotel storiti kardinal-primas poljski ra noben način... Sam Pij IX. je pripoznal te zaslugi Ledohovskega, saj je ravno njega... imenoval kardinala sv. rimske cerkve... Slovanstvo je oni rešitelj, ki je pred 150 leti odgnal Turka izpred Dunaja, Slovanstvo je porlo pred 60 leti Napoleona, in kedo je izpodkopal Bismarka tla? Slovan Ledohovski, on je vodja v »kulturnem boju«... Zivel tedaj krščanski spoznavalec Ledohovski — Slovan!

Politični pregled. Iz Dunaja imajo sobotni česki listi sledeči telegram: Ministerstvo razpuščeno, ustanovljeno prehodno ministerstvo. Graf Taaffe predsednik. Pogodovanje z Ogrji do oktobra mesca odloženo.

Na Dunaju dolgo niso mogli doseči z raznimi prošnjami Čehoslovani, da bi se beseda oznanovale jim v pridreah in krščanskih naukih v kterih cerkvah, dasi jih toliko tisoč prebiva ondi. Te dni se je pričelo vendar, in sicer po prizadevanji Moravana dr. Sveca, najprej v cerkvi sv. Ane v Koroških ulicah v sredo na svečnico, in glasil se bode jezik česki razun pri Ligurijanih tudi tu in v kratkem se kje drugje. Prigodek ta je jako vesel za Slovane po Českem, Moravskem, Šleskem in Slovaškem, kajti iz vseh teh krajev je dokaj moških in ženskih na Dunaju...

Tale lepi bernardinec je bil odlikovan na pasji razstavi v Berlinu.

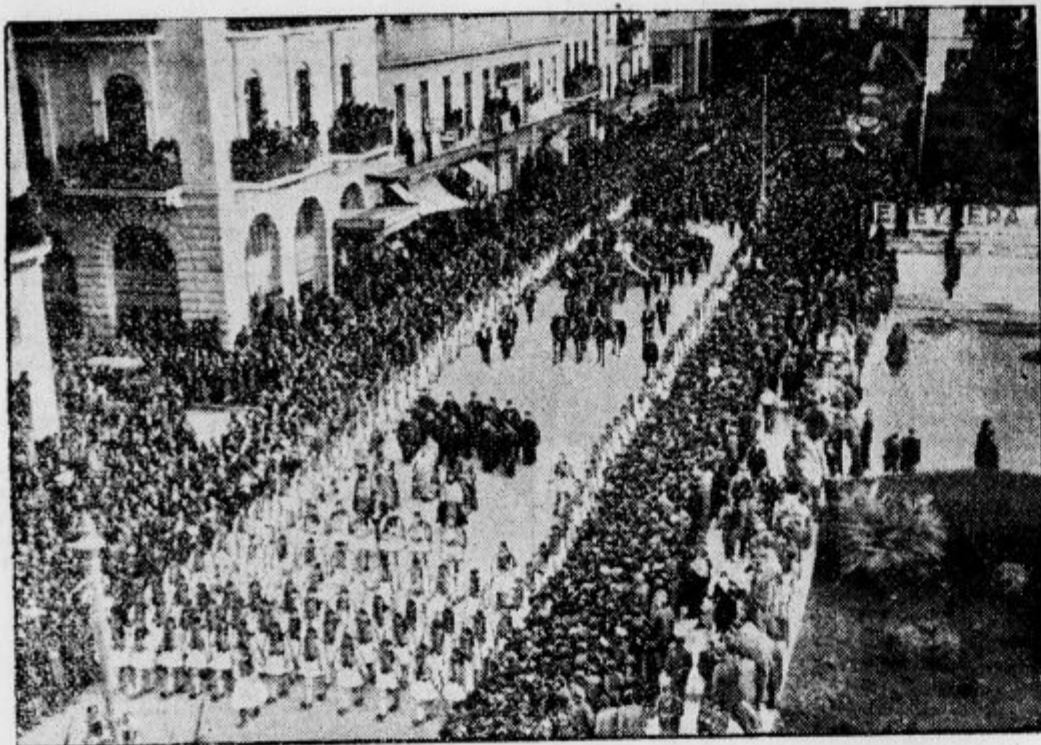
Gospod profesor se je prebudil, odprl oči in videl, da ga obdaja trda tema. Ves presenečen priže luč, pogleda na uro in vidi, da kaže sedem. Gospod profesor sede v postelji in začne globoko premišljevat: »Ker smo v juliju, so polane ie tele možnosti: Ako je še popoldne, se je zgodila kaka naravna katastrofa, ki je obenem s solničnim mrkom zatemnila vse nebo. Ako pa je jutro, je mogoče tudi le kaka naravna katastrofa. Mogoče pa je še kaka tretja možnost, katero bi bil prezrl. V tem slučaju smo vsi rešeni. Ako sem namreč pozabil uro naviti.«

* Janko, rada bi vedela, kakšni klobuki bodo spomladi moderni.

To ti pa lahko takoj povem, ljuba Evica, prav taki bodo, kakor vsako leto. Dve vrsti klobukov bodo zopet v modi: eni, ki tebi ne ugajajo in drugi, ki jih jaz ne morem plačati.

Izobrazba. Profesor pripoveduje: »Znotraj piramid pa sem videl polne stene hijeroglifov.« — »Ali se vam, gospod profesor, ta golazen ni stidila?«

Pogreb grškega generala Kondilisa na atenskih ulicah. Ob krsti in pred sprevedom korakajo grški Evzoni, ki so grška garda.

Oporoka angleškega kralja

Iz Londona poročajo, da oporoke kralja Jurija V. ne bodo javno razglasili. Člani kraljevske hiše so namreč izveti iz postavnih določil, ki določajo, da mora oporoko umrlega pregledati in odobriti zaprišeženi javni notar, preden se začne izvrševati. Zato tudi ne bo znano, kakšna je prav za prav točna vsebina in besedilo oporoke, ki je zapečatena in spravljena med listinami v gradu Somerset. Sodiijo pa, da je kralj Jurij del svojih zasebnih zbirk zapustil angleškemu narodu. Zlasti pa velja to za slovečo kraljevo zbirko pisemskih znamk.

Sedanji kralj Edvard VII. ni tak zbiratelj znamk, kakor je bil njegov oče. Pač pa bo najbrže dal, da bo zbirko očetovih znamk nadaljeval kak strokovnjak. Ta zbirka je vredna kakega pol milijona funtov sterlingov (več ko 100 milj. dinarjev). Znamke so shranjene v 60 knjigah, izmed katerih ima vsaka 60 strani. Kajpada ta zbirka ni naprodaj, najsi bi tudi kdo ponudil zanj trikratno vsoto. V zbirki je 750.000 znamk, med katerimi so nekatere tako redke, da je že vsaka sama zase premoženja vredna. Le malokdo je imel doslej priložnost, da bi videl to lepo zbirko, katero je imel kralj shranjeno v pritlični sobi buckinghamske palače. Pred kratkim so najdra-

gocenejše znanke te zbirke filmali. Ta film bodo pa pokazali šele čez nekaj mesecev, ko se bo začela mednarodna razstava pisemskih znamk v Newyorku. Filma doslej ni videl še nihče drugi, kakor kralj Edvard VIII. Sodiijo, da bo ta zbirka razglašena za dar angleškemu narodu tistega dne, ko bodo ta film prvič javno pokazali. Nekateri trde, da je kralj v svoji oporoki določil, naj bo zbirka javnosti na razpolago ter neokrnjena shranjena v kakem muzeju.

Najdragocenejši predmeti kraljeve zasebne lastnine so krasne slike v galerijah buckinghamske palače in winsorškega gradu. Kralj Jurij V. sicer ni zbiral umetnin, pač pa je skrbno negoval podedovane zbirke ter vnelo skrbel za povečavo svetovno znane knjižnice v Windsoru. Ob knjižnici je še prostor, kjer je shranjenih 40.000 listov, kateri nudijo pregled, kako so nastala najbolj sloveča dela največjih mojstrov. Ker ima kralj Edvard VIII. veliko zanimanje za moderno umetnost, sodijo, da se bodo klasičnim zbirkam pridružile tudi moderne. Vsekakor bo kralj Edvard iz pietete do svojega pokojnega očeta skrbel, da bodo klasične slike nadvladale v kraljevih palačah. Tudi kraljevo knjižnico bo kralj Edvard neokrnjeno ohranil. Iz nje bo izločil le tista dela, katera je kralj Jurij V. v oporoki daroval angleškemu narodu. Kralj Jurij V. je zbral redke zgodovinske knjige, ki imajo veliko vrednost. K vsem tem zbirkam kralja Jurija V. pa bo kralj Edvard VIII. dodal še zbirko fotografij, katere je sam zbral in ki štejejo že 10.000 slik. To so zlasti slike, ki jih je ohranil prine Waleski za spomin na svoja potovanja po tujih deželah, na svoje doživljanje med Eskimi, Zamorci, Kitajci in Indijanci.

Voditelj nemških narodnih socialistov v Švici Viljem Gustlof, katerega je v Davosu ustrelil židovski dijak.

IV. zimska olimpijada

Podrobnosti o otvoritvi

Garmisch-Patrenkirchen, 6. febr.

Sneži dalje. Ponoči je toliko snega zapadlo, da se bodo vse tekme, ki bi se radi zadnje neugodne zime morale vršiti v višjih legah, prenesle v dolino, kjer so bile že od vsega početka določene. To ne bo prišlo samo prirediteljem prav, temveč še v večji meri gledalcem, kajti vožnja po žični železnici ni ravno poceni in končno bi ne mogli spraviti pravočasno vseh ogromnih mas tja gori.

Ga-Pa je dobil že v zgodnjih jutranjih urah lice velemesta, tako vrvenje je bilo v tem prijaznem letovisku. Udeležba je bila velika zlasti od strani Nemcev, katere so pripeljali množični vlaki iz Monakovega in drugod. Za današnjo otvoritev je vladalo že zato posebno veliko zanimanje, ker je bil napovedan prihod »Führer-jac«. Prebivalci Ga-Pa so nam že en dan popreje s ponosom pripovedovali o njegovem prihodu.

Težko se da popisati ogromni promet, ki je nastal današnji dan v središču IV. zimske olimpijade. Vojaštvo, hitlerjevski mladinski oddelki, avtomobili in ljudstvo so se vrstili že od zgodnjih jutranjih ur od glavnega kolodvora proti smučarskemu stadionu, kjer je bila ob 11 otvoritev. Močno ojačane policije in vojaštvo je imelo pri ogromnem prometu polne roke dela in le v zornih organizaciji se je zahvaliti, da se je vse tako v redu izvršilo. Naval je bil tako velikanski, da sem porabil danes za pot, katero običajno prehodim v 20 minutah, skoraj polnoročno uro. Zato so napovedovali večkrat opozarjali ljudi po mestu, da se pravočasno podajo na stadion, ker je naval velik. S poročevalsko legiti-macijo, ki nudi razne ugodnosti in prednosti, sem se kljub pritisku kmalu prebil na časniško kroglo. Na stadionu so bile zbrane velike množice gledalcev, oddelek vojaštva, vojaška godba ter oddelek hitlerjeve mladine so pe pred vhomom čakali na prihod svojega voditelja. Zanimivo je, da so ljudje kljub snežnemu metanju vztrajali več ur v stadionu, saj so prvi že zdavno prebrčkom zavzeli svoja mesta. Na slavnostni tribuni v srednjem poslopiu, so čakale visoke osebnosti vojaških in civilnih oblasti, zastopniki FIS-e, mednarodnega in nemškega olimpijskega odbora prihod Hitlerja. Ob enajstih se pojavi na čisti tribuni kancler Hitler burno pozdravljen od svojega ljudstva. Godba zaigra nemško državno in potem strankino himno, ki jo 50.000 glava množica stoji in odkritih glav posluša. Nato se je pričel defile vseh 28 sodelujočih narodov na čelu Grčija, potem ostale države po nemškem abecednem redu in kot zadnja pa je šla Nemčija. Pred vsako skupino so nosili napisano tablo z imenom njihove države, nato je nosil tekmovalce zastavo svoje domovine, nakar je sledilo vod-

stvo s tekmovalnimi skupinami. Slika je bila zelo lepa, skupine izredno pester. Mimo častne tribune, kjer je bil Hitler, se je poklonila vsaka zastava, moštva so pa pozdravljala na razne načine: eni so salutirali, drugi so se odkrili, tretji so dvignili roke (podobno kakor je nemški pozdrav) itd. Vsaki zastavi in vsaki skupini je Hitler posebej odzdravil. Največjo pozornost so vzbujali in najbolj akklamirani so bili Francozi, Avstrijci in Japonci. Pozornost je vzbujala tudi naša, lepo opremljena skupina, na katere čelu je nosil zastavo naš največji tekmovalce Senčar.

Defilacija je poglavje zase in nam ne bi dostajalo prostora, če bi se hoteli z vsako skupino ozir. narodnostjo posebej baviti. Bilo je — kakor rečeno — 28 narodov in prav toliko, če ne morda še več zanimivosti smo opazili pri njih. Pestrost ni vladala samo v celotnem minobodu, temveč tudi v posameznih skupinah. Saj so imeli nekateri narodi moške in ženske tekmovalce, med temi so bili pa smučarji zopet drugače napravljeni kakor drsalci in ti zopet drugače od sankarjev za bob. Ljubitelji pestrosti bi tu prav gotovo prišli na svoj račun. V norveški skupini je vzbujala splošno pozornost svetovna prvakinja Sonja Henie, katero je občinstvo burno pozdravljalo. V avstrijski pa njen športni kolega Karli Schäfer, ki je kot edini svetovni prvak nosil zastavo svoje države. Tudi Japonci so vzbujali splošno pozornost, zlasti pa še njihova mala drsalka, ki je šla zase v sprevedu. Skupini Avstrijcev in Nemcev sta bili najmočnejši, a tudi Američanov, Čehov, Italijanov in Norvežanov je bilo veliko. Najmanj so nam ugajale športnice, ki so bile že preveč namazane po ustnicah in po obrveh. V tem pogledu je prav dobro povedal neki nemški gledalec, ko je rekel, da so bile nekatere inozemske športnice tako namazane, da se je človeku gnusilo. Kaj ima to s športom skupnega, sem res radoveden? Seveda pred 50.000 gledalci se moram pač umetno lepo napraviti, če me že narava ni hotela obdarovati z lepoto, ki jo svet tako obžuje.

Nasproti glavne tribune v stadionu so se postavile vse skupine odnosno narodnosti ena poleg druge, nakar je povzel besedo predsednik nemškega organizacijskega odbora Dr. Karl Ritter von Hall, ki je pozdravil Hitlerja ter ga prosil, da otvorijo IV. zimske olimpijske igre. Po otvoritvi je sledila olimpijska prisega, ki jo je položil nemški smučarski prvak Bogner in godba je zaigrala olimpijsko himno. Po tem delu so vsi narodi po istem vrstnem redu kakor preje odšli mimo glavne tribune s stadionu. Gledalci so se pa vsuli proti izhodu, kjer so se ob navdušenih vzklikih še enkrat poslovlili od svojega voditelja.

I. K-r.

Otvoritev pomladanske nogometne sezone v Ljubljani

Jutri

Hašk (Zagreb): Ilirija in Železničar (Zagreb): Hermes

Nenadejano so nam preskrbel ljubljanski klubi tako bogat nogometni program za to nedeljo, kakor ga redko vidimo v visoki nogometni sezoni. V Ljubljano prihaja zopet Hašk, in sicer z vsemi svojimi najboljšimi močmi, s svojimi novimi igralci, med katerimi se nahajajo tudi svetovno znani zvezdniki, popularni Leo Hitec. Da bomo videli nekaj lepega je gotovo, saj vsi vedo, kako izgleda Haškova igra. Če se spredaj v sredi nahaja najintelektnejši centerfor kontinenta, na centerhalu pa stoji naša nogometna državna reprezentanca Ivica Gayer.

V predtekmi nastopila zagrebški Železničar in naš Hermes v borbi za pokal iz tekmovalstva za najboljši železničarski klub v državi. Ta tekma bo prvenstvenega značaja, saj gre za dragoceno trofejo.

Po dolgem presledku jutri torej nekaj posebnega za nogometne razvajence; videli bomo lepoto prijateljske tekme in veliko borbenost v pokalni tekmi. Tekmi bosta na igrišču Hermesa, in sicer ob 15.45 Železničar - Hermes, ob 15.15 pa Hašk - Ilirija

Planinski smučarji! Letošnja zima je pobežala le naše planince, medtem ko se v dolini že prodaja pomlad. Mladi smučarji pa ne vedo, kje je mogoče najti najlepšo smuko. Pohiteli je treba v naše planince in planinsko-smučar bo našel dovolj najlepših smučarskih terenov. Na Vršiču je nad 1 m suhega snega, lone so smučarske ture z izhodiščem v Erjavčevih kočih, ki je oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dan poprej. Na Črni prsti, ki jo planinci iz neznanih vzrokov silno zanimajo, je dovolj snega, ter je Ormožova koča oskrbovana ob sobotah in nedeljah; planinci naj se predhodno javijo pri oskrbniki smučarjev v Dolninski Bistrici. Če iz Ljubljane gledamo vrhove Kamniških planin, Kravince in Velika Planina nudita prostorne, dobre smučarske terene. Na Kravencu je smučski učitelj stalno na razpolago. Smučarji ne oklevajte ter pohitite v planinsko zimsko naravo, ki vam nudi obilo užitek!

O planinskih Bosne in Hercegovine bo predaval pod okriljem SPD gosp. Ing. Popović Jovo iz Sarajeva v torek, dne 11. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predavanje bo deljeno v dva dela. V prvem delu bo predavatelj orisal splošno značaj bosnansko-hercegovskih planin, predvsem geološke, klimatske in gospodarske posebnosti teh krajev. V drugem delu pa se bo bavil s posameznimi gorasnimi skrajnima t. j. Trebevič, Jahorina, Treskavica, Zelenogora, Bjelašnica, Prenj, Plavina, Plava, Muharica in Čvrsnica, Vranica, Matorac, Zee in Bitovnja. Predavanje bo potekalo okrog 100 diaprojektov, ki bodo nazorno pokazali oblike, narisane, hidrografske stanje ter floro bosnanskih planin. Planinci, pripravite se na poster in zanimiv večer.

Na Voglu je zasnelo veliko novega snega, da so vse kolone izraznane. Z nastopom lepšega vremena so se odprli tudi pogledi na nasprotni ležanje Julijske Alpe. Skalaški dom pa nudi obiskovalcem ugodno zatočišče, zato tudi smučarji prav radi obiskujejo ta najlepši predel naših Alp.

SK Planina, Ljubljana, odpoveduje za jutri organizirani zbor svojih smučarjev. Odbor.

Celjski sport, V nedeljo, dne 9. februarja bo ob 15 na Glavljih prijateljska nogometna tekma med I. SSK Maribor in SK Celjem.

SK Istrica - Ježica, Tukajšnje novostanovljeno športno društvo vabi vse prijatelje športa na klubski občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 9. t. m. ob pol 11 dopoldne v kopalnici g. Stina na Ježici. - Pripravljamo občni odbor.

SK Slovan, Sporočamo vsem članom, da se vsi redni letni občni zbor kluba v nedeljo, dne 9. februarja, t. j. ob 9 dopoldne v gostilni Krusič. Dnevni red: Čitanje zapisnika, Poročilo funkcionarjev, Poročilo revizorjev, Volitev novega odbora in načelnikov. Sprememba pravil. Sključitvi in samostojni predlogi. Upram. da se vsi člani zavedajo svojih dolžnosti ter se istega polnoštevilno udeležijo. V sklopu, da bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklenjen, se vsi pol ure kasneje drugi.

SK Jadran, Plavalna sekcija priredi v nedeljo 9. t. m. izlet. Vabi se vse člane SK Jadrana iz vseh sekcij, posebno pa plavalce in plavalčice, da se udeležijo tega izleta. Navodila, kam in kdaj gremo, se dobijo pri g. Sokliču Matku. Pred konjušnico 4.

Maribor

Slavnostna akademija v spomin 1050 letnice smrti sv. Metoda ter v spomin obletnice papeževnega kronanja se vrši v univ. dvorani v soboto dne 15. februarja ob 20. uri zvečer in ne, kot smo poročali v nedeljo dne 16. februarja.

Hinterlechnerjev proces končan. Pravda veteranskega nadsvetnika Huga Hinterlechnerja proti mestni občini Mariborski, ki je dvignila pred apelacijskim sodiščem v Ljubljani svoj zaključek, ki je izreklo, da se priziva g. Hinterlechnerja ne ugoti ter mu ne priteče nobena odškodnina. Apelacijsko sodišče je potrdilo, da je okrožno sodišče v Mariboru zadevo natančno preiskovalo ter je pravilno sodilo. G. Hinterlechner ima sedaj samo še možnost revizije na stol sedmoročje v Zagrebu.

Trboveljski slavski pridejo. Dne 7. marca obiščejo Maribor mali pevci iz Trbovelj. Pod vodstvom svojega pevovodje učitelja Šuliga bodo priredili v univ. dvorani koncert.

Večer štajerskih zdravic in napitnic bo priredil ljubljanski radio jutri v nedeljo. Vršil se bo prenos iz Maribora iz Karlove dvorane. Pel bo pevski zbor »Mariborac« pod vodstvom Jan. Ev. Gašpariča. Dopoldne bo prenos slovesne vs. maše iz mariborske stolnice. Peli bodo Wagnerjevo mašo »Jubilate Deo«.

Ribe na trgu. Včeraj je bil trg z ribami slabo založen. Prodajali so moje po 24 do 26, borbone po 34 in karpe po 10 dir za kg.

Ciril Bratuž, bivši priljubljeni tenor mariborske operete, sedaj član belgrajske opere, bo v kratkem gostoval v Mariboru. Nastopil bo kot princ Radjani v »Bajader« ter v ulogi Vincenca v opereti »Veseli kmetici«.

Ljudski oder je polagal račune. V dvorani Aleksandrovi cesti št. 6 se je vršil v četrtke zvečer redni občni zbor Ljudskega odra v Mariboru, ki je v lanskem poslovnem letu zopet svobodno zadilhal ter je znova pričel s poslovanjem. Zborovanje je trajalo od pol 9 do četrt na 11. uro ter je poteklo popolnoma stvarno pod vodstvom predsednika dr. Meška, ki je v svojem nagovoru podal idejen pogled na delo Ljudskega odra. Sledila so obširna poročila tajnika in blagajnika. Pri volitvah je bilo izvoljeno sledeče vodstvo: Predsednik dr. Josip Meško, artistični vodja Sentočnik, tajnica Milena Dročeva, blagajnik Brumen, gospodar Pahernik Franc, garderobierka Filipčičeva, knjižničarka Dročeva, revizorja Eichmeister in Lud. Gračnar.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu bo v soboto dne 15. februarja na banoški vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8 do 12. in od 14 do 18 ure.

Brezposelni in podpore. V teku januarja se je prijavilo na Borzi dela 439 moških in 241 žensk, ki so brez posla skupno 680 oseb. V januarju je izplačala borza dela na podporah 85.872 din.

Po 20 letih v domovino. Včeraj je prišel čez Poljsko in Avstrijo iz sovjetske Rusije bivši ruski vojni ujetnik Mile Klajič, doma iz Rodgojne pri Vrbovem na Hrvaškem. Leta 1915 je zašel kot avstrijski vojak v rusko ujetništvo, kjer je bil po raznih taboriščih, zaposlil so ga pri gradnji prostele marmanske železnice, kjer je pomrlo na stoletih ujetnikov. Po boljševiški revoluciji je preomel vso Rusijo do Sibirije. Zadnja leta je delal na kolhozih in zna o tem »rjaskem« življenju pripovedovati takšne stvari, da bi bilo prav umesno, če bi predaval našim marksistom, ki se navdušujejo za boljševiški raj. Z velikimi težavami se mu je posreželo dobiti potni list, da je lahko odpotoval preko Varšave v domovino.

Mojsrška izpitna predavanja, ki jih priredi poslovalnica zborničnega obrtno-pospeševalnega zavoda, začnejo v ponedeljek dne 10. februarja. Udeleženci se zberejo do pol 8 ure zvečer v poslopiju deške meščanske šole v Krekovi ulici. Po razpoložljivosti prostorov je možna prijava tudi še ob otvoritvi predavanja, vendar je število prijav že sedaj visoko.

Celje

Zborovanje celjskih planincev. V četrtke zvečer je bil v Narodnem domu ob izredno lepi udeležbi članstva redni letni občni zbor celjske podružnice SPD. Predsednik dr. M. Hraovec je poročal o delovanju v preteklem letu in o doseženih uspehih za povzdigo turistične in kulturne prometa predvsem v Zg. Savinjski dolini. Tajnik g. Zentljč je poročal, da je štela podružnica lani 35 ustanovnih in 650 rednih članov, 69 več kakor prejšnje leto. Obisk v kočah je bil povprečen. Celjsko kočjo je obiskalo 1350, Mozirsko kočjo 780, Aleksandrovo dom 2941, Piskernikovo zavetišče 1361, Frischaufovo dom 2163 in Koebečovo dom 1122 turistov, skupaj 9723 turistov. V svojem poročilu je tajnik tudi navajal razna druga dela, ki jih je izvršila podružnica prejšnje leto. Blagajnik g. Vrtovec je podal blagajniško poročilo. Dohodki so znašali Din 214.265.48, izdatki Din 213.422.20, prebitke znaša Din 843.28, celokupni promet pa Din 1.680.647. O delovanju zimsko-sportnega odseka je poročal g. Zdravko Kovač. O delovanju reševalnega in alpinističnega odseka pa je podal poročilo g. Kopinšek. Govorila sta tudi predsednik Osrednjega odbora SPD g. dr. Pretnar in okrajni načelnik g. dr. Zobeč, ki je objubil Savinjski podružnici svojo podporo in pomoč. Nato so bila odobrena nova pravila. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor, namesto ravnatelja g. Jegliča, ki se je izselil iz Celja, je bil izvoljen v odbor g. ing. Lovrenčič.

V celjski bolnišnici sta umrla Golob Antonija, 20 let, pos. hči iz Sečeva pri Rogaški Slatini, in Sertič Jože, 67 let, delavec iz Stranice. Naj počivata v miru!

Ljubljanska drama bo gostovala od sedaj naprej v mestnem gledališču v Celju mesečno dvakrat, po možnosti tudi trikrat.

Celjska gasilska zupa bo imela redno letno skupščino v nedeljo, dne 16. februarja dopoldne v Celjskem domu.

Ptuj

Poskodbje in nesreče. Vinko Majcen, 16-letni sin posestnika iz Mezgove, je nosil svojo pištolo vedno v žepu. Pri neki priliki pa se je vsled neprevidne kretnje orožje nenadoma sprožilo, pri čemer se je zaril naboj Majcenu globoko v desno stran prsi. Poskodbje fanta so smrtonosne. — Marija Lovrec, 10-letna hčerka posestnice iz Sv. Jurja ob Ščavnici je padla s sklednja 5 metrov globoko in dobila pri padcu težke notranje poskodbje. — Karel Pigner, 19-letni rejnec iz Lancove vasi, je sekal drva, pri čemer se mu je spodrsnila sekira in si je odsekala kazalec in sredinec na levi roki. — Jožef Majcenovič, 19-letni sin posestnika iz Sv. Barbare v Halozah, je bil v pozni noči napaden od razgrajevca, ki so ga s koli nameravali naklestiti, ki pa jim je ubežal in pri tem skočil v potok tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo podkolenico.

Senovo

Znani izredni dopisnik, ki menda zaradi spreminjajočih se časov ne ve več, cigav je, pa bi se menda rad istočasno na več strani prikupil, je spravi skupaj celo grgriše vsakovrstnih novic, ki smo jih pri nas že davno pozabili ter jih vse lepo uvrstil v »Pretekli tedne« in jih poslal »Slov. Narod« kot najbolj sveže jed, katero je »se« zabudil z debelimi ocvrtki. Znanenost je njegovo poročilo o gradnji nove ceste Senovo—Veliki Kamen. Ta človek vidi na prvi pri delu kar 50—60 ljudi, ter vidi zaradi mule zime pri cestnih delih lep napredek, čeprav že od božiča sem ni bil napravljen niti en siht. Novi čestni odbor stoji pač na stališču, da, dokler ne bo nakazan denar, se ne morejo vršiti nobena dela, predvsem je pa treba izplačati to, kar so delavci že pred božičem zaslužili. Svojega prozornega namena »Narod« dopisnik ni dosegel, dosegel je samo to, da smo se »Narodu« in njegovemu rajhenburškemu poročevalcu enkrat prav pristržno nasmejali, brezposelni bi ga pa še najbrž namlatili, če bi vedeli, kdo se iz njihovega prisiljenega brezdelja norčuje, kakor mi vemo.

Svetinje

V našem okraju in sicer pri Sv. Miklavžu, pri Sv. Bolfenku in v Središču je začela v pretekli jeseni razsajati svinjska kuga, ki je mnogim kmetom napravila občutno škodo, marsikateremu je izpraznila hleve popolnoma. — Naše prosvetno društvo je komaj začelo delovati, pa je takoj povabilo gosp. Nardina, živnozdravnika iz Ormoča, da nas pouči o tej nevarnosti. G. Nardin se je drage volje odzval vabilu in je tri nedelje, to je 19. in 26. januarja in 2. februarja predaval v tukajšnji šoli o svinjski kugi, o svinjski reči, o goveji sinavki in o pasji steklini. Vse tri nedelje so poslušalci napolnili veliko šolsko sobo, da jih niti sprejeti ni mogla in je hodnik bil tudi ves poln. Izvajanjem gosp. živnozdravnika so ljudje sledili z velikim zanimanjem, pojasnjeval je svoja izvajanja tudi z lepimi slikami. Hvaležni smo gospodu živnozdravniku za predavanja, enako prosvetnemu društvu, ki nam je ta predavanja oskrbelo; želimo samo, da bi se enaka gospodarska predavanja vršila prav pogosto, vselej pa v šoli takoj po službi božji.

Šoštanj

Burno zborovanje. V Šoštanju se je vršilo zborovanje obrtnikov oblačilne stroke, na katerem je prišlo napram predsedniku in odposlanec zbornice do takih protestov, da je moral službo vršeti oržnik zaključiti zborovanje. To pa radi tega, ker je hotel odposlanec zbornice vzeti besedo predsedniku DJO in je motil njegov govor z medkletki. Zahteval je tudi njegovo odstranitev (aretacijo), kar je pa službo vršeti oržnik narednik odklonil. Obrtništvo je ostalo popolnoma složno in se dobro zaveda krivice, katere so mu takšni činitelji zadnje čase povzročili. Želimo si svobodo zborovanja in volitve, česar že nekaj let pogrešamo v našem združenju. Tudi svobodo govora zahtevamo in odklanjamo vsako nasilje. Prosimo merodajne oblasti, da naredijo red, kar bomo z veseljem sprejeli naznanje obrtniki.

Sv. Martin pri Vurbergu

Le redkokdaj pride kak glas iz našega, sicer tako idiličnega kraja v tuji svet. Ljenci nas pa dobro poznajo. Odkar imamo avobusno zvezo z Mariborom, zgleda ob nedeljah pri nas kot malo letovišče. Le žal, da ni vse dobro, kar turci prinesejo. — Smrt tudi pri nas ne prizanaša. Ta mesec je pogledala po starih ljudeh in odpoklicala v kraljestvo smrti častitljivo korenino, 78-letnega Martina Majerica, mlinarskega mojstra iz Storene. Rajni je bil ves čas svojega življenja katolik, ki se svojih katoliških načel tudi v javnosti ni sramoval pokazati in je bil dolgoletni naročnik našega katoliškega časopisa. Med ljudstvom je užival velik ugled, kar je tudi pokazal njegov veličasten pogreb, ki se ga je udeležila nenavadna množica veroukov, zlasti moških. Pokoj njegovi duši!

Naznanila

Liubliana

1. Moše, Dramatični odsek Pevskega društva gostuje v nedeljo, 9. febr. v Ljudskem domu z dramo v 9. slikah »Ljubezen in sovraštvo«. Začetek ob 20. Predprodaja vstopnic v domu na dan predstave.

1. Godalni kvartet iz Dresdena, ki ga tvorijo gosposle Fritsche Gustav, Schneider Frde, Hofmann-Gotfrid in Bülow Georg bo koncertiral v Ljubljani v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8. uri v Filharmonični dvorani. Program za ta koncert črpa iz umetniških in klasične literature in izvaja bodo Haydnov in Beethovnov godalni kvartet, iz slovenske literature pa je na sporedu Anton Dvornik. So umetniki v najlepšem pomenu besede, njihov kvartet ima evropski sloves. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glinsbene Matice.

1. Legija koroniranih borcev sklenje za soboto 15. svečana ob 8 zvečer v grand hotel Metropol v spomin dvorani članski sestanek. Dnevni red: Poročila funkcionarjev in aktualno predavanje prof. dr. Ernest Turja. Sestanek je obvezen za člane, simpatizerji vljudo vabljene glavni odbor.

1. Kino Kodeljeto igra danes in jutri dvojni spored: »Princeza Turandot« (Willy Fritsch, Paul Kemp) in senzacionalni film »Doktor X«.

1. Československa Obea v Ljubljani priredi Jutra 9. t. m. ob 16. v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu je satirična igra »Kralj Lavra«. Kot dopolnilo se bo potem predvajalo nekaj scen s znamenitim Spejblom in Hurvinkom.

1. Nočno službo imajo tekmar: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komar, Viš.

Celje

e. Pevsko društvo »Ojkan« bo imelo v nedeljo, 9. februarja ob 15. svojo redni letni občni zbor. Občni zbor bo v društvenem prostoru in občni dom v Celju.

e. Pombergarjevo »Voda« bodo vzpostavili člani Jugoslovanske strokovne zveze Jutra, v nedeljo ob 1. dopoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

e. »Smrt v gorah«. V ponedeljek zvečer bo predaval v okviru prosvetnih večerov KPD profesor g. Janko Mlakar iz Ljubljane o temi: »Smrt v gorah«. Vstopnice so v predprodaji v tajništvu (podružnica Slovenca).

Maribor

m. Sirkli članski sestanek za člane Nabhavljalne zadruge »Ljubljane dr. Zelenice« bo v nedeljo, 9. febr. ob 10. dop. v dvorani Zadrugne gospodarske banke, Aleksandrova 6. Poročajo delegati iz Ljubljane. Zadrugarji vabljene! Akcijski odbor zadrugne liste.

Drugi kraji

Slor. Konjice. Dravinska podružnica SPD Slov. Konjice ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 15. februarja 1936 ob 20 v dvorani Narodnega doma v Slovenskih Konjicah. Odbor poziva članstvo, da se občnega zbora gotovo udeležijo. Odbor.

Litija. Okrajni odbor društva »Rdeča krila« v Litiji bo imel svojo redno letno skupščino v ponedeljek 10. februarja 1936 ob 20 uri v šoli. Na to skupščino vabi vse člane, kakor tudi prijatelje društva ter pešake, da bodo tudi ostali obrevalci v Litiji in okolici, ki se niso člani, pristopili k temu prepo-trebnuemu društvu.

Gledališče in koncerti

Wilhelm Lichtenberg: Kariera kancista Winziga v mariborskem gledališču

»S »Kariero kancista Winziga« je odrsko oziroma nekakšni tolikanj smešna avstrijska birokracija, o kateri je bil šel hudi glas, da je tenkovestno naslednja topoglavost, ki jo omiljuje samo znani avstrijski »slendrijan«. Z razvojem avstrijske monarhije v smeri vladarskega absolutizma se je ustvarilo dobro preizkušeno in zanesljivo c. kr. uradništvo kot posebna kasta s svojevrstnim, pogosto hudo samopasnim značajem, ki je izvala družbeno satiro k dovptu, satirični pesmi in komediji. Te družbene satire kasna potomka je tudi Lichtenbergova komedija, ki si jemlje motiv iz odpora človeškega srca in zdrave pameti zoper mrtvega duha kancijške pravice in modrosti. Po svojem temperamentu in idejni udarnosti spada ta komedija med krotke satire, saj napada z dobrodušnim posmehom nekako srednji, skorajda normalni tip državne uprave, z njenimi običajni, slekopravi neizogibnimi slabostmi človeške organizacije, brez vidnejših političnih in družbenih izrodov.

Fabula: Kancist Winzig se leta in leta pokorno vdnja državnih upravi, odpravljajoč v ekspeditu finančnega ministrstva pogosto s krvavečim srecem krute, nesocialne odlombe. Pa se mu zgodi, da ga vernega strežaja uradniškega stroja kar na lepem, dve uri pred upokojitvijo, zapuste živci. V živčni razdraženosti se znesne nad svojim predstojnikom, očitač mu vse, kar mu muči dolgih trideset let njegovo ustrahovano uradniško dušo. Enkrat v življenju si je dal svobodno duška, toda s svojo smelostjo si je pokvaril svoje delo tridesetih let. Čaka ga upokojevek po kazni z bedno pokojnino. Da si reši polne prejemke, zaigra blazneža. Pa se izkaže, da ima svobodni svet o uradniški pameti in nespameti čisto svoje mnenje. Naj še uganja po svoji uradniški pameti kar nezasišane norosti, svet jih jemlje z vidnim dopadenjem za pravo duševno zdravje, za izraz izredne, naravnost genialne bistrosti. Njegovi izgedi v javnosti mu pomorejo do službe ministrskega svetnika in v omami tega visokega položaja započne Winzig svoje pravo uradniško življenje, brez sentimenta in pameti, natanko po uradniški vesti in zakonu. To ga po ironiji usode tudi pokopje. Kot žrtev dvočlene birokracije, katere počela ni nikoli domel do kraja, gre skrušen v pokoj.

Naslovno vlogo je igral g. Milan Kosič z veliko ambicijo, toda brez prepričevalnega tona. Iz njegove igre nismo mogli jasno razbrati njegove osebnostne predstave o tem dramskem liku. Po avtorjevi zamisli je Winzig prava uradniška para, ki sta mu duhomorno podrejeno delo ubila mladost, zmlela živce in ga predčasno postarala. Kosičev Winzig pa je bil vse preveč mladosten v igri in maski, previhrav in uporen, mesto da bi bil klaverno neprisen. To je bilo opaziti zlasti v prvem delu igre, dočim je bil proti koncu vidno boljši. Posilministra za finance je igral s primerno kmetijsko robotostjo g. Maks Furijan, njegovo živo nasprotje, elegantnega ministra za kmetijstvo g. E. Grom z vso potrebno uveličanostjo. Temperamentno »lito Kubinovo« je igrala gdč. Starčeva. Gdč. Rasberger je kot strojeopisnik Anica ponovno dokazala svojo odrsko prikupnost. Mlada igralka se je s svojimi dosedanjimi nastopi odlično uvedla in niti malo ne dvomimo, da si bo s svojim pristnim gledališkim temperamentom, prijetnim organom in prikupno znanostjo uspešno utrila pot v gledališni svet. G. Gorinski je bil kot sekcijski šef z masko in igro posrečen posnemek karikiranega avstrijskega višjega uradnika. Omeniti je še g. Kostiča kot poslanika iz Brazila in g. Nakrsta kot ministrskega tajnika. Igro je vodil g. Br. Kreft kot gost s primernim tempom in deloma novo inscenacijo.

Koncertni in recitacijski večer v Mariboru

V torek, 4. februarja, je bil v mariborskem gledališču koncertni in recitacijski večer, na katerem so sodelovali gosp. Milan Skrbinšek, igralec in režiser, gdč. Majda Skrbinškova, g. Angelo Jare, op. pevec, in namesto obojelega g. dr. Danila Svare g. Kumer, op. korepetitor, vsi iz Ljubljane.

G. Milan Skrbinšek je recital monologe iz Shakespearovega »Othella« in »Macbetha«, Cankarjevo »Skodelico kave«, Kosevlov »Richepinov motiv« in Gregorčičevo »Sočje«. Gdč. Majda Skrbinškova je recitala Zupančičevi pesmi »Zelena čelada« in »Zelbljarska«. Skupno pa sta podala nekaj dialogov iz »Othella« in »Macbetha«.

G. Milan Skrbinšek je v izroču svojih samostojnih recitacij kakor tudi dialogov pokazal najjačji poudarek na izrazito močnih, globoko razgibanih in patetično doživljajih scenah ter motivih. Z velikim dramatičnim talentom je znal dovršeno zajeti in podati najkritičnejše momente razburkanosti, razrvane in razdvojene človeške duše. Morebiti se je ta način podajanja manj prilagel Cankarju, v ostalih točkah je bil umesten. Gdč. Majda Skrbinškova mu je v interpretaciji stala zvesto ob strani, dasi ji je šibki in manj sonorni glas pričal, da je to njen začetniški nastop.

Srednjeoslobo dijaštvo, ki je edino pokazalo smisel za takšno prireditve — obisk je bil sicer nadvse malenkosten — je vsem točkam napeto sledilo, jih spontano odobraval in našlo v recitacijah marsikatero zlato zrno.

Pevski nastop g. A. Jare se po kvaliteti okviru tega večera ni prilagel. Poleg arij iz »Carmen« in »Dalibora«, Schubertovih pesmi »Ave Maria« in »Nestrpnost« nam je g. Jare zapel še nekaj domačih umetnih in narodnih. Izvajanje je bilo brezbarvno in mestoma nesigurno, s klavirsko spremljavo neenotno. K vsemu se je pridružil še klavir, ki je vse prej kakor pa dostojen za koncertne nastope, najmanj pa sposoben n. pr. za Chopinov »Nocturno« ali Beethovno »Mondscheine« — sonato, ki jo je dodal spremljevalec na klavirju gosp. Kumer namesto odpadlega melodrama »Sočje« (dr. Svare).

Ugotovili smo že na tem mestu, da ima mariborska javnost, ki ljubi umetnost in glasbo, dovolj pravega čuta za lepoto, tako da sličnih pomanjkljivosti ne more mirno sprejeti in odobravati. Bb.

Krstna predstava v Pljuju

Pljuj je v torek zvečer v gledališču bil slavnostno razpoložen. Mimo odr je šla noviteta pisatelja prof. A. Ignoliča »Zgrešene poti«.

Tukajšnje ljudstvo je zelo dovzetno za gledališče, saj je doslej vključ svoje revščini žrtvovalo ogromne vsote za kulturno delovanje, posebno pa za gledališke predstave. Toda razna gostovanja so

izpraznila vsa razpoložljiva sredstva in s svojimi gostovanji utrudila občinstvo.

Letos se delajo le nekaki diletantski poskusi, da se zopet oživi zanimanje za talijan hram. Doselej je s svojimi nastopi diletantska skupina že pritegnila k sebi zopet občinstvo, kar je jasno dokazala sinočnja uprizoritev novitete. Gledališče je bilo nabito polno in bi bilo tudi, če bi bilo dvakrat ali trikrat večje. Pa saj ni čuda. Od občanov in dijakov priljubljeni profesor Ingolič je nastopil kot pisatelj, režiser in igralec, torej nekaj Sem Benelli.

Snov, ki jo je obdelal profesor Ingolič, je v zadnjih časih pri naših pisateljih zelo izbrana za obdelano v raznih nijansah, pri nekaterih bolj posrečeno, pri drugih manj, tako imamo že »Direktorja Campa«, »Učiteljsko Pavlo«, itd. Tudi prof. Ingoliču se je posrečilo se precej dobro scenično izpeljati svojo zamisel, ali vsebina je vendar le nekoliko preveč pohotna, sadistična in plitva. Podati je sicer hotel vse bolj realistično kroniko. Zaman čaka poslušalec kak podoben cilj pri celi igri. Skoro bi rekel, da je delo prepozno prišlo na oder. Pred vojno bi se šlo s takimi vsebinami, ali sedaj se mora že poiskati kaj globljega, če se hoče, da bodi delo nekaj trajnega. Sicer pa je to šele prvi poskus prof. Ingoliča, ki je še zelo mlad, in se je že s tem poskusom pokazal kot precej nadarjenega v gledališki branši. Mnenja sem, da je domače delo vedno dovolj dobro napram tujim prideikom, pa če je še tako slabo, ker človek, ki zametuje domačo stvar, tujega vreden ni. Torej ne omagati in se ustavi pri prvi poskušnji, za vajo, bo že kaj boljšega prišlo na vrsto.

Tudi kot režiser se je potrudil prof. Ingolič, da zaokroži delo v višini možnosti razpoložljivih moči. Igralci so bili dobro izveščeni, posebno se je izkazala Mimica Makarjeva v vlogi Lore, učiteljice-novinke, ki je bila s svojim igranjem na umetniški višini in bi marsikateri stalen oder se ponašal, če bi imel na razpolago tako herojino. Tudi drugi niso zaostajali za njo, posebno ne Ivanka Ramskova v svoji težki vlogi Pavle, natakarcice in upravnice pomožne pošte, kakor tudi ne pisatelj sam v vlogi Mirka, slušatelja pedagogije. Zelo naravno je pa podal svojo vlogo Milan Vuja kot Golob, trgovec, župan in predsednik posojilnice in šolskega odbora. Edini, ki se ni mogel prav uživati v svoji vlogi, je bil Avgust Spat kot Bezjak, upravitelj dvorazredne osnovne šole, čeprav jo je podal sorazmerno čisto dobro. Prav dobra je bila izvedena tudi scena z otroki, ki so prinesli nekoliko vselega razpoloženja med občinstvom v svojih skromnih kmetijskih nošah.

Po vsakem dejanju je občinstvo nagradilo i pisatelja i igralce z aplavzi, po drugem dejanju je pa dobil pisatelj latorjev venec od strani »Dramatičnega društva« ter veliko srce iz luka, ki so mu ga poslali »Likarje« baje kot predpustno šalo; sicer se ne ve, ali zato da bi pisatelj imel dovolj moči za svojo vročo ljubzen, ali naj bi isti njemu povzročil solze, ki jih njegova igra ni mogla.

Dr. Josip Voršič, advokat, Ljubljana:

Ustvarite delovne batalijone!

V febr. štev. »Naše moči« sem v članku, ki nosi gornji naslov, v kratkih potezah pletiral za to, da bi naj razni bednostni fond, prostovoljni dinarji in drugi prispevki služili namenu: delu in zaslužku, s tem obenem pa, kar se rado prezre — morali našega naroda.

Z veseljem moram konstatirati, da je ta članek vzbudil v naši ožji javnosti dokaj zanimanja in odobravanja. Temu dokaz so razgovori z osebami iz najrazličnejših stanov, korespondenca ter debate, ki so se v zvezi s tem člankom sprožile v naši javnosti.

Proti temu pa se je oglasila »Delavska politika« v svoji številki z dne 29. I. t. l., ki se je izrekla zoper organiziranje brezposelnih v svrhu izvrševanja javnih del, rekot, da pomenja tako organiziranje: ustvarjanje delavnih batalijonov — ali kakorkoli že imenujemo take organizacije — srednjeveško suženjstvo ter da preveč diši po fašizmu.

Naslednjega dne se je oglasil v »Slovencu« S. Smersu Rudolf, ki v bistvu ponavlja, kar je povedala »Delavska politika«, le da dodaja, da je predlog nekrščanski, češ, da oropa človeka njegove svobode.

Toda ne gre za vprašanje, kakšnega porekla je ta predlog, temveč za stvar, ki ima za cilj, da se z ogromnim zneski, ki se potrošijo za preživljanje nezaposlenih, tudi nekaj ustvari.

Kakor o vsaki stvari, tako se da diskutirati tudi o umestnosti ali neumestnosti organiziranja brezposelnih za izvrševanje javnih del. Zato je prav, da se glede tega vprašanja stvar predvaja.

Danes vladajo abnormale prilike, ki zahtevajo abnormálnih ukrepov. Kdo neki izmed nas noče biti svoboden. Toda svoboda je žalibog le poimkost, ki jo oglašujejo socialni demagogi, da ljudem mečejo pesek v oči, namesto da pogledajo resnici v obraz. Ali ne vidijo onih zaposlenih, ki po tovarnah zaslužijo dnevno po 12 Din. Kako nai dotični z 12 Din zaslužka svobodno izbirajo konzum, ko se za kruh ne zaslužijo. Ali je položaj takega delavca morda zavidejši od onega, ki bo v organiziranih enotah delal, za kar bo dobil primeren zaslužek?

Za svojo osebo ugotavljam, da je v Sloveniji brezposelnost občutna. Število brezposelnih delavcev in inteligentov se zvišuje. In po mojem mišljenju se bomo s to socialno nesrečo morali boriti še mnogo let. Zato ni odveč, če naša javnost in socialne institucije posvečajo temu vprašanju vso pažnjo. Ko so Angliji občutli naraščajočo brezposelnost, so ustanovili na londonski univerzi posebno stolico za proučevanje brezposelnosti.

Zato smatram, da ni prezgodaj, če se pogovorimo: kaj storiti za časa teh abnormálnih prilik, ko dela sposobni delavci in inteligenti ne najdejo zaposlitve?

Ali zamore tako majhen in reven narod, kakor je naš, z raznimi podporami, naj se imenujejo kakorkoli, preživljati toliko tisočev brezposelnih delavcev in izobražencev? Kot vidimo, se prežive. Vsaj znano mi ni, da bi radi izgledovanja kdo umrl. Preživljajo pa se s prejemki, ki jih dobivajo v obliki raznih javnih in privatnih podpor, prostovoljnih, pa tudi neprostovoljnih dajatev.

Če vzamemo, da je v Sloveniji 25.000 brezposelnih ter da stane preživljanje poindca danes najmanj 5 Din — predstavljajo socialne dajatve dnevno 125.000 Din, mesečno 3.750.000 Din, na leto 45.000.000 Din.

Dne 30. januarja smo objavili članek, v katerem je naš Rudolf Smersu odgovarjal na članek g. dr. Jos. Voršiča »Naši moči«. Radevolje objavljamo danes tudi odgovor g. dr. Voršiča. Ugotavljamo pa, da je mnenje, izraženo v teh člankih mnenje gg. piscev in si »Slovenec« pridruže svojo sodbo v tem vprašanju. — Uredništvo.

Koncert praškega kvarteta v Celju

Naša publika je bila po dolgem, predolgem presledku deležna umetniškega užitka, kakršni so tudi v bolj oblagodarjenih prilikah drugod redki in znameniti dogodki. Vesele nas v teh časih v resnici že prav najskromnejši uspehi, bodisi tu ali tam, v tem ali drugem področju. S tako vehemenco, kakršno smo pretekli dni doživeli v Celju, pa nas je mogla in zamore zagrabiti edinole sila, enaka višini koncerta praških komornikov Švejde, Černyja, Bergerja in Večtomova. Stare prijateljske vezi tega, v novi podobi spremenjenega združenja Zikovega imena, sedaj imenovanega Praškega kvarteta do njih tradicionalnih častilcev in znancev v Celju, so po dolgem odmoru spet zaživele. Saj ni čuda, če imamo v naši sredini starega Zikovca, direktorja Karla Sancina, ki smo mu v prvi vrsti hvaležni za njegovo vabilo Prazanom. Želimo le v bodoče čim številnejša gostovanja, saj je bil tudi zunanji uspeh v vsakem oziru zadovoljiv, žal pa glavno vprašanje za naše male razmere. Dolgo že niso Celjani napolnili prostora z večjim entuziazmom, s tako pripravljenostjo in gorečnostjo, kakor ob tej priliki.

Sporod je bil za pretežno večino publike srečno izbran in kar je glavno, podal je zaključeno enoto v vsebinskem in formalnem oziru. Ob pričetku je bil Mozartov kvartet v C-duru. Iz se stroge in veane kompozicije sheme celote se izluči znameniti Andante contabile, najbolj sproščeni in v nadaljni stilni razvoj vodeči del kompozicije. Na tem mestu je bil nakazan razvoj, ki je na njega navezal romantično melodični Schubert, komponist druge točke programa. Tudi v načinu podajanja je bilo najti stopnjevanje, saj je ustregel komad po svoji barovitosti in dinamični razgibanosti docela. Na vsak način je bil v koncertnem okviru prelom med rokokojskim Mozartom in romantičnim Schubertom mnogo vidnejši, kakor pa kvečjemu formalno pomembni prehod od poslednjega do Dvořaka. Če je Schubertov kvartet v D-molu op. posth. poslušalca opozarjal na nove elemente izražanja, na čustvene senzacije in emocijo najzgodnejšega mladostnega zara 19. stol., tedaj je razvenel v pravem pomenu besede Dvořakov akordično zgrajeni organizem že z vso zrelostjo in tehnično dožnanostjo bohotnega meščanskega realizma, tedaj je zaživel pred nami vsa barovitost, polnokrvnost in sočnost novega slovanskega rodu v zgodovini evropske glasbe. Visek večera je bil nedvomno Dvořakov kvintet v A-duru. Prejšnji s skovitosti in še očitnemu linearizmu ali monofonski strukturi je sledil prostorni, polifoni, barvno instrumentalno obogateni stil Dvořakove slovanske folklorne.

Praški kvartet je poln ustvarjalne moči in je posebej naša najprežnejša muzikalnost, ki ne pozna ne tehničnih neč in ne enostransko stilne verziranosti. Klavirski del naše umetnice Mirce Sancinove je docela izpolnil naše pričakovanje v pogledu koordinacije in življenja, tako da je večer redkega koncertnega užitka izzvenel v prav slavnostnem in hvaležnem občudovanju velikih mojstrov, ki so nam obljubili — upajmo — skorajšnje svidenje. —fs.

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 5. februarja. Poleg svojih društvenih sestankov, s katerimi skrbi dekliška Marijina družba za izobrazbo in razvedrilo naših deklet v Zagrebu, pripravi vsako leto tudi po nekaj javnih nastopov, da pred najširšo javnostjo pokaže uspehe svojega dela. Taka javna prireditve je bila tudi božičnica, ki so jo imele zadnjo nedeljo v januarju (26. jan.) v Jeronimski dvorani. Začela se je z božično pesmijo »Slava na višavi« (Hladnik), ki jo je dekliški zbor občuteno zapel. Želeli bi samo malo več dinamike. Živost. Lepo so odpele tudi »Venček narodnih pesmi« (Ferjančič). Zboru se pozna, da ga vodi večja in skrbna roka; to se vidi iz discipline v zboru in iz točnega podajanja. Posameznim pevkam pa je treba še malo poguma in zanesljivosti, pa bo zbor še boljši. Ljubka je bila božična slika »Sestric«, »Jeza nad petelinom in kesi« pa je vzbudila mnogo smeha. Dekleta so s svojim uspehom lahko zadovoljna.

Na svečnico pa ni bilo lepo »mo« v Jeronimski dvorani, ampak tudi pri Sv. Roku. Sv. mašo je daroval g. dr. L. Ehrlich, ki je pripeljal iz Ljubljane nad dvajset akademikov na prireditve zagrebških Daničarjev. Prof. dr. L. Ehrlich je imel med sv. mašo zelo lep govor o poslanstvu, ki ga imamo Slovenci kot katoliški narod v Jugoslaviji. Zvečer je bila Jeronimska dvorana polna izbranega občinstva, med katero je stopil predsednik zagrebškega AKD Danice g. Jože Suhadolc in v kratkem, jedrnatem govoru naglasil glavna vodila katoliških študentov. Takoj zatem se je začela igra »Konec potje«, ki so jo Daničarji odigrali nad vse pričakovanje. Ne bomo se usavljali ob posameznih igralcih, ki so bili vsi dobri, nekateri celo nadpovprečni, da so dali res vse, kar je bilo v takih razmerah mogoče (ob tehnično tako »popolnomo« odrli); lahko pa ugotovimo, da je igra napravila močan vtis na vse gledalce. Zato smo našim študentom hvalni, da so nam pripravili tako resno in solidno delo ter s tem pokazali — vsaj nekateri — da imajo smisel za prosvetno delo.

Predavanja v Slomškovem prosvetnem društvu se kljub tem večjim prireditvam nemoteno vršijo ob nezmanjšani udeležbi. 26. jan. je govoril o življenju na drugih svetovih (zvezdah) akademik g. Matija Rovs, ki je te zavzno snov na poljuden način približal poslušalcem. Na svečnico pa je razgrnil pred nami g. Farkaš (salezijanec) zanimivo in plodno življenje sv. Janeza Bosca, apostola mladine in usanovalca salezijske družbe. G. predavatelj nam je obljubil, da nas ob priliki morda še podrobneje seznani z vzgojno metodo in uspehi tega modernega svetnika.

Svetosavsko nagrado je dobil abs. mediciner in delaven član naših družtev g. Peter Lenčec za delo: »Redke lokalizacije primarne melanosarkoma«. Čestitamo!

V ponedeljek, 10. februarja, bo obletnica smrti g. patra Gabriela Čevca, ki je bil eden prvih slovenskih duhovnikov med zagrebškimi Slovenci. Ob 7 se bo darovala zavj sv. maša v cerkvi sv. Roka.

Akademsko mladina in združništvo

Zanimanje visokošolcev za združništvo je dobilo vidnega izraza v poučni ekskurziji slušateljev narodno-gospodarskega seminarja juridične fakultete pod vodstvom priznanega združniškega ideologa g. vseuč. prof. Bilimoviča, katere cilj je bil ogled poslovanja in organizacije sitarske zadrage v Strazišču pri Kranju, Gorenjskih mlekarjskih zadrug v Naklem in želbljarske ter železo-obrtne zadrage v Kropi.

Poslovno vodstvo imenovanih zadrug je šlo udeležencem v vsakem oziru na roko. Ne le, da jih je seznanilo z organizatoričnim delom okoli ustanovitve, z vodstvom in z napor, ki streme za še lepšo bodočnostjo zadrug in združništva, temveč jim je tudi do podrobnosti razkazalo delo posameznih združnikov. Ker pa je znalo združiti utile kom dulci, pri čemer se je zlasti odlikoval g. ravnatelj kropsarske zadrage in pa g. tajnik nakeljske, ki sta priredila pred odhodom gostov zakusko, je potekla ekskurzija v najlepšem razpoloženju. To je dvigal tudi pogled v prekrasno okolico, saj je pot vodila skozi divne predele naše domovine pod gorenjskimi snežniki.

Slušatelji narodno-gospodarskega seminarja so hvaležni tako g. prof. Bilimoviču, ki je z njemu lastno bodrilnostjo in prepričevalnostjo dal inicijativno za to lepo ekskurzijo, ki je dostojno zaključila delo seminarja v zimskem semestru, — kakor tudi vodstvom imenovanih zadrug, katerim si dovoljujejo tudi na tem mestu izreči svojo najpriskrnejšo zahvalo.

Kakor slišimo, bo seminar priredil še več sličnih ekskurzij v razne zadrage, da tako poglobi pri slušateljih še bolj zanimanje za združništvo, ki pridobiva z vsakim dnem na svojem pomenu.

Važna seja novomeškega občinskega zastopa

Novo mesto, 6. februarja. V torek popoldne je bila v mestni posvetovalnici važna javna seja obč. zastopa, kateri je prisostoval tudi novo došli okrajni načelnik Mahnič. Po zapisi novega obč. odbornika g. Pirca, je župan v svojem poročilu poročal o več stvareh, zlasti še o popraviljanju mežnarije. Mežnarijo je občina popravila po načrtih ing. Petrova in po nalogu okr. načelnika v lastni režiji, in sicer v znamenju štednje, čemur je dokaz, da je prvotni proračun v višini Din 76.777 — znižala na Din 34.000. Ker pa so se pričele po mestu razširjati vesti o nepravilnosti, se je obč. urava odločila izmed faranov, ki niso obč. odborniki, izvoliti tri do petčlanski odsek, ki naj vsa dela pregleda in revidira ter o svojem pregledu poda upravi svoje poročilo.

Druga važna točka je bilo vsekakor vprašanje o jamstvu občine za ban. posojila 7 milij. Din za elektrifikacijo Dolenjske. Naš list je dne 5. t. m. že napisal o sestanku dolenjskih županov, ki so se preteklo nedeljo zbrali na magistratu baš radi te stvari. Posojilo pri Pok. zavodu v Ljubljani je bilo prvotno možno dobiti le pod pogojem, da vsaka prizadeta občina zase jamči za vso nezeto vsoto. Pod takimi pogoji je bilo nemogoče prejeti nase tako breme. Po urvednosti ban, uprave oziroma Pokojniškega zavoda v Ljubljani se je našel drugi znošnejši in sprejemljivejši način. Posojilo najame direktno banovina, ki prevzame seveda tudi jamstvo za celo vsoto, dolenjske občine pa jamčijo le za one zneske, ki padejo nanje. Novomeška torej za novo električno omrežje in drugo približno polmrdri milijon Din.

Ni manj važna ni bila točka o regulaciji starega pokopališča. Bil je sprejet načrt za to regulacijo, kajti prej ali slej se to mora zvišati. Občina hoče to izpeljati sicer čim ceneje, vendar so se pojavile zapreke, katere pa bo občina, upamo, že premostila.

Novo mesto

Odhod okr. načelnika g. Maršiča Iz Novega mesta se je poslovil dosedanjí okrajni načelnik g. Maršič Franjo. Pred kakimi tremi meseci je prišel v naše mesto z Jadrana. Dasi je bil le kratek čas med nami, si je kljub temu pridobil izredne simpatije. Bil je upravni uradnik, ki ni izvrševal službe le strogo po zakonu, ampak je našel vedno pravo pot tudi med narod. Lahko rečemo, da Novo mesto ni imelo boljšega okrajnega načelnika oziroma upravnega uradnika, kakor je bil g. Maršič. Rdi tega je ljudstvo s težkim srcem sprejelo na znanje vest, da odhaja. Zelimó g. okr. načelniku na novem mestu največ uspehov.

Okrajna obrtna zveza v Novem mestu ima svoj ustanovni občini zbor v nedeljo, dne 9. februarja ob pol 10 v Rokodelskem domu. Vabljeni vsi obrtniki. Poroča delegat iz Ljubljane g. Ogrin.

Videm ob Savi

Prosvetno življenje. Naši mladi so se preteklo nedeljo zopet postavili Uprizorili so v domači prosvetni dvorani Vambergerjevo vojno dramo »Vrnitev« in podali svoje vloge nad vse pričakovane izbornó Hlasti, so se odlikovali glavni igralci Peter (Henrik Uršič), Jerica (Pepca Planinc) in Janko ki ga je pedajal mladi Stanko Lupsina Dasi smo bili izločni še vedno zadovoljivega obiska od strani občinstva, je postala to pot dvorana vendarle skoro premajhna, kar je vsekakor nemalo zadoščenje naši mladini, ki se bori za krščanska in narodnostna načela. — Vso dobromiselnó mladino vabimo, da pristopi k našim vrstam

Knjižnica prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo dopoldne lma na razpolago dela domačih avtorjev, poleg njih pa najboljše prevode iz tujih slovstev Mladini bodo dobrodošle knjige Karla Maya, ki ga im. knjižnica v celoti na razpolago

Boben poje ...

Ljubljana, 7. februarja.

Okrajno sodišče v Ljubljani izkazuje prav zanimive podatke o lanskih rubežnih in dražbah. Ker je vsako leto ogromno število eksekucijskih zadev, sta zato ustanovljena kar 2 izvršilna oddelka, ki delujeta že 12 let Izvršilni organi imajo dnevno mnogo posla z rubežnimi. Prav ti organi imajo priliko opazovati revščino in siromastvo po mnogih hišah v mestu in okolici. Na lastne oči vidijo vse stiske našega obrtnika in trgovca, vidijo, kako se morajo javni in zasebni nameščenci hudo boriti za obstanek, vidijo tudi vsa bremena, ki tišče okoliškega kmeta k tlom. Lani je bilo celotno 11.658 izvrzb, predlanskim 11.810. Pri 831 posestvih, predlanskim 1132, je bila v prejšnji knjigi zaznamovana prisilna zastavna pravica za okoli 3.500.000 Din. Nan 227 posestev je bila uvedena v mestu in okolici prisilna uprava, predlanskim 162. Odpravljeno je bilo 157 prisilnih uprav. Na boben je prišlo 314 posestev, predlanskim 333. Končano je bilo popolnoma 129 sodnih dražb raznih posestev. Ustavljenih je bilo 265 dražb.

Zepnih in drugih rubežni, je bilo lani predlaganih 8982, predlanskim 8249. Opravljeno je bilo le 4406 rubežni. Razni zarubljeni predmeti so bili v 342 slučajih prodani na dražbi, predlanskim 376. Mesečne plače in terjatve so bile zarubljene 1831 dolžnikom, predlanskim 2705. Deložacij je bilo lani predlaganih 315, predlanskim 444 Izvršenih je bilo samo 308 doležacij.

Mali oglasi

Službe iscejo

Prodajalka

mlajša, z večletnim izpričevalom, zmožna in poštena, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 1684. (a)

Raznašalec kruha

z lastnim kolesom, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen« št. 1717. (a)

Gospodinja

samostojna — išče službo. Leopoldina Končina, Ravnik 37, št. Rupert na Dol.

Starejša dekle

išče službo gospodinje. Naslov v upravi »Slov.« pod »Vestna« (a)

Dekle

pridna, poštena, krščanska, išče zaposlitev. Vajena kuhe in hišnega dela. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 1704. (a)

Ali ste si že ogledali naš sejem?

Na našem sejmu najde vsakdo kaj primernege zase ali za svoje. Ogled sejma pa ni obvezen za nakup, ker nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne. Cene smo izvanredno znižali, in tako poceni še nikoli nismo bili. Opozarjamo pa, da veljajo naše sedanje

znatno znižane cene samo za časa sejma.

Vsak popoldan brezplačne kino-predstave za otroke samo v spremstvu odraslih

ANT. KRISPER

Stritarjeva ul. LJUBLJANA Mestni trg

Službo dobe

2 čevljar, pomočnika za močna eksportna dela sprejme takoj Pogačar, Kamnik. (b)

Kuharico

katera mora biti zmožna samostojno voditi gospodinjstvo in ki zna res dobro kuhati — sprejme manjša trgovaška družina v mestu na Gorenjskem. Strogi red in čistost v stanovanju se zahteva. V pošte pride krščanska misleča oseba z daljšim spričevalom, ki je bila že dalje časa v boljši službi. Naslov v upravi »Slov.« pod »Samostojna kuharica« št. 1624. (b)

Vnajem

ODDAJO:

Poslovni prostori

lepi, se oddajo na dvorišču Wolfove ulice št. 12. Pojasnila v trgovini Eriavac. (n)

Denar

Kredit

na hranilne knjižice preskrbuje in daje brezplačno pojasnila pri prodaji in nakupu istih Planinšek Alojzij, trg. agent, bančnih poslov v Ljubljani, Beethovnova 14-1. (d)

Hranilno knjižico

Ljudske posojilnice ljubljanske prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takošnja gotovina« št. 1663. (d)

Posojila

na vlozke knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Stanovanja

ISCEJO:

Stanovanje

eno- ali dvosobno — išče za takoj ali pozneje mirna dvoclanska družina. — Ponudbe upravi »Sl.« pod »Čisto«. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

dveh sob, mansardno, s pritliklinami, oddam družini treh odraslih za 400 dinarjev. Večna pot 11. Pod Rožnikom. (e)

Sobe

Opremljeno sobo

oddam s 15. februarjem v novi vili na Mirju boljšemu gospodu. Cenjeni reflektanti naj puste svoj naslov v upravi »Slovenca« pod »Vila na Mirju« št. 1564. (s)

Prazno sobo

oddam s 15. februarjem v novi vili na Mirju, najraje gospodični. Cenjeni reflektanti naj puste svoj naslov v upravi »Slovenca« pod »Vila na Mirju« št. 1563. (s)

Posestva

Oroben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaj, če ne z gotovim denarjem, pač kupca ti s knjižico (n)

Restavracija

v Zagrebu, nasproti glavnega kolodvora, najboljše in komfortno opremljena (s stanovanjem), z garantiranim visokim letnim prometom — ugodno napredaj. Pojasnila se dobe v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 3-II. levo. (p)

Lepa stavbna parcela

na prometni cesti v Mariboru, ca. 1500 m², ugodno napredaj. Meje ostanejo nezazidane. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 284. (p)

Dvostanovanjsko vilo

ob Dunajski cesti, tik gozda, blizu Ljubljane, prodam. 5000 m² vrta, ribnik, garaža. Zraven avtobus in železniška postaja. Cena 160.000 Din, polovico v knjižicah. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Najlepši kraj« št. 1027. (p)

Kupimo

Motorje, generatorje,

strujomerce za istosmerni tok ali električno centralo z mrežo, rabljeno, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dynamo-stroj« št. 1472. (k)

Prodamo

Mizarji!

Vse mizarske potrebščine dobite najceneje samo v železnini Weiner, Zagreb, Ilica 55. (l)

Vsa zimska oblačila

smo znižali 10—15% Anton in Vladimir Presker, Sv. Petra cesta 14 (ll)

Telefo 2059

PREMOG KARBOKAKETE DRVA KOKS nudi

Pogačnik

Bohorjeva ulica št. 5.

Šivalni stroj

pogrezljiv, nemške znamke, z okroglim čolničkom, ki tudi štika in stopa — poceni napredaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36. (ll)

Tinčkove in Tončkove prigode

248.

Brodolomcem grozijo nove nevarnosti.

Ko je kapitan Mrhar uvidel, da s svojo pisano cunjó ne priklíče žive duše, jo je vrge! proč in se udal v božjo voljo. Prižgal je samovar in začel kuhati kosilo. Med kuhanjem pa je kramljal s kraljico in Kokijem in si nekajkrat v skrbem pogledil razmršeno brado.

»Mi se še ne smemo preveč pritoževati,« je zabundal, »Če drugega ne, vsaj golo življenje smo si rešili. A sam Bog ve, kaj se je zgodilo z dečki? Vse se mi tako zdi, da so se vsi trije z Mukijem vred pogrezili na dno morja. Komaj sem svojega Primožka našel, že sem ga spet izgubil...«

Pri teh besedah si je ubogi kapitan zakril obraz, da ne bi kraljica in mornar Koki opazila solze, ki mu je tiho polzela iz oči.

Naši trije prijatelji pa, kakor vidite, vendarle še niso počivali na dnu morja, kakor je mislil nesrečni kapitan Mrhar. Zaenkrat so se še obdržali na površju reke. A njihov položaj ni bil zavidanja vreden. Voda je segala splavu do strehe. Grozila jim je smrt od lakote, ker niso imeli pri sebi niti grizljaja. Pa še nekaj hujšega, strašnejšega jim je grozilo: bistro oko vrlega Mukija je kar nenadoma opazilo dvoje dolgih, črnih tipalk, ki sta začeli zahrbtno, neslišno rasti iz reke...

Kuža Muki niti zalajati ni mogel, tako se je prestrašil. Le kakšna pošast utegne to biti? mu je bliskovito šlo skozi pasje možgane.

Inserirajte v „Slovenca“!

Najlepše darilo za novoporočence

kakor lepe slike, kipe, križe za na steno in nam zne, cele garniture (križ z zraven pripadajočimi svečniki) vzgojne knjige, molitvenike in rožne vence dobite v največji izbiri in po najnižji ceni v trgovini

H. NIČMAN — LJUBLJANA
Kopitarjeva ulica 2

Istotam se naroča tudi najnovejša knjiga: DARUJ SE BOGU: cena nevez. Din 20— vez. Din 25—, katera je ena najlepših med slovenskim nabožnim slovstvom.

Ludwig Ganghofer:

Grad Hubert

(Roman.)

Vzklik veselega presenečenja se je utrgal ob pogledu na list s Katičinih ustnic. Sicer sta bili obe postavi naznačeni le z bežečimi potezami, toda vsaka črta je bila na svojem mestu in mala sličica je gorko živela v privlačnem čaru svoje lepe resničnosti.

Vsa srečna se je Katica nagajivo ozrla v umetnika: »Ali je bilo res tako čedno kot tukaj?«

Pogledal jo je: »Tole vendar ni čisto nič! Tole je pepel, kar sem videl, je bila luč, barva, nekaj povsem nepopisno lepega.« Zamižal je ter se dotaknil s prsti prosojnih vek.

»Toda tu je, za gotovo! Vem, da bom spravil na dan.«

Sumeče je zavel večerni veter preko skal. Drevesno vejevje se je pozibavalo in otrsalo deževne kaplje.

Prestrašeno je Katica pokrila z roko skicirko, zakaj dvojce kot solza velikih kapelj je bilo padlo na list. In ko je veter zopet zalomastil po drevju, je Katica poskočila in odbežala v hišico. Mladi mož je šel za njo in že je sedela tam ob surovó stesani mizi ter pazljivo brisala z rokavico kaplje s papirja. »Nič ni škoda!« je smehljalje zatrdjevala, držeč knjigo poševno proti svetlobi okna. »Le malo se še vidi vlažna mesta.« Zopet se je zatopila v opazovanje sličice, nato je pričela listati nazaj po skicirki. Nekaj študij je občudovala, ko je zdajci pogledala in v zadregi vprašala: »Ali smem?«

Smehljalje je prikal ter stopil na njeno stran. Luč, ki je padala skozi vrata in okno, je že imela v zaprtém prostoru kopreno začenjajočega se mraka.

Čudovito razpoloženo je velo med zidovi ter pripovedovalo o ugaslih spominih. Zraven mize sta stali samo dve nerodni leseni klopi v praznem prostoru. Vendar pa

je bilo opaziti, da je v preteklosti ta kazal prijaznejšo sliko. Strop je še pokrivala nežna rožasta tapeta. Toda dožnica, ki je bila udrla skozi strešne luknje, je bila napravila grde madeže. Tudi na stenah so se viseli kosi tapete, pokriti s stotinami imen. Kdor je tu med letom iskal zavetja pred soncem ali dežjem, nedeljski gostje, turisti, lovci, planšarice, drvarji in čolnarji, vsi so se čutili prisiljene, da ovekovečijo svoja imena na teh potrpeljivih stenah. Mnogo imen je bilo po dvoje, obkroženih s srcem. Ali so se bile izpolnile sanje, ki so govorile iz teh risarij? Ali pa se je bilo življenje zavalilo preko njih kot gladeči železni valjar preko cestnega gramoza? Za marsikom ki je bil pred letom in dnem napisal svoje ime na to steno, ni morda nič drugega več preostalo kot samo ime.

Sredi te mrtve preteklosti je zvenel Katičin jasni glas, njen smeh in veselje, s katerim je pozdravljala vsako skico, katere vzorec je spoznala. Zdaj je odkrila kakega izmed svojih najljubših prostorčkov ob jezeru, kakšno cesto ali vaško hišico, zdaj spet glave in postave, nekatere tuje, druge njej dobro znane. Več skic je bilo podpisanih z umetnikovim imenom: Janez Forbek. Katica je listala dalje. Po bežnih študijah oblakov, dreves in gorskih sličic, so se vrstile skice, katerih zapletenih črt ona ni razumela: slikarski domisleki, ki jih je ujel z nekaj hlastnimi potezami.

Zopet je bila Katica obrnila list. In prestrašeno je zajecjala: »Kako žalostno!«

»To sem delal v sobi nekega deževnega dne,« je, skoraj opravičujeval se, tiho dejal

Risba tega lista je bila skrbnejša kot na drugih skicah, sive poteze svinčnika so bile naidahnjene z nežnimi barvnimi toni. Pusta, skoraj nepregledna suha in prazna pustinja. Nebo pokrivajo težki oblaki, skozi katerih redke razpoke komaj curlja medla svetloba kakor slutnja zastrte luči. Preko pustinje gre surova, z nizkih trnjem obrasla kamenita pot. In na stezi leži napol zlek-

njena na tleh, opirajoča se na roko, z utrujeno glavo vznak, trudna, boleštna postava genija, zavita v razcapane krpe.

Katica je dvignila oči. »Gospod Forbek?« Plašno je izgovorila njegovo ime. »Kaj naj to predstavlja?« »Nesrečo?«

»Ne!« Obotavljaj se je. »Moje detinstvo.«

Zdaj je razumela, kaj ji je v prvem pogledu govorilo z njegovega obraza. Nalaho so ji zadrgelata usta. Morala je pomisliti na svoje detinstvo. Tudi njeno je bilo brez ljubezni, brez materine ljubezni. Pred trinajstimi leti je bila njena mati umrla na nekem potovanju, so ji bili povedali.

Povesila je oči na list. »Kako je to žalostno!« Dve solzi sta ji počasi spolzeli po licih.

Z okornim smehljanjem se je Forberk obrnil ter se vstopil med odprta vrata.

Nalaho so se pozibavale drevesne veje. Padanje kapelj z njih je že začelo pojemati. Tudi šumenje hudo urnika se je zdelo, da že pojenjuje; toda bučanje njegovih valov je bilo še vedno dovolj glasno, da je preglasalo oba glasova, ki sta se odzivala z drugega brega.

France je bil srečno prinesel Klesbergovo skozi gozd. Prav trd kos dela je bilo to. Tem napornejši, ker je imel France za opiranje javkajoče varovanke prosto samo eno laket, z drugo pa je vlekel težko desko, ki jo je bil odtrgal z lope, da bi napravil brv preko s skalami zajezenega potoka. Medtem ko si je gospica Klesbergova v obupu vila roke, je spustil desko na najbližjo skalo. Stopil je na narejeno brv ter se zagugal, da bi preizkusil trdnost deske in da bi teti Gundi vzbudil pogum. »Tako gospica, le pridite!« se je smejal. »Poglejte no sem!« Gugal se je, da se je deska skoraj dotikala brzečih valov. »Ta deska, ta vas lahko vzdrži in lahko bi imeli še nekaj dobrih funtov več!«

Tri tedne še trajajo ugodnosti, ki jih nudi Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani s svojimi krasnimi kolekcijami knjig po izredno znižanih cenah in na mesečne obroke. — Pišite takoj po 10 strani obsegačoi, ilustrirani prospekt!

Prigodom teškog udarca sudbine, koji nas je zadesio preranom smrću našeg ljubljenog i nikad neprežaljenog, nježnog supruga, blago i predobrog oca poč. **Petra Teslića** upućujemo ovim putem

JAVNU ZAHVALU

U prvom redu neka je naša najtoplija hvala gospodinu prof. dru Juliju Budisavljeviću, koji je nakon uspjelog operativnog zahvata, uznašao s velikom ljubavi, uloživ ogromne napore i veliko znanje, da spasi život našem milom pokojniku, što na žalost uslijed već oslabljenog organizma nije bilo moguće. -- Naša najtoplija zahvalnost ostaloj gospodi liječnicima i sestrama pomoćnicama, koji su s velikom ljubavi i rijetko vidjenom privrženosti nastojali za vrijeme čitave bolesti, da ublaže boli našem neprežaljenom pokojniku.

Nadalje zahvaljujemo svima rođacima, prijateljima i znancima, koji su našeg milog pokojnika za vrijeme njegove bolesti posjećivali kao i onima koji su se interesovali za stanje njegovog zdravlja.

Svima -- koji su nam u našem velikom bolu izrazili osobno, pismeno ili telegrafski izraze saučešća i svoje sućuti, kao i onom ogromnom broju predstavnika raznih korporacija, društava te poedincima koji su našeg dragog pokojnika ispratili na vječno počivalište -- neka je naša velika hvala.

Svesrdna hvala svima onima koji su odar okitili vijencima i cvijećem kao i onima koji su počastili uspomenu na milog pokojnika darovavši priloge u dobrotvorne svrhe. -- Osobita hvala svim govornicima na samim pogrebnim svečanostima.

Napose izrazujemo zahvalnost cjelokupnoj štampi, koja je toplim riječima popratila smrt našeg dragog pokojnika.

Mi ćemo zadržati sve izraze sućuti u našem velikom bolu -- kao znak pažnje prema milom nam pokojniku -- u trajnoj blagodarnosti i zahvalnosti.

SISAK, 5. februara 1936.

Ožalošćeni i rastuženi:

Darinka ud. Teslić

i sinovi

Miloš Teslić

dipl. trgovac

Milorad Teslić

gimnazijalac

IV. zimska olimpijada

Podrobnosti o otvoritvi

Garmisch-Partenkirchen, 6. febr.

Sneži dalje. Ponoči je toliko snega zapadlo, da se bodo vse tekme, ki bi se radi zadnje neugodne zime morale vršiti v višjih legah, prenesle v dolino, kjer so bile že od vsega početka določene. To ne bo prišlo samo prirediteljem prav, temveč še v večji meri gledalcem, kajti vožnja po žični železnici ni ravno poceni in končno bi ne mogli spraviti pravočasno vseh ogromnih mas tja gori.

Ga-Pa je dobil že v zgodnjih jutranjih urah lice velemesta, tako vrvenje je bilo v tem prijaznem letovišču. Udeležba je bila velika zlasti od strani Nemcev, katere so pripeljali množični vlaki iz Monakovega in drugod. Za današnjo otvoritev je vladalo še zato posebno veliko zanimanje, ker je bil napovedan prihod »Führer-ja«. Prebivalci Ga-Pa so nam že en dan popreje s ponosom pripovedovali o njegovem prihodu.

Težko se da popisati ogromni promet, ki je nastal današnji dan v središču IV. zimske olimpijade. Vojaštvo, hitlerjevski mladinski oddelki avtomobili in ljudstvo so se vrstili že od zgodnjih jutranjih ur od glavnega kolodvorja proti smučarskemu stadionu, kjer je bila ob 11 otvoritev. Močno ojačena policija in vojaštvo je imelo pri ogromnem prometu polne roke dela in le vzorni organizaciji se je zahvaliti, da se je vse tako v redu izvršilo. Navajal je bil tako velikanski, da sem porabil danes za pol, katero običajno prehodim v 20 minutah, skoraj poldrugo uro. Zato so napovedovalci večkrat opozarjali ljudi po mestu, da se pravočasno podajo na stadion, ker je naval velik. S poročevalsko legitiimacijo, ki nudi razne ugodnosti in prednosti, sem se kljub pritisku kmalu prebil na časnikarsko tribuno. Na stadionu so bile zbrane velike množice gledalcev, oddelke vojaštva, vojaška godba ter oddelki hitlerjeve mladine so pe pred vzhodom čakali na prihod svojega voditelja. Zanimivo je, da so ljudje kljub snežnemu meteu vztrajali več ur v stadionu, saj so prvi že zdavno pred pričetkom zavzeli svoja mesta. Na slavnostni tribuni v srednjem poslopu, so čakale visoke osebnosti vojaških in civilnih oblasti, zastopniki FISE, mednarodnega in nemškega olimpijskega odbora prihod Hitlerja. Ob enajstih se pojavi na čisti tribuni kancler Hitler burno pozdravljen od svojega ljudstva. Godba zaigra nemško državno in potem strankino himno, ki jo 50.000 glava množica stoji in odkritih glav posluša. Nato se je pričel del vseh 28 sodelujočih narodov na delu Garmicha, potem ostale države po nemškem abecednem redu in kot zadnja pa je šla Nemčija. Pred vsako skupino so nosili napisano tablo z imenom njihove države, nato je nosil tekmovalce zastavo svoje domovine, nakar je sledilo vod-

stvo s tekmovalnimi skupinami. Slika je bila zelo lepa, skupine izredno peštre. Mimo časne tribune, kjer je bil Hitler, se je poklonila vsaka zastava, moštva so pa pozdravljala na razne načine: eni so salutirali, drugi so se odkrili, tretji so dvignili roke (podobno kakor je nemški pozdrav) itd. Vsaki zastavi in vsaki skupini je Hitler posebej odzdravil. Največjo pozornost so vzbujali in najbolj aklamirani so bili Francozi, Avstrijci in Japonci. Pozornost je vzbujala tudi naša, lepo opremljena ekipa, na katere čelu je nosil zastavo naš največji tekmovalac Senčar.

Defilacije je poglavje zase in nam ne bi dostajalo prostora, če bi se hoteli z vsako skupino ozir. narodnostjo posebej baviti. Bilo je — kakor rečeno — 28 narodov in prav toliko, če ne morda še več zanimivosti smo opazili pri njih. Pestrost ni vladala samo v celotnem mimohodu, temveč tudi v posameznih skupinah. Saj so imeli nekateri narodi moške in ženske tekmovalce, med temi so bili pa smučarji zopet drugače napravljeni kakor drsalci in ti zopet drugače od sankarjev za bob. Ljubitelji pestrosti bi tu prav gotovo prišli na svoj račun. V norveški skupini je vzbujala splošno pozornost svetovna prvakinja Sonja Henie, katero je občinstvo burno pozdravljalo. V avstrijski pa njen športni kolega Karl Schäfer, ki je kot edini svetovni prvak nosil zastavo svoje države. Tudi Japonci so vzbujali splošno pozornost, zlasti pa še njihova mala drsalka, ki je šla zase v sprejedu. Skupini Avstrijcev in Nemcev sta bili najmočnejši, a tudi Američanov, Čehov, Italijanov in Norvežanov je bilo veliko. Najmanj so nam ugajale športnice, ki so bile že preveč namazane po ustnicah in po obrveh. V tem pogledu je prav dobro povedal neki nemški gledalec, ko je rekel, da so bile nekatere inozemske športnice tako namazane, da se je ločevku gnusilo. Kaj ima to s športom skupnega, sem res radoveden? Seveda pred 50.000 gledalci se moram pač umetno lepo napraviti, če me že narava ni hotela obdarovati z lepoto, ki jo svet tako obožuje.

Nasproti glavne tribune v stadionu so se postavile vse skupine odnosa narodnosti ena poleg druge, nakar je povzel besedo predsednik nemškega organizacijskega odbora Dr. Karl Ritter von Halt, ki je pozdravil Hitlerja ter ga prosil, da otvorijo IV. zimske olimpijske igre. Po otvoritvi je sledila olimpijska prisega, ki jo je položil nemški smučarski prvak Bogner in godba je zaigrala olimpijsko himno. Po tem delu so vsi narodi po istem vrstnem redu kakor prej odšli mimo glavne tribune s stadiona. Gledalci so se pa vsuli proti izhodu, kjer so se ob navdušenih vzklikih še enkrat poslojili od svojega voditelja. I. K-er.

Norvežani zmagujejo

Praček se je sijajno odrezal - šestnajsti

Damski smuk

Ga-Pa, 7. januarja.

Ves sportni svet je bil danes uprt na Kreuzjoch, kjer se planiso nad Ga-Pa. S tega vrha je namreč vodila dolina proga, po kateri je bila izvedena tekma v damskem smuku za gospode. Proga je bila dolga 3800 m z višinsko razliko 960 m. Ta proga velja za najtežjo progo v Evropi. Zaradi tega je tudi vodstvo tekem še neposredno pred začetkom tekmovalstva zahtevalo, naj se proga ublaži, to tudi zaradi tega, ker je zapadel med tem nov sneg. Tehnično vodstvo je tej zahtevi ugodilo v toliko, da je progo strasiralo tako, da se na največji strmini ni moglo voziti s polno brzino. Čez hude previse so zasadiли vrata tako, da so se vila v serpentinah in so morali torej tekmovalci na teh mestih malce zavirati.

Proga za dame se je začela nekoliko nižje, je bila dolga 3300 m ter je bila višinska razlika 800 m.

Damski smuk

Točno ob 11 je začel start damskega tekmovalstva. Kot prva je startala Angležinja Evelyn Pinching, 30 sek. za njo Anny Rüegg (Svica), sledila je Avstrijka Weikert in Italijanka Wiesinger. Vsega je tekmovala 37 žensk. Vse je pričakovalo, da bo zmaga evropska prvakinja v smuku Christl Kranz, ki je imela startno številko 11. Ko je ona odrinila s starta, so zlasti Nemci, ki so bili ob vsej progji, z največjo nestrastnostjo pričakovali rezultata, ki ga bo dosegla, vendar pa je to najslavnejšo evropsko tekmovalko v smuku spremljala topot velika smola. V drugi polovici proge je namreč zavozila v visok sneg in jo je vrglo. Parkrat se je zavalila po snegu, izgubila je nad pol minute, preden je vstala in dosegla zopet ono brzino, s katero je privzela do mesta, kjer je padla. Kaj pomeni izgubiti v mednarodni konkurenci pol minute, se vidi iz ravnikar navedenega primera, ko je Nemka Kranz zdrsla iz prvega na šesto mesto, dosegla je namreč čas 5:23,3, dočim znaša najboljši čas dneva 5:04,4. Razumljivo je veliko razočaranje, rekli bi naravnost žalost, ki je zavladala med tisočimi oboževalci Nemke Christl Kranz. Tudi ta tekma je namreč dokazala, kako nemški narod ceni svoje zmagovalce in kako povzga jeno ceni svoje olimpijske zmagovalce.

Damska tekma v smuku je prinesla največjo senzacijo. Nikdo namreč ni pričakoval, da bo zmaga Norvežanka Laila Schou-Nielsen. Startala je s številko 16, pa je že v prvi polovici proge v elegantnih likih prehitela svojo prednico iz Kanade ter številko 14 (Madjarka) in se približala številki 13 (Nemka Pfeifer). Z Nemko je skoraj istočasno prispela v cilj, eno ali dve sekundi za njima pa Avstrijka Letner. Tekmovalke so prihajale v cilj deloma posamič, deloma v družbah, električni aparat pa je sproti zaznamoval dosežene čase. Zvočnik je sproti objavil rezultate, s tribun pa so radio-napovedovalci pošiljali potek tekem vsemu svetu.

Rezultati damskega tekmovalstva so sledeči:

1. Norvežanka Laila Schou-Nielsen 5:04,4
2. Nemka Liza Resch (startna št. 9) 5:08,4
3. Nemka Käthe Grassecker (startna št. 6) 5:10,6
4. Švicarka Erna Steuri (startna št. 31) 5:20
5. Nemka Hadi Pfeifer (startna št. 13) 5:21,6
6. Nemka Christl Kranz (startna št. 11) 5:23,3
7. Angležinja Evelyn Pinching (startna št. 1) 6:27,1
8. Norvežanka Johanne Dybwad (str. št. 26) 5:31,9
9. Italijanka Paula Wiesinger (startna št. 4) 5:35
10. Norvežanka Nora Strömstad (str. št. 40) 5:57,4

Smuk gospodov

Med moškimi je nastopilo v smuku 68 moških raznih narodnosti. Tudi moški smuk se ocenjuje za kombinacijo, katere drugi del (slalom) se vrši v nedeljo. Od vsake narodnosti so nastopili 4 tekmovalci. Kakor znano, so v tej disciplini zastopani tudi Slovenci, saj nas zastopajo znani naši tekmovalci Praček, Heim, Znidar in Čop.

Start se je začel pol ure po zaključku damskega tekmovalstva. Kot prvi je zdrslal s starta Guzi Lantschner (Nemčija), za njim Emile Allais (Francija), tretji Birger Ruud (Norveška), četrta James

Riddell (Angleška). Naši so imeli startne številke Hubert Heim 10, Ciril Praček 24, Emil Znidar 36 in France Čop 54.

Ze na startu je bilo opaziti, da je z večjo sigurnostjo, kakor ostali, že s starta postavni Norvežan Birger Ruud. V naravnost drznih likih je švignil skozi vrata ter izginil za obronkom. Prehitelval je tekmovalce drugega za drugim. Nikdo se še ni prav zavedel, ko je številka 8 švignila skozi cilj. Oba tekmovalca, ki ju je prehitel (Francos Allais in Nemec Lantschner) sta takoj za njim zdržala v cilj, pa je že bilo jasno, da ima Ruud veliko boljše čas kakor ostali, ki so še prihajali v cilj. V tej disciplini je veljal za favorita srednjeevropski prvak Nemec Guzi Lantschner. Vendar pa je na progi imel smolo: v drugi polovici je padel ter izgubil znatno število sekund, tako da je zasedel v končni kvalifikaciji šele tretje mesto, ki je vsekakor še vedno dovolj častno.

Rezultati so sledeči:

1. Birger Ruud (Norveška) 4:47,4
2. Franz Pfäfer (Nemčija) 4:51,8
3. Guzi Lantschner (Nemčija) 4:58,2
4. Emile Allais (Francija) 4:58,8
5. Alf Koningen (Norveška) 5:00,4
6. Roman Wörndle (Nemčija) 5:01,2
7. Per Fossum (Norveška) 5:03,2
8. Rudolf Kranz (Nemčija) 5:04
9. Sertorelli Glazio (Italija) 5:05
10. Sigmund Ruud (Norveška) 5:11,8

Dejstvo, da si je zmago priboril Norvežan Birger Ruud, in obenem dejstvo, da si je tudi v ženskem smuku priborila prvenstvo Norvežanka, se je Norvežanom posrečilo ovreči trditve, da Srednjeevropci prekašajo v alpskih disciplinah severnjake. Uspeh Norvežanov tudi ne zmanjša okolnosti, da niso startali v Garmisch-Partenkirchen znani švicarski in avstrijski prvaki (Seelacher, Zingerle itd.), ki jim radi osporavane amerizma ni bil dovoljen start v Ga-Pa.

Praček šestnajsti

Nekaj neverjetnega je dosegel naš Praček, ki je imel startno številko 24. Pred njim je vozil Norvežan Sigmund Ruud, za njim pa nek Belgijec. Ko so se tekmovalci zbirali na startu in ko so se imenovala sama prominentna, svetovna imena, je bilo drzno misliti, da bi naš skromni Jeseničan mogel v taki konkurenci dosegati resen rezultat. To pa ni vplivalo na pogumnega Pračka, ki je zbral vse sile ter ne sam divje, marveč tudi zelo premišljeno zdrvel v dolino. Ko je električna ura pokazala čas 5 minut 39 sekund in 4 desetinke, smo že vedeli, da je dosegel Praček nekaj izbornega. Saj niti ni vozil celo minuto več kakor zmagovalac Birger Ruud.

Franci Čop trideseti

Zelo dobro je iznenadil tudi Franci Čop s startno številko 54 (pred njim Poljak Wein-schenk, za njim Čeh Kral). Čim je zdrslal s cilja, je že prehitel Poljaka, na ovinku pa tudi nekake drugega tekmovalca, ki se je haš skotalil s proge. Čop bi dosegel znatno boljši čas, če bi ga ne spremljala smola. Kakih sto metrov pred ciljem je padel ter se z glavo močno zaril v sneg. Rabil je najmanj 20 sekund, da se je izmotal iz snega in pridobil zopet ono brzino, ki jo je imel prej. Njegov čas 6 minut 13 sekund in 6 desetink in njegovo trideseto mesto ga še vedno uvršča v srednjeevropske klase.

Znidar ima smolo

Smola se je začela, kakor rečeno, že pri Čopu. Da pa je bila smola popolna, se ni izognila niti Znidarju. Sredi proge se mu je odplela vez in mu odletela smučka. Razumljivo je, da je izgubil mnogo dragocenejšega časa, kar je seveda neizogibno vplivalo tudi na njegov placement. S tako smolo dosegel še 48. mesto v času 8 minut 2 sekundi in 4 desetinke (najslabši čas je nad 22 minut), pomeni še vedno velik uspeh. Znidar je vozil izredno lepo ter je zlasti v cilj pridrvel s tako eleganco, da so ga vsi ob-

ždovali. Ker je dosegel 48. mesto, si je s tem zagiral možnost, da v nedeljo tekmuje še v drugem delu kombinacije, to je v slalomu.

Hein odstopil

Največja smola je spremljala Huberta Heina, ki je veljal za najboljšega našega reprezentanta. V najhujšem diru je zadel v neko prtljago, ki je bila preblizu proge. Zaradi hudega pada in zaradi izredno velike zamude, ki mu jo je ta zapreka povzročila, je Hein odstopil, ker nadaljnje tekmovalstvo ni imelo smisla. Zelo pa je s tem prizadeta cela naša alpska reprezentanca, ker je Hein s tem, da je odstopil v prvem delu tekmovalstva, izgubil pravico nastopiti v drugem delu, to je na slalomu, ki bo v nedeljo. Ko tudi do namestnika nimamo pravice, pomeni za nas to izgubo znatnega števila točk v končni kvalifikaciji alpske kombinacije.

Kakšen je uspeh?

Kakšen je uspeh naših tekmovalcev, nam pove že sama okolnost, da se je Praček plasiral kot najboljši Slovenec, kot najboljši Belkanec in kot najboljši tekmovalce držav Male zveze in Balkanskega sporazuma.

Hockey tekma

ČSR : Belgija (5 : 0)

Ga-Pa, 7. februarja.

Moštvi sta ob začetku igre prikazali precej enako vredne sposobnosti. Ploščica je drsela sedaj z enega polja na drugo in zopet nazaj ter obratno. Že v prvi tretjini se je opazilo, da prehajajo Čehi v premoč. Neprestano so oblagali belgijska vrata, a se je Belgijcem posrečilo zadržati v prvi tretjini igre neodločen rezultat. V prvi tretjini ni padel torej niti en gol. V drugi tretjini so začeli Čehi napadati z vadno premočjo. Niso se še Belgijci dobro znašli, že je prodrl srednji češki napadalec belgijske branilce in v naslednjem trenutku je že zdržala ploščica skozi belgijska vrata. Ze itak zmedene Belgijce je to popolnoma desorientiralo. Belgiji so po ledišču kakor brez glave ter je sploh redkokoli kateri Belgijec dosegel z loparjem deščico. Ni torej čudno, če so v takem položaju postali Čehi absolutni gospodarji na igrišču ter so po vrsti zabili v kratkih presledkih še nadaljnje tri gole. Druga tretjina se je torej končala z rezultatom 4 : 0. V tretjem polčasu so se Belgijci vsaj sploščka malo znašli. Dasi se je igra tudi v tretjem polčasu nadaljevala v pretežno delu na njihovi strani polja, so še dokaj posrečeno odbijali neprestane napade Čehov. Vztrajali so vse pred koncem, v zadnji minuti pa se je Čehom posrečilo zabiti še en gol. S tem je bil postavljen končni rezultat 5 : 0 za Čeha.

Nemčija : Italija 3 : 0

Ob pol 10 zvečer se je začela hockey tekma med Italijo in Nemčijo. Za to tekmo je vladalo ogromno zanimanje posebno med Nemci, nič manj pa tudi med Italijani. Nemško in italijansko moštvo se še ni mnogokrat srečalo na ledu in je bila tekma ne samo borba za točko, marveč še bolj prestižna značaja. Na podlagi dosedanjih tekem, ki so se odigrale v Ga-Pa pa se je dalo sklepati na lahno premoč Nemcev.

Prva tretjina

Nemci so startali z vso silo in še predno so se Italijani zavedli, je ploščica že zdržala skozi njihova vrata, kar je Italijane popolnoma zbegalo. Branitelji so kričali na napadalce, dočim so napadalci vračali očitek branilecem; medtem pa so Nemci že zopet prišli na italijansko polovico igrišča in neprestano oblagali italijanska vrata. Nešteto nevarnih situacij je rešil dolgi Baroni, ki je z loparjem briljiral pred vrati, da si je na mah osvojil simpatije gledalcev. Ko je bila nevarnost največja, je s močnim zamahom poslal ploščico v sredo igrišča, tam jo je prevzel napadalec Rossi, ki je bil dirjal proti nemškemu голу. Neposredno pred vrati pa se je že stvorila neprodorna nemška obramba, ob kateri se je razbila, kakor vse prejšnje, tudi ta, dobro začeta akcija. Medtem se je zopet razpostavilo ostalo nemško

moštvo. Branilec Schenk je poslal ploščico na sredo igrišča, odkoder je napadalec Kögel poslal neubranljivo skozi italijanska vrata. Istočasno je že zapiskala sodnikova pištal in prva tretjina igre se je končala z rezultatom 2 : 0 za Nemčijo.

Druga tretjina

Je potekla ne da bi prinesla kakih posebnih iznenadenj. Obe moštvi sta napeli vse svoje sile, da bi izboljšali razmerje, in je zato vsa druga tretjina potekala zelo napeto. Dasi so imeli tako Nemci kakor Italijani večkrat prav posrečene akcije, so se vsa prizadevanja razbila navadno tik pred nasprotnikovimi vrati. Ta del igre se je končal brez golov in je ostalo torej razmerje 2 : 0 za Nemčijo.

Zadnja tretjina

Pri zadnji tretjini sta obe postavi malo spreminili razverženo moštva. Zadnji del igre je bil najbolj napet, potekel pa je v znaku premoči Nemcev. Večinoma je drsala ploščica na italijanski polovici igrišča, le tu in tam je že zdržala nazaj na nemško stran. Nemškimi branilecem sploh ni bilo treba čuvati svojih vrat, marveč so se gibali daleč zunaj na igrišču. Najbolj se je odlikoval nemški igralec Strobel. Par minut pred zaključkom igre je prevzel ploščico sredi igrišča ter z njo z bliskovito naglieo prodrl tik pred italijanski gol. Tam pa so navallili nanj trije Italijani, katerim se je posrečilo, da so mu ploščico sneli. Tedaj je ploščica zadnjikrat zdržala na nemško polovico igrišča, pa jo je že silovit udarec poslal nazaj pred italijanska vrata, in še predno so se Italijani znašli, je že zdržala skozi vrata. V istem trenutku pa je že tudi bil dan znak za konec igre. Nemci so torej v zadnjem trenutku dosegli tretji gol ter postavili končni rezultat 3 : 0.

Rezultati v hockey tekmah so sledeči:

Kanada—Latvija 11:0
Amerika—Švica 3:0
Madjarska—Francija 3:0
Anglija—Švedska 1:0
Poljska—Avstrija 2:1

Kaj bo danes

Danes bi se morale vršiti tekme v bobu. Zaradi tehničnih težkoč pa so bile te tekme preložene na poznejši termin. Danes pa se bodo končali vsi še nekončani turnirji v hockey tekmah. Od današnjih najzanimivejših tekem bodo: Tekma med Česko in Madjarsko, Italijo in Ameriko, Francijo in Belgijo ter Švico in Nemčijo. Vse tekme se bodo odigrale na drsališču v stadionu, v kolikor pa bi to ne bilo mogoče, na Risserskem jezeru. Tekmovalci imajo danes prost dan, nakar se jutri, v nedeljo, vrši drugi del tekmovalstva alpske kombinacije, t. j. slalom. Kakor poročamo na drugem mestu, bodo v slalomu nastopili od jugoslovanskih tekmovalcev trije, t. j. Praček, Čop in Znidar, dočim Hein ne bo mogel več nastopiti, ker je odstopil pri smuku.

Kakor izvemo naknadno, bodo tekme v dvoje v nedeljo in ponedeljek, tekme v četvero pa v sredo in četrtek. Odloženo so bile tekme zaradi vremena. Na podlagi sedanjih meteoroloških podatkov pa predvidevajo, da bo progja te dni izvrstna.

Tekme v drsanju

Sedaj je tudi mednarodna drsalna zveza določila končne termine za umetno drsanje. Obvezni liki gospodov bodo 9. februarja od 13 do 20, 10. februarja od 9 do 12,30 in od 16 do 21. Tekme prostega stila za gospode pa bodo 11. februarja od 9 do 12.

Damske drsalne tekme v obveznih likih bodo 11. februarja od 13,30 do 19,30, 12. februarja od 9 do 12 in od 13 do 20, 13. februarja od 9 do 12. Tekme prostega stila za dame 15. februarja od 14,30 dalje. Tekme parov 13. februarja od 14,30 dalje.

Za tekme gospodov je določen švedski zastopnik Salko kot sodnik, za tekme za dame finski zastopnik Jakopsen, za tekme parov pa Nemec Herman Went.

Otvoritev pomladanske nogometne sezone v Ljubljani

Hašk (Zagreb) : Ilirija in Železničar (Zagreb) : Hermes

Nenadejano so nam preskrbel ljubljanski klubi tako bogat nogometni program za to nedeljo, kakor za redko vidimo v visoki nogometni sezoni. V Ljubljano prihaja zopet Hašk, in sicer z vsemi svojimi najboljšimi močmi, s svojimi novimi igralci, med katerimi se nahaja tudi svetovno znani zvezdnik, popularni Leo Hitrec. Da bomo videli nekaj lepega je gotovo, saj vsi vedo, kako izgleda Haškova igra če se sprajda v sredi nahaja najintelektnejši centerfor

SK Jadran. Playalna sekcija prirediti v nedeljo 9. t. m. izlet. Vabi se vse člane SK Jadrana iz vseh sekcij, posebno pa plavalce in plavalce, da se udeležijo tega izleta. Navodila, kam in kdaj gremo, se dobijo pri g. Sokliču Matku, Pred konjušnico 4.

SK Slovan. Sporočamo vsem članom, da se vrši ročni letni obni klub v nedeljo, dne 9. februarja, t. j. ob 3.30 uri v gostilni Kraski. SK Slovan — Ježica. Tukajšnje novoustavljeno športno društvo vabi vse prijatelje športa na klubov občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 9. t. m. ob pol 11 dopoldne v konjarišni g. Strana na Ježici. — Pripravljeni odbor.

Naznanila

Liubliano

1. Moste. Dramatični odsek Pevskega društva gostuje v nedeljo, 9. febr. v ljudskem domu z dramo v 3. akta »Ljubljana in sovražniki«. Začetek ob 20. Predhodnja vstopna v domu na dan predstave.

1. Gornji kvartir iz Dresdena, ki ga tvorijo gosposke Frische Gustav, Schneider Friz, Hofman-Sturl Gotard in Bülow George, bo koncertiral v Ljubljani v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Program za ta koncert črpa iz umetniške predvsem iz klasične literature in izvajali bodo Haydnov in Beethovnov godalni kvartet, iz slovenske literature pa in na sporedni Anton Dvorak. So umetniki v najljubšem pomenu besede, njihov kvartet ima evropski sloves. Predhodnja vstopna v knjižarni Glasbene Matice.

1. Legija korotkih horcev sklenje za soboto 15. svečana 8 zvečer v grand hotel Metropoli v spodnji dvorani članski sešatek. Dnevni red: Poročila funkcionarjev in aktualno predavanje prof. dr. Ernest Turka. Sešatek je obvezen za člane, simpatizirajočje vstopne vstopne. Glavni odbor.

1. Kino Koraljevo igra danes in jutro dvojni apod: »Princino Turandot« (Willy Fritsch, Paul Kemp) in »Sopranistinja« (Dobek N.).

1. Čestitkovna okoliščina v Ljubljani prirediti jutri 9. t. m. ob 16. v Narodnem domu predstava lutkovnega gledališča. Na sporedni je satirna igra Kralj Lavra.

1. Nočno mušbo imajo tekmar: mr. Lonsnek, Radejeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vlk.

kontinenta, na centerhalfo pa stelo naše nogometne državne reprezentance Ivica Gayer.

V predtekmi nastopila zagrebški Železničar in naš Hermes v borbi za pokal iz tekmovalstva za najboljši železničarski klub v državi. Ta tekma bo prvenstvenega značaja, saj gre za dragoceno trofejo.

Po dolgem presledku jutri torej nekaj posebnega za nogometne razvajence; videli bomo lepoto prijateljske tekme in veliko borbenost v pokalni tekmi. Tekmi bosta na igrišču Hermesa, in sicer ob 13. 45 Zelnizarar v. Hermesa, ob 15.15 pa Hašk : Ilirija.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 8. februarja: 12. Plošča za ploščo — napoved napoved — 12.45 Vremenska napoved, poročila. — 13. Napoved časa, objava sporov, objave. — 13.15 Plošča za ploščo — napoved napoved. — 14. Vremenska poročila, borzni točniki. — 16. Za delopust! (Rad. ork.). — 18.40 O strnjemem posku (g. Bratko Rudolf). — 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporov, objave. — 19.30 Nac. ura: O Vuku Karadžiću (dr. Al. Balid iz Beograda). — 20. O znanosti politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30 Pogledje na Notranjsko (od Loka čez Bloke in Rakitno). Spisal g. Mirko Javornik. (Sodelujejo člani Nar. gledališča na vasi, kvartet »Himnada« in drugi). — 21. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporov. — 22.15 Za ploščo in dobro voljo (rad. izaja). Konec ob 23.

Drugi programi:

Sobota, 8. februarja: Beograd: 20.15 Prenos Glasgowske zabave iz srajevskega gledališča. — Zagreb: 20. Poročilo zbor »Jug«. — 20.30 Poročilo večer. — 21.30 Mandoline in kitare. — 22.15 Plesna glasba. — Dvaji: 19.30 Benatzkyjeva opera »Pri belem konjaku«. — 21.40 Film. — 22.10 Klavir. — 22.05 Jazz. — Budimpešta: 19. Madjarske pesmi. — 20.35 Ploščo. — 21.50 Čigarska glasba. 22.40 Laska glasba. — Trst-Milano: 20.35 Vannijeva igra »Kvartet slepcev«. — 21.35 Komorne glasba. — 22.15 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20.35 Boitojeva opera »Mehistofeles«. — Praga: 19.15 Vojaska godba. — 20.06 Radijski pospuri. — 21.15 Orkester in orgle. — 22.30 Ploščo. — 22.45 Zabavni koncert. — Pariz: 20.30 Orkestralni in pevski koncert. 21.30 Karnavalska silka. — Berlin-Lipska: 20.10 Od Straussa do Leharja. — Königsberg-Köln: 20.10 Prenos za 100 let nazaj. — Hamburg: 20.30 Veliki koncert vojaških rodb. — Bratislava: 20.15 Kar šelite, to dobiti.

LJUBIANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 20

Sobota, 8. februarja: Pesem o ceste. Izven. Zložane cene.

OPERA — začetek ob 20

Sobota, 8. februarja: Madame Butterfly. Izven. Zložane cene od 30 Din navzdol.

Gledališče in koncerti

Wilhelm Lichtenberg: Kariera kanclista Winziga v mariborskem gledališču

»S »Kariero kanclista Winziga« je odrsko oziroma gledališko smiselna avstrijska biokracija, o kateri je bil šel hud glas, da je tenkovestno do sledna topoglavost, ki jo omiljuje samo znani avstrijski »šlendrija«. Z razvojem avstrijske monarhije v smeri vladarskega absolutizma se je ustvarilo dobro preizkušeno in zanesljivo c. kr. uradništvo kot posebna kasta s svojevrednostjo, pogosto hudo samopasnim značajem, ki je izživalo družbeno satiro k dovtipu, satirirani pesmi in komediji. Te družbene satire kasna potomka je tudi Lichtenbergova komedija, ki si jemlje motiv iz odpora človeškega srca in zdrave pameti zoper mrtvega duha kanclijske pravice in modrosti. Po svojem temperamentu in idejni udarnosti spada ta komedija med krotke satire, saj napada z dobrodušnim posmehom nekako srednji, skorajda normalni tip državne uprave, z njenimi običajnimi, slejkoprej neizogibnimi slabostmi človeške organizacije, brez vidnejših političnih in družbenih izrodov.

Fabula: Kanclist Winzig se leta in leta pokorno vdnja državni upravi, odpravljajoč v ekspeditu finančnega ministrstva pogosto s krvavečim srcem krute, nesocialne odločbe. Pa se mu zgodi, da ga vernega strežaja uradniškega stroja kar na lepem, dve uri pred upokojitvijo, zapuste živci. V živčni razdraženosti se znesse nad svojim predstojnikom, očita mu vse, kar mu muči dolgih trideset let njegovo ustrahovano uradniško dušo. Enkrat v življenju si je dal svobodno dušo, toda s svojo smelostjo si je pokvaril svoje delo tridesetih let. Čaka ga upokojevo po kazni z bedno pokojnino. Da si reši polne prejemke, zaigra blazneža. Pa se izkaže, da ima svobodni svet o uradniški pameti in nesameti čisto svoje mnenje. Naj se uganja po svoji uradniški pameti kar nezaslišane norosti, svet jih jemlje z vidnim dopadenjem za pravo duševno zdravje, za izraz izredne, naravnost genialne bistrosti. Njegovi izgedi v javnosti mu pomorejo do službe ministrskega svetnika in v omami tega visokega položaja započne Winzig svoje pravo uradniško življenje, brez sentimenta in pameti, natanko po uradniški vesti in zakonu. To ga po ironiji usode tudi pokoplje. Kot žrtev dvoletne biokracije, katere počela ni nikoli do umel od kraja, gre skrušen v pokoj.

Naslovno vlogo je igral g. Milan Kostič z veliko ambicijo, toda brez prepričevalnega tona. Iz njegove igre nismo mogli jasno razbrati njegove osebne predstave o tem dramskem liku. Po avtorjevi zamisli je Winzig prava uradniška para, ki sta mu duhomorno podrejeno delo ubila mrdlo, zmla živce in ga predčasno postarala. Kostičev Winzig pa je bil vse preveč mladosten v igri in maski, previhrav in uporen, mesto da bi bil klaverno neprisen. To je bilo opaziti zlasti v prvem delu igre, dočim je bil proti koncu vidno boljši. Posiliminstrija za finance je igral s primerno kmetiško robotostjo g. Maks Furijan, njegovo živo nasprotje, elegantnega ministra za kmetijstvo g. E. Grom z vso potrebno udajenostjo. Temperamentno pilotko Kubinovo je igrala gđ. Starčeva. Gđ. Raabergjeva je kot strojepliska Anica ponovno dokazala svojo odrsko priklupnost. Mlada igralca se je s svojimi dosedanjimi nastopi odlično uvela in niti malo ne dvomimo, da si bo s svojim pristnim gledališkim temperamentom, prijetnim organom in priklupno zunanostjo uspešno utrla pot v gledališni svet. G. Gorinšek je bil kot selekcijski šef z masko in igro posrečen posnetek karikiranega avstrijskega višjega uradnika. Omeniti je še g. Kostiča kot poslanika iz Brazilije in g. Nakrsta kot ministrskega tajnika. Igro je vodil g. Br. Kreft kot gost s primernim tempom in deloma novo inscenacijo. —o.

Koncertni in recitacijski večer v Mariboru

V torek, 4. februarja, je bil v mariborskem gledališču koncertni in recitacijski večer, na katerem so sodelovali gosp. Milan Skrbinšek, igralec in režiser, gđ. Majda Skrbinškova, g. Angelo Jarc, op. pevec, in namesto obojega g. dr. Danila Svare g. Kumer, op. korepetitor, vsi iz Ljubljane.

G. Milan Skrbinšek je recitiral monologe iz Shakespeareovega »Othella« in »Macbetha«, Cankarjevo »Skodelico kave«, Kosovelov »Ričepinov motiv« in Gregorčičevo »Sočje«. Gđ. Majda Skrbinškova je recitala Zupancičevi pesmi »Zelena čelada« in »Zebliarska«. Skupno pa sta podala nekaj dialogov iz »Othella« in »Macbetha«.

G. Milan Skrbinšek je v izvoru svojih samostojnih recitacij kakor tudi dialogov pokazal najjačji poudarek na izrazito močnih, globoko razgibanih in patetično doživljenjskih scenah ter motivih. Z velikim dramatičnim talentom je znal dovršeno zajeti in podati najkritičnejše momente razburkane, razrvane in razdvojene človeške duše. Morebiti se je ta način podajanja manj prilagel Cankarju, v ostalih točkah je bil umesten. Gđ. Majda Skrbinškova mu je v interpretaciji stala zvesto ob strani, dajši ji je šibki in manj sonorni glas pričal, da je to njen začetniški nastop.

Srednješolsko dijaštvo, ki je edino pokazalo smisel za takšno prireditve — obisk je bil sicer adveze malenkost — je vsem točkam napeto sledilo, jih spontano odobraval in našlo v recitacijah marsikatero zlato zrno.

Pevski nastop g. A. Jarca se po kvaliteti okviru tega večera ni prilagel. Poleg arij iz »Carmena« in »Dalibora«, Schubertovih pesmi »Ave Maria« in »Nestrpnost« nam je g. Jarc zapel še nekaj domačih umetnih in narodnih. Izvajanje je bilo brezbarvno in mestoma nesigurno, s klavirsko spremljavo neenotno. K vsemu se je pridružil še klavir, ki je vse prej kakor pa dostojen za koncertne nastope, najmanj pa sposoben a. pr. za Chopinov »Nocturno« ali Beethovnovo »Mondscheine« — sonato, ki jo je dodal spremljevalec na klavirju gosp. Kumer namesto odpadlega melodrama »Sočje« (dr. Svare).

Ugotovili smo že na tem mestu, da ima mariborska javnost, ki ljubi umetnost in glasbo, dovolj pravega čuta za lepoto, tako da sličnih pomanjkljivosti ne more mirno sprejeti in odobravati. Bb.

Krsna predstava v Plaju

Plaj je v torek zvečer v gledališču bil slavnostno razpoloženo. Mimo odrja je šla noviteta pisatelja prof. A. Ignoliča »Zgrebene potie«.

Tukajanje ljudstvo je zelo dovezeno za gledališče, saj je doslej vključ svojih revščini žrtvovalo ogromne vsote za kulturno delovanje, posebno pa za gledališke predstave. Toda razna goslovanja so

izpraznila vsa razpoložljiva sredstva in s svojimi gostovanji utrudila občinstvo.

Letos se delajo le nekaki diletantski poskusi, da se zopet oživi zanimanje za talijan hram. Dolej je s svojimi nastopi diletantska skupina že pritegnila k sebi zopet občinstvo, kar je jasno dokazala sinočnja uprizoritev novitete. Gledališče je bilo nabito polno in bi bilo tudi, če bi bilo dvakrat ali trikrat večje. Pa saj ni čuda. Od občanov in dijakov priljubljeni profesor Ingolič je nastopil kot pisatelj, režiser in igralec, torej nekak Sem Benelli.

Snov, ki jo je obdelal profesor Ingolič, je v zadnjih časih pri naših pisateljih zelo izbrana za obdelano v raznih nijansah, pri nekaterih bolj posrečeno, pri drugih manj, tako imamo že »Direktorja Campa«, »Učiteljico Pavlo«, itd. Tudi prof. Ingolič se je posrečilo še precej dobro scenično izpeljati svojo zamisel, ali vsebina je vendar le nekoliko preveč pohotna, sadistična in plitva. Podati je sicer hotel vse bolj realistično kroniko. Zaman čaka poslušalec kak poudčen cilj pri celi igri. Skoro bi rekel, da je delo prepozno prišlo na oder. Pred vojno bi še šlo s takimi vsebinami, ali sedaj se mora že poiskati kaj globljega, če se hoče, da bodi delo nekaj trajnega. Sicer pa je to šele prvi poskus prof. Ingoliča, ki je še zelo mlad, in se je že s tem poskusom pokazal kot precej nadarjenega v gledališki branši. Mnenja sem, da je domače delo vedno dovolj dobro napravim tujim pridelkom, pa če je še tako slabo, ker človek, ki zametuje domačo stvar, tujega vreden ni. Torej ne omagati in se ustavi pri prvi poskušnji, z vajo, bo že kaj boljšega prišlo na vrsto.

Tudi kot režiser se je potrudil prof. Ingolič, da zaokroži delo v višini možnosti razpoložljivih moči. Igralci so bili dobro izvežbani, posebno se je izkazala Mimica Mikarjeva v vlogi Lore, učiteljice-novinke, ki je bila s svojim igranjem na umetniški višini in bi marsikateri stalen oder se ponašal, če bi imel na razpolago tako herojino. Tudi drugi niso zastajali za njo, posebno ne Ivanka Ramškova v svoji težki vlogi Pavle, natakariče in upravnice pomožne pošte, kakor tudi ne pisatelj sam v vlogi Mirka, slušatelja pedagogije. Zelo naravno je pa podal svojo vlogo Milan Vuga kot Golob, trgovec, župan in predsednik posojilnice in šolskega odbora. Edini, ki se ni mogel prav uživati v svoji vlogi, je bil Avgust Spat kot Bezjak, upravitelj dvorazredne osnovne šole, čeprav jo je podal sorazmerno čisto dobro. Prav dobra je bila izvedena tudi scena z otroki, ki so prinesli nekoliko veselega razpoloženja med občinstvom v svojih skromnih kmetijskih nošah.

Po vsakem dejanju je občinstvo nagradilo i pisatelja i igralce z aplavzi, po drugem dejanju je pa dobil pisatelj lovorec venec od strani »Dramatičnega društva« ter veliko srce iz luka, ki so mu ga poslali »Lukarji« baje kot predpustno šalo; sicer se ne ve, ali zato da bi pisatelj imel dovolj moči za svojo vročo ljubezen, ali naj bi isti njemu povzročil solze, ki jih njegova igra ni mogla.

Dr. Josip Voršič, advokat, Ljubljana:

Ustvarite delovne batalijone!

V febr. šte. »Naše moči« sem v članku, ki gori gornji naslov, v kratkih potezah pletiral za to, da bi naj razni bednostni fondi, prostovoljni dinarji in drugi prispevki služili namenu: delu in zaslužku, s tem obenem pa, kar se rado prezre — morali našega naroda.

Z veseljem moram konstatirati, da je ta članek vzbudil v naši ožji javnosti dokaj zanimanja in odobravanja. Tami dokaz so razgovori s osebami iz najrazličnejših stanov, korespondenca ter debate, ki so se v zvezi s tem člankom sprožile v naši javnosti.

Proti temu pa se je oglašila »Delavska politika« v svoji šte. z dne 29. I. t. l., ki se je izrekla zoper organiziranje brezposelnih v svrhu izvrševanja javnih del, rekoč, da pomenja tako organiziranje: ustvarjanje delavnih bataljonov — ali kakorkoli že imenujemo take organizacije — srednjeveško suženjstvo ter da preveč diši po fašizmu.

Naslednjega dne se je oglašil v »Slovencu« g. Smerski Rudolf, ki v bistvu ponavlja, kar je povedala »Delavska politika«, le da dodaja, da je predlog nekrščanski, češ, da oropa človeka njegove svobode.

Toda ne gre za vprašanje, kakšnega porekla je ta predlog, temveč za stvar, ki ima za cilj, da se z ogromnimi zneski, ki se potrošijo za preživljanje nezaposlenih, tudi nekaj ustvari.

Kakor o vsaki stvari, tako se da diskutirati tudi o umestnosti ali neumestnosti organiziranja brezposelnih za izvrševanje javnih del. Zato je prav, da se glede tega vprašanja stvar predebatira.

Danes vladajo abnormne prilike, ki zahtevajo abnormnih ukrepov. Kdo neki izmed nas ne bi bil svoboden. Toda svoboda je žilbog le pojmkost, ki jo ogledavamo socialni demagogi. Da ljudem mečejo pesek v oči, namesto da pogledajo resnici v obraz. Ali ne vidijo onih zaposlenih, ki po tovarnah zaslužijo dnevno po 12 Din. Kako nali dotični z 12 Din zaslužka svobodno izbirajo konzum, ko se za kruh ne zaslužijo. Ali je položaj takega delavca morda zavidejši od onega, ki bo v organiziranih enotah delal, za kar bo dobil primeren zaslužek?

Za svojo osebo ugotavljam, da je v Sloveniji brezposelnost občutna. Število brezposelnih: delavcev in inteligentov se zvišuje. In po mojem mišljenju se bomo s to socialno nesrečo morali boriti še mnogo let. Zato ni odveč, če naša javnost in socialne institucije posvečajo temu vračanju vso pažnjo. Ko so Angličje občutili naraščajočo brezposelnost, so ustanovili na londonski univerzi posebno stoličo za proučevanje brezposelnosti.

Zato smatram, da ni prezgodaj, če se pogovorimo: kaj storiti za časa teh abnormnih prilik, ko dela sposobni delavci in inteligenti ne najdejo zaposlitve?

Ali zamore tako majhen in reven narod, kakor je naš, z raznimi podporami, naj se imenujejo kakorkoli, preživljati toliko tisocev brezposelnih delavcev in izobražencev? Kot vidimo, se prežive. Vsaj znamo mi ni, da bi radi izgledovanja kdo umrl. Preživljajo pa se s prejemki, ki jih dobivajo v obliki raznih javnih in privatnih podpor, prostovoljnih, pa tudi neprostovoljnih dajatev.

Če vzamemo, da je v Sloveniji 25.000 brezposelnih ter da stane preživljanje poindca danes najmanj 5 Din — predstavljajo socialne dajatve dnevno 125.000 Din, mesečno 3.750.000 Din, na leto 45.000.000 Din.

Dne 30. januarja smo objavili članek, v katerem je g. Rudolf Smerski odgovarjal na članek g. dr. Jos. Voršiča v »Naši moči«. Radevolje objavljamo danes tudi odgovor g. dr. Voršiča. Ugotavljamo pa, da je mnenje, izraženo v teh člankih mnenje gg. piscev in si »Slovenec« pridržuje svojo sodbo v tem vprašanju. — Uredništvo.

Koncert praškega kvarteta v Celju

Naša publika je bila po dolgem, predolgem presledku deležna umetniškega užitka, kakršni so tudi v bolj oblagodarjenih prilikah drugod redki in znameniti dogodki. Vesele nas v teh časih v resnici že prav najskromnejši uspehi, bodisi tu ali tam, v tem ali drugem področju. S tako vohemenco, kakršno smo pretekli dni doživeli v Celju, pa nas je mogla in zamore zagrabiti edino sila, enaka višini koncerta praških komornikov Svejde, Černyja, Bergerja in Večtomova. Stare prijateljske vezi tega, v novi podobi spremenjenega združenja Zikovega imena, sedaj imenovanega Praškega kvarteta do njih tradicionalnih častilcev in znancev v Celju, so po dolgem odmoru spet zaživele. Saj ni čuda, če imamo v naši sredini starega Zikovca, direktorja Karla Sancina, ki smo mu v prvi vrsti hvaležni za njegovo vabilo Pražanom. Želimo le v bodoče čim številnejša gostovanja, saj je bil tudi zunanji uspeh v vsakem oziru zadovoljiv, žal poglavito vprašanje za naše male razmere. Dolgo že niso Celjani napolnili prostora z večjim entuziazmom, s tako pripravljenostjo in gorečnostjo, kakor ob tej priliki.

Sporod je bil za pretežno večino publike srečno izbran in kar je glavno, podal je zaključeno enoto v vsebinskem in formalnem oziru. Ob pričetku je bil Mozartov kvartet v C-duru. Iz še stroge in vezane kompozicijske sheme celote se izluščili znameniti Andante contabile, najbolj sproščeni in v nadaljni stilni razvoji vodeči del kompozicije. Na tem mestu je bil kakov razvoj, ki je na njega navezal romantično melodični Schubert, komponist druge točke programa. Tudi v načinu podajanja je bilo najti stopnjevanje, saj je ustregel komad po svoji barvitosti in dinamični razgibanosti docela. Na vsak način je bil v koncertnem okviru prelom med rokokojskim Mozartom in romantičnim Schubertom mnogo vidnejši, kakor pa kvečjemu formalno pomembni prehod od poslednjega do Dvořaka. Če je Schubertov kvartet v D-molu op. posth. poslušalca opozarjal na nove elemente izražanja, na čustvene senzacije in emocijo najzgodnejšega mladostnega fara 19. stol., tedaj je zavzel v pravem pomenu besede Dvořakov akordično zgrajeni organizem že z vso zrelostjo in tehnično dognanostjo bobotnega meščanskega realizma, tedaj je zaživela pred nami vsa barvitost, polnokrvnost in sočnost novega slovanskega rodu v zgodovini evropske glasbe. Višek večera je bil nedvomno Dvořakov kvintet v A-duru. Prejtnji »skovitosti in še očitnemu linearizmu ali monofonski strukturi je sledil prostorni, polifoni, barvno instrumentalno obogateni stil Dvořakove slovanske folklorne.

Praški kvartet je poln ustvarjalne moči in je posebej napredna muzikalna, ki ne pozna ne tehničnih mej in ne enostranske stilske vztrajnosti. Klavirski del naše umetnice Mirce Sancinove je docela izpolnil naše pričakovanje v pogledu koordinacije in živjetja, tako da je večer redkega koncertnega užitka, izzvenel v prav slavnostnem in hvaležnem občudovanju velikih mojstrov, ki so nam obljubili — upajmo — skorajšnje svidenje. —fš.

In to je minimalna vsota, ki jo vsi skupaj damo v raznih oblikah in ki se razdeli, ne da bi se za te ogromne vsote količjak ustvarilo v naši ožji domovini.

In ravno to je tisto, kar človeka boli. Trošimo — toda ne ustvarjamo. Pri tem pa doživljamo, da se ljudje, ki ne dobijo dela, od dne do dne bolj demoralizujejo, udajajo raznim utopičnim-komunističnim demagogijam, namesto da bi bili zdrave korenine svojega naroda.

Vprašanje dela ni zgolj socialno, temveč visoko etično vprašanje. Delo ni sramota, naj bo kakršnokoli. Ko pa človek ne more dobiti zaposlitve, katero bi morda želel, smatram, da je pač manjše zlo, če ga napotimo k delu, pa naj bo kakršnokoli, namesto da v brezdelju čaka leta in leta, pri tem pa moralno propada. In povprašal sem se: ali imamo v Sloveniji zadosti cest, regulirane potoke, zarovane hudournike? Kje je zveza z morjem, po katerem vsak narod teži kot žejni po kanjici vode? Zato je treba ustvariti načrt za javna dela ter pričeti z njegovim izvrševanjem.

Kje dobiti sredstva za javna dela? Vprašam, kje pa se dobe dane sredstva, da se preživljajo vsi brezposelni? Saj dajemo sredstva vsi, vsak na svoj način, v tej ali oni obliki.

Vse te anonimne dajatve je osredotočiti v fond, ki naj služi za predvidena javna dela.

Stvar odločujočih činiteljev pa je, da potem one, ki so zaposleni pri izvrševanju javnih naprav, organizirajo, da se poskrbi za poceni hrano, obleko, stanovanje, za njih zdravje, jih nadzira, moralno drži na visoki stopnji, da denar štedijo in ne zapravljajo.

Le tako ne bomo doživljali, da brezposelni zaprosi denar, pa mu ponudijo kos kruha, ki ga pred vrati vrže na tla.

Delo je kot ogenj, ki čisti vsak plevel. Tega se moramo zavedati. V zavesti tega pa je dolžnost vsakega in vseh, da s skupnimi močmi pripomremo, da se brezposelnim delavcem in inteligentom da delo in s tem kruh. Ravno v tem pa je jedro omenjenega članka.

Ustvariti je treba načrt za javne naprave, ki naj bi se izvedle v več letih. Na tak način bodo delavci imeli priliko za zaslužek, one, ki jim delo ne diši in se zanašajo na podpore, pa bi bilo hočeš nočeš prisilnim potom pripraviti do dela. V delovnih enotah — bataljonih ali kakorkoli se jih imenuje — bi se delalo pod nadzorstvom oblasti, katere dolžnost je, da bi podrobneje regulirala način in pogoje takega dela.

Kamnik

Predrzen napad sredi dneva. Nedavno so v Stavici začeli regulirati Bistrico. Tvrda, ki je to delo prevzela, je pri tem zaposlila svoje delavce. S pomočjo merodajnih faktorjev pa se je zaposlenost spremenila v toliko, da je tvrda morala nekaj svojih delavcev odpustiti in zaposliti nekaj moč iz občine Kamniška Bistrica. Radi tega pa je prišlo do težkoč, ker je bilo nebroj ponudb iz vrst občanov. Občina pa je sporazumno z odborom razmotrila in določevala za to delo najpotrebnejše, v prvi vrsti pa družinske ocete. — Ker pa niso mogli biti vsi, ki so na to delo reflektirali, sprejeti k delu, se je med ostalimi že kuhalo sovraštvo proti odboru občine. Tako se je vračal pred par dnevi tamošnji obč. tajnik g. Fr. Turnšek z uradne komisije skozi Godič. Naenkrat sta občutala k njemu dva možakarja, eden mu je zadal okoličen udarec z nožem na glavo tako, da je moral iskati pomoči in zaščite v bližnji hiši. Ako ne bi bilo te hiše v bližini, bi najbrže g. Turnšek imel težje posledice, ker mu je napadalec celo žugal, da ga ubije. Sumi se, da je bil napadalec k temu dejanju nahujskan.

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 5. februarja. Poleg svojih društvenih sestankov, s katerimi skrbi deklška Marijina družba za izobrazbo in razvedrilo naših deklet v Zagrebu, pripravi vsako leto tudi po nekaj javnih nastopov, da pred najširšo javnostjo pokaže uspehe svojega dela. Taka javna prireditve je bila tudi božičnica, ki so jo imele zadnje nedelje v januarju (26. jan.) v Jeronimski dvorani. Začela se je z božično pesmijo »Slava na višavi« (Hladnik), ki jo je deklški zbor občuteno zapel. Želeli bi samo malo več dinamike, živosti. Lepo so odpele tudi »Venček narodnih pesmi« (Ferjančič). Zboru se pozna, da ga vodi večša in skrbna roka; to se vidi iz discipline v zboru in iz točnega podajanja. Posameznim pevkam pa je treba še malo poguma in zanesljivosti, pa bo zbor še boljši. Ljubka je bila božična slika »Sestric«, »Jeza nad petelinom in kesc« pa je vzbudila mnogo smeha. Dekleta so s svojim uspehom lahko zadovoljna.

Na svečeno ni bilo lepo »samo« v Jeronimski dvorani, ampak tudi pri Sv. Roku. Sv. mašo je daroval g. dr. L. Ehrlich, ki je pripeljal iz Ljubljane nad dvajset akademikov na prireditve zagrebških Danikarjev. Prof. dr. L. Ehrlich je imel med sv. mašo zelo lep govor o poslanstvu, ki ga imamo Slovenci kot katoliški narod v Jugoslaviji. Zvečer je bila Jeronimska dvorana polna izbranega občinstva, med katero je stopil predsednik zagrebškega AKD Danice g. Jože Suhadolc in v kratkem, jedrnatem govoru naglasil glavna volila katoliških študentov. Takoj zatem se je začela igra »Konec potie«, ki so jo Danicači odigrali nad vse pričakovanje. Ne bomo se usvajali ob posameznih igralcih, ki so bili vsi dobri, nekateri celo nadpovprečni, da so dali res vse, kar je bilo v takih razmerah mogoče (ob tehnično tako »popolnem« odru); lahko pa ugotovimo, da je igra napravila močan vtis na vse gledalce. Zato smo našim študentom hvaležni, da so nam pripravili tako resno in solidno delo ter s tem pokazali — vsaj nekateri — da imajo smisel za prosvetno delo.

Predavanja v Slomškovem prosvetnem društvu se kljub tem večjim prireditvam nemoteno vršijo ob nezmajljivi udeležbi 26. jan. je govoril o življenju na drugih svetovih (zvezdah) akademik g. Matija Rova, ki je te zavzo snov na poljuden način približal poslušalcem. Na svečeno pa je razgrnil pred nami g. Farkaš (salezijanec) zanimivo in plodno življenje sv. Janeza Bosca, apostola mladine in ustanovitelja salezijske družbe. G. predavatelj nam je obljubil, da nas ob priliki morda še podrobneje seznani z vzgojno metodo in uspehi tega modernega svetnika.

Svetosavsko nagrado je dobil abs. mediciner in delaven član naših društev g. Peter Lenčec za delo: »Redke lokalizacije primarnega melanosarkoma«. Čestitamo!

V ponedeljek, 10. februarja, bo obletnica smrti g. patra Gabriela Cevca, ki je bil eden prvih slovenskih duhovnikov med zagrebškimi Slovenci. Ob 7 se bo darovala zanj sv. maša v cerkvi sv. Roka.

Akademski mladina in združništvo

Zanimanje visokošolcev za združništvo je dobilo vidnega izraza v poučni ekskurziji slušateljev narodno-gospodarskega seminarja juridične fakultete pod vodstvom priznanega združnega ideologa g. vseuč. prof. Bilimoviča, katere cilj je bil ogled poslovanja in organizacije sitarske zadrage v Strazišču pri Kranju, Gorenjskih mlekarških zadrug v Naklem in žebliarske ter železo-obrtne zadrage v Kropi.

Poslovno vodstvo imenovanih zadrug je šlo udeležencem v vsakem oziru na roko. Ne le, da jih je seznanilo z organizatoričnim delom okoli ustanovitve, z vodstvom in z naporji, ki streme za še lepšo bodočnostjo zadrug in združništva, temveč jim je tudi do podrobnosti razkazalo delo posameznih združnikov. Ker pa je znalo združiti utile cum dulci, pri čemer se je zlasti odlikoval g. ravnatelj kropske zadrage in pa g. tajnik nakelske, ki sta priredila pred odhodom gostov zakusko, je potekla ekskurzija v najlepšem razpoloženju. To je dvigal tudi pogled v prekrasno okolico, saj je pot vodila skozi divne predele naše domovine pod gorenjskimi snežniki.

Slušatelji narodno-gospodarskega seminarja so hvaležni tako g. prof. Bilimoviču, ki je z njemu lastno bodrilnostjo in prepričevalnostjo dal inicijativo za to lepo ekskurzijo, ki je dostojno zaključila delo seminarja v zimskem semestru, — kakor tudi vodstvom imenovanih zadrug, katerim si dovoljujejo tudi na tem mestu izreči svojo najprisknejšo zahvalo.

Kakor slišimo, bo seminar priredil še več sličnih ekskurzij v razne zadrage, da tako globlji pri slušateljih še bolj zanimanje za združništvo, ki pridobiva z vsakim dnem na svojem pomenu.

Važna seja novomeškega občinskega zastopa

Novo mesto, 6. februarja. V torek popoldne je bila v mestni posvetovalnici važna javna seja obč. zastopa, kateri je prisostoval tudi novo došli okrajni načelnik Mahnič. Po zaprisegi novega obč. odbornika g. Pirca, je župan v svojem poročilu poročal o več stvareh, zlasti o o popraviljanju mežnarje. Mežnarje je občina popravila po načrtih ing. Petrova in po nalogu okr. načelnika v lastni režiji, in sicer v znamenju štednje, čemur je dokaz, da je prvotni proračun v višini Din 76.777 — znižala na Din 34.000. Ker pa so se pričele po mestu razširjati vesti o nepravilnosti, se je obč. urava odločila izmed faranov, ki niso obč. odborniki, izvoliti tri do petčlanski odesk, ki naj vsa dela pregleda in revidira ter o svojem pregledu poda upravi svoje poročilo.

Druga važna točka je bilo vsekakor vprašanje o jamstvu občine za ban. posojila 7 milij. Din za elektrifikacijo Dolenjske. Naš list je dne 5. t. m. že napisal o sestanku dolenjskih županov, ki so se preteklo nedeljo zbrali na magistratu baš radi te stvari. Posojilo pri Pok. zavodu v Ljubljani je bilo prvotno možno dobiti le pod pogojem, da vsaka prizadeta občina zase jamči za vso najeto vsoto. Pod takimi pogoji je bilo nemogoče prevzeti nase tako breme. Po uvidenosti ban. uprave oziroma Pokojniskega zavoda v Ljubljani se je našel drugi znošnejši in sprejemljivejši način. Posojilo najame direktno banovini, ki prevzame seveda tudi jamstvo za celo vsoto, dolenjske občine pa jamčijo le za one zneske, ki padejo nanje. Novomeška torej za novo električno omrežje in drugo približno poldrug milijon Din.

Ni manj važna ni bila točka o regulaciji starega pokopališča. Bil je sprejet načrt za to regulacijo, kajti prej ali slej se to mora zvišati. Občina hoče to izpeljati sicer čim ceneje, vendar so se pojavile zapreke, katere pa bo občina, upamo, že premagala.